

Werken. Deel 4

Michiel de Swaen

editie Vital Celen, Camille Huysmans en Maurits Sabbe

bron

Michiel de Swaen, *Werken. Deel 4* (eds. Vital Celen, Camille Huysmans en Maurits Sabbe). De Sikkell, Antwerpen 1930

Zie voor verantwoording: http://www.dbnl.org/tekst/swae001vcel04_01/colofon.htm

© 2009 dbnl / Vital Celen en Camille Huysmans

**Het leven en de dood
van onsen Saligmaker Jesus Christus
Rym-konstig beschreven door M. de Swaen,
in syn leven Prince der Reden-ryke Gilde tot
Duynkerke.
Tweede deel**

**I. Gesang,
Tot Inleydinge.**

Ryst, slaperige ziel, 't en is geen tyd van rusten,
 Den lieven Mensche-Godt, die syne minne-lusten,
 Nu dry-en-dertig jaer met wenschen heeft gevoed,
 Gaet dese op eenen dag versaeden met syn Bloed.
 Den droeven tyd is hier, die aen den Prins der hellen
 De vryheyd geven sal om 's hemels Heer te vellen:
 De Sonne daelt ter zee; daer ryst dien vreedem nacht,
 Waer in de duysternis sal hebben volle macht.
 Rechtveerdigheyt bereyd haer d'alderstrengste schoten,
 Om tegen 't minnend' hert van Godes Soon te stoten;
 Des Vaders boesem is gelyk beset met stael,
 Hy sluyt den Hemel toe met grendels van metael.
 't Schynt hy syn Soon niet kent, hem siende g'heel belaedem
 Met 's menschens grouwelen en oversnoode daeden;
 De plichtige gedaent, die Jesus overdekt,
 Maekt dat hy tegen hem het sweerd van vraeke trekt.
 De Chooren zyn ontroert, hun blydschap is verdwenen,
 De Machten staen verbaest, de Seraphynen weenen,
 De traenen zyn ontschud; geheel het Engeldom
 Houd syne Sangen in, en is door droefheyd stom.

De wereld onderdrukt door satans slavernyen,
 Stelt haer godsdienstigheyt in valsche Afgoderyen:
 De Roomsche Heerschappye heeft met der volken pracht,

En kostelyken roof de Goden t'huys gebracht.
 't Geslacht van Israël uyt al door Godt gekoren,
 Heeft sig in bygeloof en hooveerdye verloren,
 't Verwacht zyn Vrede-vorst in aerdsche Majesteit,
 Terwylen hy verschynt vol smaed en ned'righeyt.
 Sy, voor wiens Vaders 't meir moest t'midden openbreken,
 Het water uyt de rots en harde steenen leken,
 Het voedsaem Manna uyt de locht gevallen heeft,
 Begeeren eenen Heer, die groote teekens geeft.
 Geen Christus staet hun aen, die ieder mensch komt leeren,
 Dat hy zyn trots gemoed moet buygen en verneeren,
 Vervolgen zyne ziel met innerlyken haet,
 Syn vyand hebben lief, hem jonnen goet voor quaet.
 Dat botst hun tegen 't hooft, dat doet hun meer verblinden,
 Sy sien den weg gebacnt en konnen se niet vinden;
 Messias leert, geneest, en predikt hun dry jaer,
 Sy volgen, hooren hem, en zyn hem niet gewaer.
 Sy werken tegen hem, schoon dat sy beter weten,
 En aldus werkende, voldoen sy hun Propheten:
 Want d'ongeloovigheyt waer door sy zyn geraekt,
 Een van de blyken is, die syne proef volmaekt.

Rampsalig Adams zaed! waer zyt gy toegekomen?
 Wat blindheyt heeft uw ziel en sinnen ingenomen?
 Gy smaed uw eenig heyl, en zoekt uw ongeval,
 Gy loopt naer eenen Niet, en vlucht van uwen Al.

Eylaes! wie sal den weg aen die verdwaelde toogen?
 Wie die verblinde wêer voorsien met 't licht der oogen?
 Wat middel, goeden Godt, voor een ontaert geslacht,
 Dat met moetwilligheyt naer syn verderving tracht?
 Ach! sonder uw genaed' wy waeren al verloren:
 't Was dese, die u tot medoogen kond bekoren,

En 't ongeschapen Woord tot Offerande gaf,
Om eenen aerde-worm t'ontrecken aen de straf.

O vreedde deernis! ô al te strenge goedheyt!
Gy keert de liefde in haet, d'onferming in verwoetheyt,
En voor de saligheyt van eenen snooden knecht,
Gy stelt den Sone Godts, als plichtigen te recht.

Siet daer, dien lieven Soon aenveerd den last syns Vaders,
Der zielen minne stookt haer vlammen in syn aders,
Het vonnis valt hem soet, het is syn hertens wensch
Te storten al syn Bloed, te sterven voor den mensch.
Syn ziele siet vol troost den swarten nacht voor handen,
Wiens duysternis hem sal aenschouwen in de banden:

Zyt willekom, roept hy, ô lang gewenschten tyd,
Van eeuwigheyt geschikt tot mynen lesten stryd!
O lieven avond-stond! ik was van al myn leven,
Door ongemeene drift tot uwe komst gedreven,
'k Was ieder oogenblik vol perssing en vol pyn,
Om in den rooden Doop voor't lest gedoopt te zyn.
Hoe dikwils wierd myn geest met weedom ingenomen,
Om dat gy, weerden tyd, nog niet en waert gekomen,
Wanneer ik overleg in wat een swarten nacht
Van ongeloovigheyt myn Broeder lag versmacht.
Wanneer hy my verscheen met helsche mist benevelt,
Met syn'er sonden boey en ketenen geknevelt,
Geknepen in den klauw van dien hooveerden draek,
Die in syn slavernye en rampen nam vermaek:
Wat hertzeer was het my te sien syn ongelucken...

Maer dese zyn voor-by, ik gaen zyn ziele rucken
Uyt 't onder aerds geweld, en door volkomen soen
Myn Vaders strenge recht voor syne schuld voldoen.
Komt gaen wy naer het perk tot mynen kamp gekoren;

Ootmoedigheyt wint meer, dat trotsheyt heeft verloren,
 Versterving breekt de boey, die weelde heeft gesmeet,
 Een kus geneest de wond', gemaekt door d'Appel-beet.

Dees, of dusdanige voortvaerende gedachten,
 Ontroeren Jesus hert met al syn ziele-krachten;
 Een brandende begeert aenmoedigt zynen wil,
 Niet eenen droppel Bloed is in syn aders stil.
 Hoe nader synen tyd van Lyden schynt te wesen,
 Hoe hooger syne drift tot Lyden is geresen,
 En nu hy 's menschens troost soo na voor handen siet,
 Het minst vertoeven perst syn boesem door verdriet.

Soo snaekt een vluchtig Hert, dat dorstig en ontsteken,
 Naer eenen langen loop, ontdekt de water-beken,
 't Verwackert meer dan oyt syn oversnelle tocht,
 't Schynt, dat het noyt in tyds sal drinken van het vocht.
 Eylaes! myn Jesus heeft in dry-en-dertig jaeren
 Gelyk een dorstig Hert, geduerig voortgevaeren,
 Niet naer een water-beek, maer naer een bron van Bloed,
 In welke hy den dorst syns herten blusschen moet.
 Al d'oogenblicken, al de wenken, al de stonden
 Vernieuwden in syn ziel den dorst naer smert en wonden,
 Ontsstaken in syn borst, en minnend' ingewand
 Geduerig meerder drift, geduerig nieuwen brand.
 Ach! hoe geweldig moest dien brand van liefde wesen,
 Die nu soo langen tyd soo sterk was opgeresen!
 Die ieder oogenblik meer kracht en voedsel nam,
 Ja, 't merg der beenders self gevoelen ded' syn vlam.
 Geen gloeyend'yser is soo vierig onder 't smeden,
 Gelyk in 't minne-vier myn Jesus ziel en leden,
 Syn Lichaem ende Geest, syn wenschen en begeert,
 Zyn door dien heeten brand doordrongen en verteert.

Terwyl den Vader schynt syn Menscheyt te verlaeten,
 Terwyl de menschen hem vervolgen ende haeten,
 Hy wenscht, hy brand, hy blaekt, hy ievert even seer,
 En tot der menschen heyl, en tot syn Vaders eer.
 Al is den Hemel hem met g'heel de wereld tegen,
 De liefde, die hem dryft en laet hem niet verlegen,
 Hy trekt'er med' te veld, hy stelt-se tegen al,
 Versekert, dat in't eynd sy 't al verwinnen sal.

Toesang.

O Jesu! Godt van reyne minnen,
 Wat treur-spel gaet gy hier beginnen
 Voor my, vermaledyden mensch!
 O Jesu! wat is uwen wensch?
 Gaet gy, Monark, der Hierarchyen,
 Voor een verworpen slave lyen?
 Gy, mynen Godt, voor aerd' en slyk
 Verdragen soo veel ongelyk?
 Gaet gy, ô Bron van 't eeuwig leven!
 U selven voor een dooden geven?
 Ach! uyt wat insicht trekt uw min
 Voor my soo vrede wegen in?
 Keert liever wêer naer 's hemels Chooren,
 En laet den sondaer gaen verlooren....
 Maer neen; ik ben het voet-pad mis,
 Lyd, nu sulcx uw behaegen is,

Terwyl ik uw bebloede schreden
Vol rouw en suchten naer sal treden,
Terwyl ik, Jesu, t'uwel min
Sal afgaen eygen wil en sin,
Geheel myn hertens lust opgeven,
En naer uw welbehagen leven.
Dit is den opdracht, die myn hert
Opoffert aen uw vrede smert.

**II. Gesang,
Op *Jesus afscheyd van syne Moeder.***

Den Heyland van myn ziel, nu siende d'uer gekomen,
 Omhelst nog eens voor 't lest syn Moeder, ingenomen
 Door droefheyd, schroom en angst, en seyde haer een vaert wel,
 Die 't sweerd van weedom dryft door 't maegdelyk gestel.
 Een felle dood-stryd komt haer teere boesem prangen,
 T'wyl hy al suchten heeft dees reden aengevangen:
 Myn weerde Moeder, 'k heb u menigmael verklaerd,
 Waerom ik uyt myn Throon gekomen was op d'aerd;
 Gy weet myn Vaders last en Goddelyk begeeren,
 Den tyd is hier, ik gaen der menschen rampen weeren,
 Ik gaen tot 't leste toe voldoen voor hunne schuld,
 En stillen Godes vraek door lyden en geduld.
 De teerheyd, die myn hert door menig minne-vlechten
 Aen uwe reyne ziel quam strengelen en echten,
 Maekt tegen myn vertrek een wonder groot geschil;
 Maer 'k wederlegge dit om mynen Vaders wil.
 'k Soud geern al de kracht van mynen Geest uytputten,
 Om uwe pyn'lykheyd en ongenucht te stutten;
 Dog in dit soet besluyt, dat aen nature past,
 Myn ziele word belet door 's Alderhoogstens last.
 Myn boesem is verdeelt door Moeder en door Vader;
 Haer lyden gaet my na, maer syn bevel nog nader,

Myn Menscheyt is geraekt tot troost van myn verdriet:
 Maer myne Godtheyt hoort naer 't gene hy gebiet.
 Gelyk naer haer begeert ik sterven wil en leven,
 Soo moet sy haer met my aen synen wil opgeven,
 De kinder-plicht, waer door ik haer voor Moeder ken,
 Begeeft, wanneer hy vraegt, 't gen' ik hem schuldig ben.

O Moeder! nu ik gaen dien lieven wil uytvoeren,
 Nature werkt vergeefs om myn gemoed t'ontroeren;
 Smaed, laster, smerte, pyn, uytstorting van myn Bloed,
 Trek ik, in dit besluit, standvastig te gemoed.
 En 't gene my daer by in 't lyden sal versterken,
 Is, dat ik t'saemen sal tot uwe glori' werken,
 Dat myne swaerigheyt, verdrucking, pyn en smaet,
 U eeuwig strecken sal tot blydschap en cieraet.

Soo troost hy 't Moeders hert, dat half door druk versteven,
 In 't uytterlyk gelaet, geen teekens geeft van 't leven.
 Een doode verf bevangt haer lippen; haer gesicht
 Staet t'eenemael verkeert, en schynt berooft van licht.
 De roos en lely-verf, die haer gespannen wangen
 En voorhoofd eertyds had soo lievelyk behangen,
 Is nu met donker bleek al seffens overdekt,
 Dan wederom met blaeuw en purpur rood bevekt.
 Sy swymt ter aerde nêr, als of se't ging besterven:
 Den Sone roept haer aen, omhelst-se menig werven,
 Soo dat sy eyndelyk door syn bedroeft geluyt
 Bekomen, haeren mond met dese klacht ontsluyt:

Myn Soon! 't is dan voor goed, gy gaet dan van my schey den!
 O droeven nood! hoe swaer bevalt gy aen ons beyden...
 Myn Jesus gaet van my... 'k Moet Jesus laeten gaen...
 Myn alderliefste Kind... 't is dan met u gedaen.

Met dese woorden gaet sy haeren Soon omvangen,
 En blyft aen synen hals met bevend' armen hangen:
 Hy, door medoogentheyd tot in de ziel doorboord,
 Vermag haer weedom niet te stillen met een woord.
 De boesems zyn wêerzyds door rouwe toegesloten,
 De Moeders wezen g'heel met traenen overgoten,
 Benouwt, myn lieven Heer, in 't binnenst van syn hert;
 Ten lesten breekt syn stem wêer midden door de smert.

Ach Moeder zyt getroost, gy sult my eer dry dagen
 Uyt 't graf verresen sien, en van de dood ontslagen.

O Sone! seyde sy wêer, dien troost is wonder groot:
 Maer stilt myn smerte niet in desen vreedden noot:
 Myn ziel is t'eenemael in uw aenstaende wonden,
 Verachting, pynen, smaed, en schandig Kruys verslonden.
 O pynelyk besluit! ach Vader! ach! waer hêen?
 Ach Vader! spaert myn Soon in uw verbolgenthêen.
 Neen Moeder, roept den Soon, laet syne vraek voortvaeren,
 'k Versoeke maer, dat hy de menschen soude spaeren;
 Dat hy van straf en schuld hun zielen wilt ontslaen;
 Ik biede tot dien eynd hem Bloed en Lichaem aen.

Het valt my aengenaem, en lieffelyk te sterven,
 Wanneer ik door myn Dood hun leven mag verwerven,
 Ik gae, den Vader maent, de liefde dryft my voort:
 Vaert wel, ô Moeder! Op dit ziel-doorsnydend'woort,
 Is sy dien droeven Soon wêer aen den hals gevlogen.

Och! dat ik dan met u van hier zy opgetoogen,
 Roept haere teerheyd wêer: ik hebbe een kloeken moed,
 Een herte vol van vier, en aders vol van bloed:
 Ik vreese geene schand, geen wonden, geene slagen,
 Ik sal, benevens u, dit alles licht verdragen.
 Uw by-zyn maekte my in 't leven altyd blyd',

En 't word my een genucht te sterven aen uw zyd'.
 Eylaes! hoe word myn hert door uwe drift bevochten,
 O Moeder, seyden den Soon, laet vaeren dese tochten,
 Des Vaders wille send my tot den stryd alleen,
 Houd uwe ziele dog met synen wil te vrêen.
 Daer sullen naer myn Dood veel Sonen overblyven,
 Die gy in myne Leer versterken sult en styven,
 Bemint die in myn plaets, terwyl ik henen trek.

Hier med' kiest hy de deur van 't Maegdelyk vertrek,
 Sy volgt hem naer, sy vat hem weder in haer ermen,
 Sy vraegt nog weynig tyd al bidden en al kermen...
 Nu segt sy hem vaert wel... dan houd-se hem weder staen...
 Nu swymt-se op synen hals, dan spreekt se hem weder aen...
 Den Soon, van d'ander kant, wilt gaen en kan niet scheyden;
 Tot drymael treed hy voort, tot drymael wilt hy beyden:
 Hy segt tot drymael toe: ik volge Vaders wil;
 En als dit is geseyd, hy staet al weder stil.

Hoe vast vereent de min die herten aen malkander!
 Het schynt of d'eene ziel gesmolten zy in d'ander;
 't Is soo, Marias ziel en Jesus zyn maer een,
 't Moet eenen dood-stryd zyn, die dese twee doet scheen.

O Agar! roemt niet meer op uwe teere liefde,
 Die u in 't doods-gevaer van Ismaël doorgriefde,
 Siet hier een Moeders hert geraekt door duysend d'oon,
 Wanneer sy voor het lest moet scheyden van haer Soon.
 Gy keerde 't aensicht om, als Ismaël ging sterven;
 Maer dese wenscht de ziel met haeren Soon te derven,
 En nu des Hemels last haer liefde wederstaet,
 Sy lyd een perssing, die de dood te boven gaet.

Oud vaders, spreekt niet meer van d'ongemeene smerte,
 Die Jonathas vertrek ontstak in Davids herte:

Siet Davids Sone hier, die Vaders smert verdooft,
Wanneer hy van 't gesicht syns Moeders word berooft.

Laes! Jesus kan niet meer, Maria moet beswyken,
Beyd' worden sy gelyk aen roereloose lyken:
Het hert van Jesus scheurt, Marias boesem breekt,
Terwyl gehoorsaemheyte het een van 't ander steekt.
De ziel en 't lichaem zyn verknocht met slapper vlechten,
Als dese banden zyn, die Soon aen Moeder echten,
En nu de dood alleen de ziel uyt 't lichaem drukt,
't Moet meer zyn dan de dood, dat Soon van Moeder rukt.

Ach! 't is een sterker kracht, dan dood en doodsche schichten,
't Is liefde, die dit werk ten lesten komt uytrichten;
't Is liefde, die den Soon van syne Moeder dryft;
't Is liefde, die haer hert in dit afscheyden styft.
De liefde tot den mensch, de liefde tot den Vader
Scheurt dese twee van een, hoe sterk versaemt te gader.
De liefde heeft meer macht, als d'alderhoogste nood,
Sy houd de Moeder t'huys, sy jaegt den Soon ter dood.

Toesang.

Myn ziele, daer trekt Jesus hên;
De droeve Moeder is verlaeten
In suchten, kermen en geweent,
In rouw en hert-zeer boven maeten.
Sy keert haer om, en siet hem niet,

Sy roept hem naer, hy leent geen ooren:

Och! Moeder, och! wat swaer verdriet

Komt u door dit vertrek te vooren:

O ziel! roept sy daer tegen aen;

't Is waer, myn Jesus is geweken,

En liet my hier in druk en traen,

In swaere droefheyd schier besweken.

't Is waer, ik sien 't gelaet niet meer,

Dat my alleenelyk kond verblyden;

Ik hoor hem niet, die my wel eer

Vertroosten quam in angst en lyden.

't Is waer ik ben die soetheyt quyt.

Maer ziele, dit en sal niet dueren,

Hy sal my wêer, eer korten tyt,

Bevryden van dit angstig trueren.

Soo ras den derden dag opdaegt,

Sal ik hem weder sien verschynen,

Die alle smerten van my jaegt,

Die al myn droefheyd doet verdwynen.

Maer als ik Jesus uyt uw hert,

Om uwe sonden sie gevlooden,

Dan sucht ik onder eene smert,

Veel vreedder dan de vreedste dooden.

O ziel! hy vlucht de sonde meer,

Als al syn vyanden te samen,

Legt dese dog met haesten nêer,

Of noyt sal hy met u versamen.

Versaekt dan ziel, versaekt de sond',

Wie Jesus eeuwig sal verdommen,

Soo gy die niet versaken kond,

Hopt nimmermeer by hem te kommen.

Hebt gy van dese geenen gru,
Noyt siet gy Jesus meer by u.
O lieve Moeder, 'k wil versaken
De sonden, die my haetig maken
By eenen goedertieren Godt,
Die eeuwig wesen moet myn lot.
O Jesu! wilt my niet verlaeten,
'k Sal alle sonden voor u haeten.

III. Gesang,

Op Jesus vertrek en benouwtheyt in het Hofken van Olyveten.

Niet verr' van Salems Stad, en d'hoogverheven wallen,
 Die voor het moedig heyr van David moesten vallen,
 In 't oosten, wat voorby de snelle Cedrons vliet,
 Is eenen ruygen berg, die g'heel de stad doorsiet.
 d'Olyve-planten dicht op syne kruyn gewassen,
 Die de'en hem overlang d'Olyven bynaem passen,
 En deelen de gemeent haer vrucht en Oly uyt,
 Soo ras de morgen-son den dageraed ontsluit,
 Laet sy van desen top haer glinsterende straelen,
 Door g'heel Jerusalem, al bloosen nederdaelen,
 En mengelt met haer warmte een soete olyven-geur,
 Die seffens word verspreyd het g'heele landschap deur.
 Het dorp Gethsemani is op de groote wegen,
 Recht onder aen den voet van dit gebergt gelegen,
 Van waer, door menig krom en dicht bewassen pat,
 Men nedertreden gaet in 't dal van Josaphat.

't Was over desen berg, dat David vol van suchten,
 Verbaesthey, schroom en angst voor Absolon moest vluchten;
 Langs desen, dat dien soon, gesproten uyt syn schoot,
 Hem met 't wêerspanning rot vervolgen ging ter doot.
 Op dien gaet mynen Vorst syn liefdens-werk beginnen.
 Hier quam hy menigmael met ingetogen sinnen,

Gelokt door d'eenigheyt van geenen mensch belet,
 Doorbrengen g'heel den nacht in traenen en gebet.
 Na 's Moeders afscheyd, doet den Heer syn leerelingen
 Des Hoogstens Lof-gesang naer syn gewoonte singen,
 En trekt dan hêen met hun dwers over Cedrons vloed.

Op wegen ieder roemt op synen kloecken moed,
 Het schynt, daer is niet een van alle de gesellen,
 Die syne ziel niet sal voor synen Meester stellen.
 Sy sweeren op hun trouw, dat geenen nood, geen pyn
 Hun sal aen hunnen Heer doen ongetrouwig zyn.

Hier tegen seyde hy: ach! en wilt soo hoog niet spreken,
 Gy sult van desen nacht u schandelyk versteken
 Myn kinderen; soo ras den Herder ligt geveld,
 Men sal de Schaepen sien verstroyen door het veld.
 Bevreesde Schaepen! wat benouwtheyt sal u prangen,
 Als uwen Herder word gebonden en gevangen;
 Maer vreest niet, na myn dood sal ik uyt 't graf opstaen
 Onsterffelyk en voor u naer Galileyen gaen.
 Die woorden waeren nouw uyt Jesus mond gekomen,
 Of Simon Petrus word door hoogmoed ingenomen.
 Hoe, roept hy, dunkt u, Heer, dat myne dapperheyt
 Soud konnen onderstaen de minste laffigheyt?
 Al moeste desen nacht een ieder van u wyken,
 'k Sal om u by te staen voor geene ramp beswyken.

Op dees beroeming blyft den Heyland stille staen,
 En spreekt syn Leereling met dese reden aen:
 Verwaenden moed, eylaes! hoe leelyk gaet gy vallen,
 Gy sult ('k voorsegg'et u) den swaksten zyn van allen.
 Voorwaer, eer dat den Haen kraeyt voor den tweeden keer,
 Sult gy tot drymael toe verlooch'en uwen Heer.
 Hier op seyde Petrus wêer: al moest ik met u sterven,

'k Sal myne trouwe noyt door sulk een schelm-stuk derven.
 Het selve hielen ook syn thien Gesellen staen.

Sy komen onder dies ontrent het dorp gegaen,
 Waer Jesus aldus spreek: sit hier te samen neder,
 Tot ik daer boven gae, en in dit duyster weder
 My eenig in 't gebed voor mynen Vader stel.

Acht blyven in het Dorp op dit bedroeft bevel;
 Hy neemt 'er dry met hem, beyd Zebedaeus soonen,
 En Petrus, die tot hier veel moedigheyt betoonen.
 Dus treden sy te saem dien steylen heuvel op,
 En komen eyndelyk tot boven op den top
 In een besloten Hof, waer Jesus gaet verbeyden
 Den booswicht, die hem naer den slag-bank sal geleyden.

Myn ziele, hier begint den stryd van Godes Soon.
 Soo ras hy binnen is, komt hem een ongewoon
 En angstig herte wee tot in 't gemoet benouwen:
 Het Bloed schynt in syn borst en aders te verkouwen,
 Syn herte word gepraemt door eenen bangen nood,
 Hy seyde hun: myne ziel is droevig tot'er dood,
 Blyft hier, en waekt met my in kermen en gebeden.

Hier med' is hy van hun een steenen-worp getreden,
 Soo pynelyk geperst, door droefheyt soo vervoert,
 Dat al syn Bloed en Merg inwendig is ontroert.
 't Aenschouwen van den Hof, en vers beblaerde boomen
 Doet 't aersche Paradys hem in gedachten komen,
 Hy siet den eersten mensch vervallen van syn trouw,
 Tot ongehoorsaemheyt gebracht door syne vrouw.
 Den dwaesen Appel beet komt syne borst doorbooren:
 Hy siet op eenen stond het aerds geslacht verlooren;
 Den trotsen Adam, met geheel syn maegschappye,
 Gebogen onder 't jok der helsche tyrannye.

Hy siet het evenbeeld van synen Vaders wezen
 Tot eyndeloose smaed, verdriet en wee verwesen:
 Het redelyk verstand tot kennisse van Godt
 Gekoren, t'eenemael vervoert tot aerds genot.
 Hy siet die schoone ziel tot 't eeuwig heyl geschapen,
 In vuyle schepselen verboden lusten rapen;
 Dat herte tot de min van eenen Godt gemaekt,
 Door stinkende begeert, tot vleys en bloed geraekt.
 Dit siende, siet hy ook wat rampen hem gaen treffen,
 Terwylen hy den mensch sal van den val opheffen.
 Daer komen voor syn oog Kruys, Geessels, Doornekroon,
 Hem door den haet bereyd der redenloose Jôn.
 Verfoeying, vloeken, smaed, verwyting, lasteringen,
 Doen duysent stemmen t'saem door syne herssens dringen.
 't Schynt, dat hy Judas siet aenkomen met de schaer,
 In 't wezen eenen vriend, in meening een verraer.
 Ach! wat benouwtheyt heeft syn droef gemoed bevangen,
 Als hy syn Leereling sig selven siet verhangen.
 Eylaes! syn boesem breekt, syn ziel vermag niet meer,
 Hy valt, met desen roep, op t'aensicht plat ter nêer.
 O Vader! ik beswyk, ik voel myn herte schueren,
 Weert desen kelk van my, indien het mag gebueren,
 Hebt deernis Vader met myn innig ziel-verdriet,
 Nochtans, dat mynen niet, maer uwen wil geschied.
 Naer hy den Vader dus syn wil heeft opgedragen,
 Is hy ter plaets gegaen waer syn Discipels lagen,
 Bevangen door den slaep, en in soo diepe rust,
 Als of hun synen nood niet 't minste waer bewust.
 Die flauwheyd doet syn borst door meerder iever blaken:
 Hoe, roept hy, kont gy niet een ure met my waken,
 O Simon, waekt en bid, eer dat gy word bekoort;

Den geest is kloek, maer 't vleys word lichtelyk gestoort.

Met dese woorden komt syn bange ziel voor oogen,
 Hoe leelyk Simon gaet vervallen door den loogen:
 Hem dunkt tot drymael toe, dat door syn ooren schiet:
 Ik weet niet wat gy vraegt, ô vrouw, ik ken hem niet.
 Ach! die meyneedigheyt ontschud syn ingewanden,
 Vermeerdert synen angst, en doet syn iever branden,
 Syn Vaderlyk gemoed is t'eenemaal ontsedt,
 Hy valt, gelyk een steen, wêer neder in 't gebedt.
 Daer komen hem te voor der Joden boose sonden,
 Die vreedder als het stael syn boesem sullen wonden,
 Daer siet hij 't snood besluit der blinde Synagoog,
 Van hem soo seer bemint, als 't appel van syn oog.
 Schynheylige, versteende en trotse Phariseyen
 Verschynen daer, met al die dwaese Saduceyen,
 Met Schrift-geleerden en uytleggers van de Wet,
 Door nyd en eygen baet gevaên in satans net.
 De heylig-schenderye der Priesters en Levyten,
 Doet syn benauwde borst schier door misnoegen splyten;
 En 't gene hem 't meeste praemt, door hert-zeer en verdriet,
 Is, dat hy syne stam soo ongeloovig siet.

Ach! roept hy, Abrams huys! myn volk! myn uytverkoren!
 Myn erfdeel! onder wie ik wilde zyn geboren,
 Myn uytgelesen zaed! myn alderliefst geslacht!
 Wat kond ik voorder doen, heb ik het niet volbracht?
 Geen hoen is soo besorgt, om onder haere wieken
 Te broeden, vol van min, het vers gekipte kieken,
 Gelyk myn minnend' hert geduerig was bereyd,
 Om u vol drift t'omvaên, en g'hebt het my ontseyd.

O Israël! ik liet door menige Propheten
 U myn verwachte komst, en uw verlossing weten:

Daer is in uwe Schrift, schier niet een blad gestelt,
 Dat van myn Stam, Geboort, of Leven niet en melt.
 Ik quam ten lesten nêer om u van slavernyen,
 Door myn vernedering en rampen te bevryen;
 Ik maekte in uw gesicht, door menig wonder werk,
 De preuven myn'er komst, en waere sending sterk.

Waer aen is myne min by u te kort gebleven?
 Waerom dus tegen my door vraek-sucht aengedreven?
 Waerom my, die u zoekt te trecken uyt den nood,
 Verwenschen, lasteren, vervolgen tot'er dood?
 Siet daer, ik ben te vrêen, ik gae gewillig sterven,
 'k Wil t'uw' saligheyt het leven geerne derven;
 Maer t'wyl ik voor u sterf, met een verheugt gemoed,
 Ten minsten doet dan vrucht met myn gestorte Bloed.
 Ach! sult gy spyt myn smert, myn schande, kroon van doren,
 Vervloeking, Wonden, Kruys, en Dood nog gaen verloren?

Och! Vader siet myn rouw, siet mynen weedom an,
 Weert dog dien bitt'ren Kelk, indien het wesen kan;
 Dog niet naer mynen wil, maer volgens uw behagen.

Door dese vrede klacht nog meer dan oyt verslagen,
 Blyft hy een langen tyd ter aerden uytgestrekt,
 Ten lesten, wêer door sorg voor syn gevolg ontwekt,
 Verlaet hy syne plaets om hun tot waken, traenen
 En bidden, wederom als vooren te vermaenen.
 Maer alles is om niet, wat hy vermaent of seyde,
 Sy blyven alle dry in hun swaermoedigheyt;
 Hun herten zyn verdooft, te samen met hun oogen,
 Hoe seer myn Jesus roept, sy worden niet bewoogen.
 Dies treed hy vol van angst naer syne bid-plaets wêer.
 Hier komen hem soo veel afgrysighêen te keer,
 Hier overvallen hem soo menigen ellenden,

Dat hy niet weet waer hên sig keeren ofte wenden.
 Myn ziel! wat fellen storm, wat onwêer komt daer aen?
 Hoe sal myn Bruydegom, myn Jesus dit doorstaen?
 Ach! siet op dit verhoog al syne leden beven;
 Syn adem-tocht vertraegt, syn ziele moet begeven.
 Hy steekt syn armen uyt, en met een diepen sucht
 Heft syn gesicht nog eens naer d'overtrocken lucht;
 Dog siende die voor hem met grouwelen bedecken,
 Hy gaet sig kruys-gewys op syne borst uytstrecken.
 Daer rysen tegen hem de sondaers, overlaen
 Met wulpsheyt, geldsucht, pracht en allerley misdaen:
 Elk smyt op synen rugg' veel goddeloose stucken,
 Om onder het gewicht hem seffens te verdrucken.
 Daer is't, dat logentael hem tegen 't aenschyn slaet;
 Daer spouwt de gulsigheyt hem rocchels in't gelaet;
 Daer treft d'onsuyverheyt syn blooten rug met roeden;
 Daer doet vraekgierigheyt al syne leden bloeden;
 Daer is't, dat hooveerdye syn hoofd met doorens kroont,
 Daer is't, dat achterklap hem g'heel verscheurt verhoont;
 Daer komt de ledigheyt hem als een sot versmaeden;
 Daer gaet d'onrechtigheyt hem met een galge laeden;
 Daer laeft de gierigheyt met galle synen mond;
 Daer laet hem d'ongena niet eenig lit gezond:
 Daer doet de broeder-haet syn herte bloed uytleken;
 Daer komt hem naer syn dood de wanhop' nog doorsteken;
 Daer trappen tooveraers syn Lichaem ende Bloet,
 Tot offer aen de hell' met hun vervloekten voet.
 Gelyk men dikwils siet de felle hagel vlagen
 Verpletten 't aerds gewas in stuere Maertsche dagen,
 Soo vallen t'alle kant op myn benauwden Heer
 Al dese grouwelen, al dese sonden nêr.

O sondaers 't is genoeg! ô haetelyke benden!
 't Is meer dan tyd, houd op van uwen Godt te schenden.
 Rampsalige; komt, siet hoe door uw boos bedryf
 Hy niet gesont en heeft in ziele nog in lyf.

Wat roept gy myn gemoed? Ach! van die snoode daeden,
 Hebt gy geen kleyn gedeelt op synen rugg'gelaeden;
 Weet, dat gy geenen van de minste sondaers zyt,
 Waer door myn Jesus hier soo vele rampen lyt.
 Al moest hy anders geen, als uwe sonden dragen,
 Syn ziele waer niet min gepynigt nog verslagen:
 Ach eene sond' alleen is machtig om syn hert
 Te praemen jaeren lang met die, ja meerder smert.
 Is't wonder, nu soo veel duyst sonden hem benouwen,
 Dat gy syn kloeken moed door't lyden doet verflouwen?
 Is't wonder, dat hy roept: weert lieven Vader, weert
 Is't mogelyk dien Kelk, die uwen Soon soo deert?
 't Is wonder, dat hy in soo veelderande plagen,
 Geheel verslonden blyft in 's Vaders welbehagen;
 't Is wonder, dat hy niet en weygert soo veel leed
 Te lyden voor een mensch, die 't selve hem bereed.

O Vader! nu geheel de wereld is gedreven,
 Om soo verwoed te staen naer uwen Sonens leven,
 Nu al de menschen hem soo hevig tegen zyn,
 Ten minsten troost gy hem een weynig in syn pyn.
 Indien gy niet en wilt dien vrangen Beker weeren,
 Verklaert hem met een woord uw goddelyk begeeren,
 Gy hoort, dat hy daer in al syne wenschen stelt,
 Gy weet, dat hy daer voor ontsien sal geen geweld.

Wat's dit? Het aerd'ryk dreunt, den Hemel schynt te kraken;
 De duysternis vertrekt... wie sal'er hier genaken? ...
 Daer daelt uyt 't firmament een hemelschen Gesant

Naer mynen Jesus toe, met eenen kelk in d'hant.
 Hy troost myn lieven Heer, versterkt hem in de plagen,
 En seyde, dat in syn smert den Vader neemt behagen;
 Dat al syn tydelyk verdriet en ongeneught
 Den mensche strecken sal tot eyndeloose vreught.

Op dese tyding gaen al Jesus aders open,
 Het water ende bloed begint van hem te lopen;
 De plaetse waer hy ligt, word t'eenemael besproeyt
 Met 't purper roode sweet, dat uyt syn leden vloeyt.
 Syn long en kan niet meer de dicke locht intrecken;
 Syn hert springt op en nêer; syn adem wilt vertrecken;
 Een bange dood stryd stelt syn leven in gevaer;
 Eylaes! men is in hem geen roering schier gewaer.

Myn ziel nu dese ween hem niet verlaeten willen,
 Gaen wy met onsen rouw syn vrede rouwen stillen;
 Verdrucken wy den geest door innig herte-leet,
 Soo lange tot dien Godt geen bloedig vocht meer sweet.

Toesang.

O Jesu! Minnaer van myn herte,
 Nu lykt gy wel dien Bruydegom,
 Wien uw verliefde Bruyd alom,
 Ging zoeken in haer minne-smerte.
 Soo rood als purper karmosyn,
 Granaete-bloeyen, roode roosen,
 Siet m'al uw buyten leden bloosen,

Hoe rood moet gy van binnen zyn!
 Eylaes! gy zyt te seer ontsteken,
 Voor eene soo verflouwde Bruyt,
 Die haeren boesem niet ontsluit,
 T'wyl al uw aders openbreken.
 O Bruygom! sult gy t'haerder min
 Soo menig leed en ramp verdragen,
 Terwylen sy al uwe plagen
 Aensiet met eenen koelen sin?
 Neen, Jesu, laet de snoode lyden,
 Die soo veel schulden op haer nam;
 Gy zyt onnoosel als een Lam,
 Ey, stelt dien weedom dog ter zyden.
 Hoe? Sult gy om een dwaese Bruyt
 Doorstaen soo menig ongenuchten,
 En sal sy niet met u versuchten,
 Sy, uyt wie uwe droefheyt spruyt? ...,
 O Neen, dat waere tegen reden:
 O myn bebloeden Bruydegom! neen,
 Dat uw benauwtheyt zy gemeen
 Aen myne buyte en binne-leden.
 Ik ben't, myn Godt, die lyden moet,
 Ik ben't, wien duysend vreedde rouwen
 Staeg moeten in 't gemoed benouwen,
 Tot myn'er sonden weerde boet.
 Ik ben't, wie desen schroom moet drucken,
 Ik ben't, wie desen swaeren nood,
 Dien stryd, soo vreed gelyk de dood,
 Het sondig hert moet openrucken:
 't Is myne ziel, die heeft misdaen,
 't Is sy, die moet ter straffe gaen.

**IV. Gesang,
Op Judas Verraed, en Jesus Gevangennisse.**

Terwylen Jesus, door 't voorsien van al die smerten,
 Ter aerde ligt gestrekt, met sulk een stryd des herten,
 Is Judas besig met d'uytvoering van een daet,
 Waer over locht en aerde als in verbaestheyt staet.
 De sterren, die te voor nog in de wolken blonken,
 Verbergen voor 't gesicht al seffens hunne vonken;
 Een nevelige mist valt uyt den hemel-boog,
 Soo dat men geenen schyn van klaerheyt siet voor d'oog.
 Dit doet den arts-verraer, by 't branden van flambeeuwen
 En swarte fackelen, vergaederen syn leeuwen:
 Soo noem ik eenen hoop van haetelyk gebroed,
 Wiens vreedem dorst begeert 't onnoosel Lammer-bloed.
 Een deel van dese zyn met 't harnas overtrocken;
 Een ander deel voorsien met dicht geknoopte stocken:
 Dees nemen lancen med', dien voert den hallebaerd,
 Die dragen aen den riem de spitse pook of 't swaerd,
 Soo gaen naer d'oostsche poort die woedende soldaeten,
 Al slepend' ketenen en boeyen langs de straeten,
 Al tierend' onder een: wel aen, nu zyn wy klaer,
 Nu krygen wy in't net dien snooden toveraer.

Dit yselyk geschreeuw, trekt vele deuren open,
 En doet het boeven-schuym naer buyten achterlopen,

d'Een uyt nieuwsgierigheyt, en dien uyt vrangen nyd:
Elk toont sig door de hop' van sulk een vangst verblyd.

Met dit vervloekte rot gaet Judas Jesum vinden,
En seyde hem: mannen, past om hem wel vast te binden,
Knelt d'armen met een touw, met boeyen ieder voet,
De gen' ik kussen sal, is wien gy hebben moet.
Ha Juda! ha verraer! wat boosheyt komt u over?
Zyt gy van Prediker geworden eenen Rover?
Van Jesus lieven vriend een dienaar van den haet,
Van synen leereling een meester van verraet?
Hebt gy in Jesus school de queekerye van minnen,
Geleert den oorelog en moorderye beginnen?
Hebt gy uyt synen mond een beek van soeten wyn,
Gesogen bitt're gal en doodelyk venyn?
Hy brak uw ketenen, en sult gy hem gaen vangen?
Uw leven komt van hem, en sult gy hem doen hangen?
Sult gy verscheuren 't Vleys, vergieten doen het Bloed,
Waer med' gy heden nog gelaeft wierd en gevoed?
Staet, staet Iscariot! staet Juda! staet verraeder!
Dit feyt word snooder dan de moord van uwen Vader,
't Mishaegt den Hemel meer dan eygen moeder kracht,
Keert weder, 't is te veel, dat gy het hebt gedacht.

Myn ziele, 't is vergeefs dien booswicht nageroepen:
Daer klimt hy op den berg met syn verwoede troepen;
Myn Saligmaker word, door schreeuwen en gebaer,
Dien trouweloosens komst in syn gebed gewaer.
Hy gaet by syne wêer, en vind se nog al dromen;
Dies roept hy: slaept en rust; siet daer, d'uer is gekomen;
Den Soon des menschen sal eer lange zyn gestelt
In sondaers handen en tyrannelyk geweld.
Staet op, en laet ons gaen: daer komt hy aengedreven,

Die my de vyanden terstond sal overgeven.
 Myn Jesus hadde schier die reden niet volbracht,
 Of Judas komt by hem met syne snoode wacht,
 En, vol van vlytigheyt om synen Heer te vangen,
 Seyd: Rabbi, weest gegroet, en kust hem aen syn wangen,
 Den Heyland buygt syn Hoofd na dien verraedschen kus,
 En segt aen Judas: vriend, hoe komt gy hier aldus?

Myn ziele, wat ontstelt hier heviger uw reden,
 Of Judas boos verraed, of Jesus minsaemheden?
 Op wie ik d'oogen sla, ik sie uytinementheyt
 Hier van genaed' en min, daer van hertneckigheyt.
 O minnelyken vriend!... ô haetigen verraeder!...
 Omhelsen eenen schelm... verkoopen eenen Vader!...
 O Jesu! gaet gy soo een vyand te gemoet?
 O Juda! Komt gy Godt verraeden met een groet?
 O Jesu! uwe min treft myne ziel en sinnen,
 Meer ik uw goedheyt sie, meer moet ik u beminnen:
 O Juda! myn gemoed schroomt voor uw boos verraet,
 Meer ik uw feyt bedenk, meer ik uw snoodheyt haet.
 Ach! dat dien Jesus zy in ieders hert geschreven,
 Vach! dat dien Judas zy vervloekt van al die leven;
 Die liefde is weerd te zyn met Godes thron vereert,
 En die verraederye tot in de hell' vernêert.

O Joden! siet wien gy tot leydsman hebt verkoren,
 Een, die de waarheyt, recht en trouw heeft afgesworen;
 Een, die in't wichtig ampt, waer toe gy hem verkiest,
 Het leven self verkoopt, den rechten weg verliest.
 In plaets van Jesus hals met ketenen te laeden,
 Bind Judas, die syn Godt en Meester komt verraeden,
 Of soo gy anders doet, bekent dan snoode Jôon,
 Dat gy 't verraed bemint, d'onnooselheyt wilt dôon.

Wat's dit? Verhoort men my? De Joden staen verlegen...
 Den Saligmaker gaet hun selve moedig tegen,
 En seyde: Wien zoekt gy hier? Terstond roept g'heel den trop:
 Jesus van Nazareth. Myn Heyland segt daer op:
 Ik ben't. Nouw was dit woord ten vollen uytgesproken,
 Of al die wichten met hun stocken, sweerden, poken,
 Lanteerens, fackelen en ketens, gaen door schrick
 Al t'saemen achterwaert op 't selven oogenblik,
 En worden plotseling ter aerde nêergeslagen.
 Gelyk men dikwils siet door storm in winter-dagen,
 Geboomten, huysingen en stallen in het velt,
 Met alles, wat ontrent of binnen was gevelt,
 Soo dat'er styl nog staek, nog meuren staende blyven;
 Soo voelt sig op een stond dien hoop omverre dryven,
 En onbewegelyk plat tegen d'aerd gestrekt,
 Totdat hun Jesus wêer met selve vraeg ontwekt:
 Wien zoekt gy, mannen, spreekt. Hier op ryst g'heel de bende,
 Vol van grammoedigheyt en vraeksucht overende,
 Al tierend' overluyd: Jesus van Nazareth.

Den Heer segt wederom, in 't minste niet ontset,
 'k Heb u geseyd: ik ben't: laet die dan henen treden,
 Indien gy naer my zoekt. Met dese lieve reden
 Bejegend mynen Heer de vreedde jodsche wacht,
 Op dat het gen' door hem voorseyd was, zy volbracht;
 O Vader! mynen Godt, ik heb niet een verloren
 Van alle, die gy voor de myne hebt verkoren.
 Maer Simon Petrus, door't gerucht ontwaken, word
 Half raesend', en het sweerd, waer med'hy was omgord,
 Uyttreckende, vliegt toe om voor syn Heer te vechten,
 En met den eersten slag, houwt een der Priesters knechten,
 Met naeme Malchus, dicht van 't hoofd syn rechter oor,

Waer na, door toornigheyt verhit en buyten spoor,
 Heft synen arm op om den kop van 't lyf te kappen.
 Maer Jesus tusschen-spraek doet syne vraek verslappen;
 Hoe, segt hy: Simoen, sal ik dan den beker niet
 Uytdrinken, my bereyd door 't vaderlyk gebiet?
 Steekt uwen degen op; hy sal't met 't sweerd bekoopen,
 Die mensche-bloed, met 't sweerd sal doen ter aerde loopen.
 En weet gy niet, indien ik Vader eens aenroep,
 Dat hy my daedelyk sal senden in een troep,
 Uyt 's Hemels Hirarchie, twaelf uytgelesen benden?
 Hoe sal men dan door my de Schriften sien volenden,
 Nadien dit alles soo met my geschieden moet?
 Hier mede raekt hy d'oor, en heelt se op staende voet.
 Sal dese deerenis der Joden haet niet koelen?
 O neen! bloeddorstigheyt berooft hun van gevoelen,
 Het minsaem wonder werk van mynen lieven Heer,
 Wekt hun vraekgierigheyt en raesernye nog meer.
 Soo doet het soet vertoog van weereeloose Lammen
 De wolven heviger ontsteken en vergrammen:
 Soo siet men Arenden hun klouwen spannen op,
 Als sy een teere Duyf gaen grypen by den kop.
 Geen Wolven waeren oyt op Lammers soo verbeten,
 Geen Arenden soo graeg om vleys van Duyven t'eten,
 Gelyk dat snood gebroed door vraeksucht is bevaên,
 Om elk op 't vinnigste myn Godt te randen aen.
 Daer vallen sy, myn ziel, met stocken, lancen, sweerden
 Op uwen lieven Heer: daer werpen s'hem ter eerden,
 Daer trappen s'hem op 't hert, daer slepen s'hem door 't slyk;
 Daer maken s'hem een dief, een moordenaer gelyk.
 Die sleuren hem by 't hair, die smyten strenge banden
 Rondom syn armen hêen; dees knellen soo syn handen,

Dat hem 't besloten bloed te nagelen uytspat.
 Een ander guyt heeft hem soo by de keel gevat,
 Dat 't aensicht peers word en beset met blaeuwe strepen;
 Dien houd met ketenen syn boesem toegeknepen;
 Dees maekt een langen touw rondom syn lenden vast
 Al tieren: Ha schavuyt! ha lichte schuytens gast,
 Gewent met Tollenaers en boeven te verkeerem,
 Nu sal men u voor goed die boosheyt gaen verleeren.
 Hier mede trecken sy met kracht hem overend,
 Terwyl, naer menig sucht, hy dese klacht uytsend:
 O mannen! wat is dit? Wat drift vervoert u heden?
 Gy komt naer dese plaets, als tot een dief getreden
 Met stocken, wapenen en ketenen gelaên,
 Om midden in den nacht my met geweld te vaên.
 Ik plachte dagelykx in 's Heerens Huys te preken,
 En niemant heeft tot my de handen uytgesteken;
 Dog, aldus moet al, dat voorseyd is zyn volbracht:
 Dit is uw uer, dit is der duysternissen macht.
 Sy spotten overluyd met dese stille reden,
 En drucken mynen Heer al vloecken naer beneden:
 Maer ach! de ketenen waer mede hy is gelaên,
 Beletten hem den berg soo spoedig nêr te gaen;
 Hy struykelt middelweegs gansch krachteloos ter aerden:
 Sy loopen altyd voort, als toomeloose paerden;
 Sy slepen hem door braem en doorens g'heel bebloed
 In't minnend' aengesicht, tot aen de Cedrons vloed,
 En met den selven vlucht nu op de brug gekomen,
 Sy sleuren mynen Vorst dweers door de koude stromen,
 Met sulk een snellen vaert, dat hy door 't vocht versnickt,
 Te midden in de beek schier ademloos verstikt.
 O sterren! die voor 't sicht van desen boosen evel,

Uw silver straelen hebt gedoken in den nevel
 Van desen droeven nacht, breekt door dit mistig wêer,
 En siet eens van omhoog naer uwen Schepper nêer.
 Siet of gy hem hier kent, door wiens voorsienigheden,
 Gy soo veel eeuwen hebt den hemel rond getreden:
 Daer word hy met een koord dweers door den vloed gehaelt,
 Door wiens bestieringe gy nimmer hebt gedwaelt.
 Hy, die in't Firmament geduerig sonder deysen,
 De Sonne doet by daeg, de maen by nachte reysen,
 Die licht en duysternis doet opgaen beurt by beurt,
 Word van het Jods gebroed geslingert en gesleurt.
 Syn handen, die wel eer 't gewelf des hemels spanden,
 Zyn hier, als machteloos geknevelt in de banden;
 Hier sucht d'oneynd'lykheyt aen eene keten vast;
 Hier ligt d'Almogentheyt gebogen door den last.
 Was't dit, ô grooten Godt? Waer is uw kracht geweken?
 Was't niet door uwen geest, dat Samson wierd ontsteken?
 Doen hy als eenen draed de seven banden brak,
 Terwyl hem Dalila van synen vyand sprak.

Wat vraegt gy, myne ziel? 't En zyn geen staele boeyen,
 Geen banden, die de macht van uwen Godt besnoeyen,
 't Is liefde, die hem heeft gebracht in desen staet,
 't Is liefde, die hem bind met minder dan een draet.
 Om dat gy vry soud zyn, laet hy syn boesem prangen,
 Om dat gy 't soud ontgaen, geeft hy sig hier gevangen;
 Uw banden nemen hem syn macht en vryheyt af,
 Uw ketens slepen hem naer uwer sonden straf.

O Jesu! nimmermeer laet ik myn ziele binden,
 Op dat myn slavernye u nimmer soud bewinden:
 Siet daer, ik smyt de boey van myne sonden nêer,
 Weg lusten, wereld weg, gy vangt my nimmermeer.

Maer siet, terwyl ik spreek, de woedende soldaeten
 Vertrecken met myn Vorst, van al syn volk verlaeten;
 De wakers van het dorp, zyn op het eerst gerucht
 Van syn gevangenis, getrocken op de vlucht.
 Benouwtheyt treft het hert van Zebedaeus soonen:
 Joannes niet-te-min gaet sig in staet vertoonen,
 En Petrus, die soo kloek beroemde voor't gevaer,
 Volgt nu, al twyffelen, syn Heer van verre naer.
 Het sweerd, waer mede hy den dienaers oor afkapte,
 Verbergt hy vol van vrees, of iemant hem betrapte;
 Hy toont nu tot den stryd nog vierigheyt nog lust,
 't Schynt al syn moedigheyt is met dien kap gebluscht.

Myn ziele, wilt gy ook door laffigheyt begeven,
 Terwylen Godt voor u te pande stelt syn leven?
 Neen; volgen wy hem naer getrouwig tot'er dood:
 Men kent den waeren vriend noyt beter dan in nood.

Toesang.

Lieven Godt, voor myne sonden,
 Als een snooden guyt gebonden,
 Als een moordenaer gevaên,
 Dese boeyen ende banden
 Passen qualyk uwe handen,
 Laet my sondaer daer med'laên.
 Myne ziele was gedreven
 Om haer eygen strik te weven,

Om haer ketenen te smêen;
Doet haer onder de gewichten,
Van haer eygen banden swichten,
Vol misnoegen en geweên.
Met dien swaeren last gelaeden,
Sal ik volgen uwe paeden
Tot het lyden, tot de dood:
Geene pynen, smerten, suchten
Sullen my van u doen vluchten,
U verlaeten in den nood.
Is 't uwen wille, lieven Heere,
Neemt my weg gezondheyt, eere,
Ruste, vrienden, goed en bloed,
En met alle dese saken,
Weert my 't innerlyk vermaken
Van een vry en recht gemoed.
Doet my voor myn haeters buygen
Doet my t'onrecht overtuygen,
Doet my sleuren voor 't gerecht,
Doet my 't lieve leven derven,
't Sal m'een blydschap syn te sterven,
Soo't betaemt aen uwen knecht.
Geene schanden, wonden, slagen,
Rampen, smerten, rouwen, plagen,
Roeden, sweepen, doods schavot,
Geen vervolgingen, geen leyden,
Sullen immer my doen scheyden
Van myn Jesu, mynen Godt.

**V. Gesang,
Op Jesus verwysinge voor Cayphas.**

Naer menig harden slag van sweerden ende stocken,
 Is Jesus d'oostsche poort ten lesten ingetrocken,
 Ontrent den middernacht, soo angstig en vermoeyt,
 Dat hem het bloedig sweet nog van de leden vloeyt.
 De Jodsche knechten, als een deel verwoede dieren,
 Ontroeren g'heel de Stad al bulderen en tieren;
 Sy roepen met een fel en yselyk gebaer:
 Daer is dien Nazareen, dien vuylen Logenaer.
 Hier naer beginnen sy met menig tromp en hooren,
 Gemeent' en ouderling in hunne rust te stooren;
 Die opent syne deur, die sien te venster uyt,
 Elk vraegt, wat dit gedruys soo buyten tyd beduyt.
 Soo ras hun word geseyd, dat Jesus is gevangen,
 Verlaeten sy hun huys vol iever en verlangen,
 Om eenen Man te sien, wiens wonderlyken Naem
 In Juda, wyd en zyds, verbreyd was door de faem.
 De straeten zyn te nouw tot doortocht aen de schaeren,
 Die op soo nieuwe maer van alle kant vergaeren,
 Den naem van schelm, verraer, muytmaker, valschaert, fiel,
 Slaet onder het gedrang myn Jesus door de ziel.
 Die smyten hem met slyk en modder naer de wangen;
 Dees komen spots-gewys hem voor hun huys ontfangen,

Die roepen mynen Heer met groot geschaeter na,
Al tieren: mannen, leyd dien vloek naer Golgotha.

Soo spotte Gazaes volk en Edeldom te vooren
Met Sampson, als syn hair van 't hoofd was afgeschooren,
En hy berooft van licht, en als een schaep soo tam,
Met ketenen gelaên voor Dagon's tempel quam.
Veel schandelyker, als den Held in Gazas Wallen,
Word in Jerusalem myn Schepper overvallen,
Den minsten van het grouw veracht hem als een sot,
En oeffent syn vermaek in Jesus smaed en spot.
Myn ziele, zyn dit niet de selve poort en straeten,
Door welk hy onlangs wierd vol glori' ingelaeten?
Is dit niet 't selve volk, dat met soo groot gedrom,
Hem voor vyf dagen seyde, vol blydschap, willekom?
Eylaes! wat reden doet hun hert soo licht verkeerren?
Sy dekten, waer hy quam, de straeten met hun kleeren
En palm-tacken; sij betuygden, elk om strydt,
Tot syne heerlykheit en lof de meeste vlyt.
De volgende soo wel, als die voor Jesus gingen,
Dêen duysend stemmen t'saem tot in de wolken dringen;
Men hoorde uyt ieders mond, door stad, den selven thoon:
Hosanna, onsen Vorst! Hosanna, Davids Soon!
Gezegt, die tot ons komt, in den naem des Heeren,
Die al de vyanden van Juda sal vernêeren,
En ons bevryden komt van alle slavernye,
Hosanna! eer en roem in 's hemels Heerschappye.
Soo quamen sy syn lof en zegenprael verheffen,
Die nu syn weerden Naem met lasteringen treffen,
Dan was hy hunnen Vorst, nu is hy een verraer;
Dan was hy Davids Soon, nu dief en toverraer.
Dan spreken sy van hem een Ryk-stoel op te rechten;

Nu roepen sy: men moet hem aen een galge hechten:
 Dan was 't, dat ieder hem syn goed en bloed aenbood;
 Nu willen sy met kracht hem slepen naer de dood.

Komt, Sions dochters, komt, trekt uwen Koning tegen,
 Verlaet uw stil vertrek, begeeft u ras op wegen;
 Vreest niet met blooten voet in haesten op te staen,
 Om uwen Minne-vorst en Bruydegom t'ontfaên.
 Trekt uwen nachtrok aen, komt buyten wilt gy vinden
 Den Minnaer van uw ziel, uw lief en welbeminden:
 Daer is hy; daer verschynt zyn wezen wit en root,
 Hy draegt een bondelken van myrrhe in synen schoot.
 Dat syne banden niet ontstellen uwe sinnen,
 De banden, die hy draegt zyn schakelen van minnen;
 De strenge boey, waer med' syn beenen syn omvaên,
 Heeft uwe liefde hem te midnacht aengedaen.
 Ach siet! hy is soo seer door reyne min ontsteken,
 Dat hem het purper vocht komt van het aenschyn leken;
 Hy snaekt en blaekt naer u door een verliefde dorst,
 Komt, Sions dochters, komt, en drukt hem aen uw borst.

Ik roepe vruchteloos; niet eene leent haer ooren,
 Terwyl de Joden meer op mynen Heer verstooren,
 En naer hy vol van smaed voor Annas was vertoont,
 Sy sleuren hem naer 't Hof daer d'Opper-priester woont.

Daer wierd op d'eerste maer', dat mynen Jesus nadert,
 Den heymelyken Raed in d'hooge Zael vergadert,
 Daer raemde Cayphas met de Leeraers van de Wet,
 Hoe dat hy Jesus best soud brengen in het net.
 De nyd en eygen baet, versierden glimp van reden,
 Om, onder schyn van recht, d'onnoos'lheyt te vertreden;
 De Rechters spytig hert, en blaekende gemoed,
 En kan niet zyn gestilt, als met onschuldig bloed.

Soo Jesus binnen komt, men siet in ieders wezen
 De bitse toornigheyt en raesernye geresen,
 Des Opper-priesters borst swelt op door swarte gal,
 Hy weet niet hoe hy best syn haet uytwerken sal;
 Dog eyndelyk besiet vol gramschap mynen Heere,
 En vraegt hem dan naer syn Discipels ende Leere.

Wat is't, dat Jesus hier van syn Discipels seyde?
 Laes! sy zyn al van een in syn gevaer verspreyd,
 En laeten hem alleen met boeyen overlaeden,
 Een uyt den hoop heeft hem met eenen kus verraeden;
 Een ander gaet terstond bevestigen by eet,
 Dat hy van syn bedryf en leering niet en weet.
 Dies blyft op d'eerste vraeg syn weerden mond geloken,
 T'wyl hy voor syne Leer dees reden heeft gesproken:

'k Heb in de Synagoog en Tempel staeg verkeert,
 En in het openbaer gepredikt en geleert;
 Ik hiel in 't heymelyk noyt myne Leering vooren,
 Wat vraegt gy my? Vraegt hun, die my daer quaemen hooren,
 Gy sult uyt hunnen mond bescheydelyk verstaen,
 Wat ik hebbe geleert, en wat ik heb gedaen.
 Den Heyland hadde schier dees antwoord niet gegeven,
 Of een der dienaers heeft hem eenen klink gedreven
 Op syne teere wang met een gewapend' hand,
 Soo dat hy door den slag gesmeten wierd in 't zand.
 Terstond komt 't dierbaer Bloed uyt neus en mond gesprongen,
 Het kaekbeen is ontschud, de tanden omgedwongen,
 De zyd' van 't aengesicht g'heel purper, peers en swert,
 Swelt soo geweldig op, dat d'oog gesloten wert;
 En t'wyl hy machteloos ter aerde ligt besweken,
 Den schender roept: derft gy soo aen Godts Priester spreken?

O Engelen, die vol verbaestheyt en eerbiet,

Het minnelyk gelaet van uwen Heer aensiet,
 Die door verwondering en vreesse nêergeboogen,
 Schier niet voor syn gesicht opheffen durft uw oogen;
 Ach! siet dat lief gelaet, dat Goddelyk gesicht
 Geheel met Bloed bedekt, en schier berooft van 't licht.
 Is dit dien grooten Godt, die met syn reyne straelen
 De rust en saligheyt laet op de Chooren daelen?
 Is dit het Aengesicht, dat g'heel het Hof verheugd,
 Dat op u nederstort een eeuwig-staende vreugd?
 Hoe word gy deser tyd door gramschap niet ontsteken,
 Om op dien snooden vloek, dat schendig feyt te vreten!

Wierd Oza, om dat hy de hand aan d'Arke bracht,
 Door een geswinde dood geslagen en versmacht;
 En sag Jeroboam syn arm als hout verdroogen,
 Als tegen Godts Propheet hy dien hadde uytgetoogen,
 Waer blyft de straffe nu, wanneer dien onverlaet,
 Der Hemelen Monark, self tegen 't aenschyn slaet?
 Myn ziele, maetigt dog die toornigheyt en vraeke,
 Eer gy dien Jood verwyst, denkt op uw eygen sake:
 Soo hy, om eene smeed verdient soo groote straf:
 Wat straffen zyt gy weerd, die'er meer als duysend gaf?
 Vraegt gy, wanneer door u die boosheyt wierd bedreven,
 Dan, als uw snoode tong door ontucht wierd gedreven,
 Dan, als uw geyle mond eerloose reden sprak,
 Waer door een reyn gelaet verstierf of rood ontstak.

O eerloose tong! dat u de wormen eten,
 Eer gy in sulck bedryf u weder soud vergeten:
 O geyle mond! dat u den adem word ontseyt,
 Eer gy wêer oorsaek zyt van soo boosaerdig feyt.

Maer ziele: t'wyl gy dus rechtveerdig word ontsteken;
 Hoort uwen Minne vorst aen synen schender spreken.

Indien ik qualyk sprak, geeft tuygenis van 't quaed,
 Soo niet, segt, waerom gy my soo onduldig slaet.
 O Bruygom van myn hert! ô Godt van reyne minnen!
 Hoe dikwils sprak gy dus aen myn verkeerde sinnen?
 Hoe dikwils riep gy: mensch, wat heb ik u misdaen,
 Dat gy my stadig komt met slagen overlaen?

Ik hoorde dese stem, en ging nog voort in sonden,
 Hoe seer gy waert verscheurt, ik gaf u nieuwe wonden,
 Veel ongenadiger dan dien verblinden Joodt
 Die synen arm wêrhoud met desen eersten stoot.

O Jesu! 'k sal niet meer uw lieve stem versteken,
 'k Wil op myn eygen vleys al myn misdaeden vreten;
 'k Wil perssen myn gemoed, vermorselen myn hert,
 En stillen door berouw en traenen uwe smert.
 Sacht, myne ziele, siet, wat schandige getuygen
 Daer komen, om hunnen Godt en Schepper t'overtuygen;
 Sy sien geen logens aen, nog geen meyneedigheyd,
 Om hem, naer hunnen wensch, ter dood te sien geleyd.
 De Priesters, in al wat de valscheyt durft bewysen,
 Bevinden geene rêen om Jesus te verwysen:
 Ten lesten komen'er twee van de snoodste aen,
 Die tegen mynen Heer dees woorden houden staen:
 Dien heeft geroemt, dat Hy Godts Tempel konde slechten,
 En naer dry dagen wêr dien grooten bouw oprechten.

Myn Jesus hoort dit aen gerust en ongestoort,
 En hoe men hem beticht, verantwoord niet een woort.
 Hier op roept Cayphas, door verbolgentheyt gedreven,
 Sult gy, op wat men seyde, dan nimmer antwoord geven?
 Hoort gy niet wat misdaen u worden opgeleyt?
 Dog mynen Heere blyft in syn stilswygentheyt;
 D'onnooselheyt staet vast op het oprecht gewissen.

Dit doet dien snooden Prins schier syne reden missen,
't Schuym loopt hem uyt den mond, uyt d'oogen springt'er vier,
En synen boesem berst in dit verwoed getier.

'k Besweere u wie gy zyt, by 't opperste vermogen,
Die desen grooten Al heeft uyt den niet getogen,
Den levendigen Godt, dat gy voor ons belyt,
Of gy Godts Sone, den verwachten Christus zyt.
Myn Minnelyken Vorst aldus, by Godt, beswooren,
Laet syn bekentenis door dese reden hooren.
Ik ben 't, gelyk gy segt; maer ik seg u daer by,
Dat gy Hier naer sult sien in 's hemels Heerschappye,
Laet syn bekentenis door dese reden hooren.
Te rechter van Godts kracht des menschen Soon verheven,
Om loon naer goed of quaed aen ieder een te geven.

Soo ras dit is geseyd, ryst Cayphas uyt syn Throon,
En scheurt syn kleederen voor al d'omstaende Joon:
Hy heeft gelastert, roept hy uyt, vervoert door tooren;
Wat is't ons noodig meer beschuldigers t'aenhooren,
Gy hebt de lasteringen self uyt synen mond verstaen:
Wat dunkt u? Heeft dien boef niet swaer genoeg misdaen?
Hier tegen roept den Raed: navolgens Moyses leeren,
Hy heeft de dood verdient, die Godt soo durft onteeren.

Schynheylig Priesterschap, onmenschelyken Raet!
Die vonnist niet naer recht, maer naer uw eygen baet,
Die onder schyn van u te stellen voor Godts Wetten,
De waere onnooselheyt komt met geweld verpletten:
Beschuldigers vol haet! Wetgevers vol van nyt!
Die Rechters wesen wilt, daer gy Betichters zyt:
Wat segt gy snooden hoop van alle recht verbastert,
Dat Jesus sterven moet om dat hy heeft gelastert?

Indien de lastering de dood verdient tot loon,
Gy hebt de dood verdient, want lastert Godes Soon.
Verraeders van de Wet, sult gy 't recht soo verkrommen?
Sult gy, die schuldig zyt d'onnooselheyt verdommen:
Hoe? Lastert Jesus, die sig Godes Sone seyde?
Hy is het, en hy gaf u daer van sekerheyt.
Doorsiet het heylig Schrift, doorsnuffelt de Propheten,
Die toonen, 't gene gy durft veynsen niet te weten,
Siet, of gy in het licht van hun voorseggend' woort,
Niet vinden sult syn komst, syn leering en geboort.
Siet syne werken in, versteende siende blinden,
Daer sult, van 't gene hy seyde, gy naekte blyken vinden:
Den blind-geboren siet, verminkte leden gaen;
Melaetsche komen staeg g'heel suyver voor u staen;
Den dooven krygt gehoor, de doode zyn verresen;
Het Woord des Heeren word den armen voorgelesen;
En soo syn proef hier med' nog niet versekert wert,
Gy, Wet-geleerde, blyft hartneckig en verheret:
Gy wilt hem, tegen recht, den hoogsten nood doen lyen,
En dit uytvoerende, volbrengt syn Prophecyen.
Daer siet gy uw besluit g'heel tegen u gckeert,
Gy hebt de dood verdient nadien gy hem onteert.

Toesang.

O Ziele! die soo hevig klaegt
 Om weynig leed, dat gy verdraegt,
 Die uytberst in gekerm en weenen,
 Als iemant t'onrecht u versmaet,
 Of uwe min beloont met haet,
 Of uwen Naeme durft verkleenen.
 Ey, slaet op uwen Godt en Heer,
 Voor weynig tyd, uw oogen nêer,
 Aensiet hem, spyt syn eeuwig Wezen,
 Van die verworpen Joden-schaer,
 Als eenen snooden Lasteraer
 Vervloekt, beschuldigt en verwesen.
 't Onrechtig vonnis, dat hy hoort,
 Maekt hem 't minste niet verstoort,
 Hy weet van opspraek nog van klachten
 Syn haeters, die rondom hem staen,
 Siet hy soo lief en vreedsaem aen
 Gelyk een lam, dat sig laet slachten.
 Spyt al het quaed hem opgeleyt,
 Spyt al de rampen hem bereyt,
 Hy word door geene vraek gedreven;
 Meer hunnen haet en boosheyte groeyt,
 Meer syne min en goedtheyt gloeyt,
 Om ieder goed voor quaed te geven.

O Ziel! bemerk hoe uwen Heer
Met werken vestigt syne Leer;
'Gebod van haet met min te loonen
Dat synen mond u eertyds gaf,
Sal hy, in syn aenstaende straf,
U ieder oogenblik betoonen.
O Jesu! goedertieren Lam,
Staeg even vriendelyk en tam,
Spyt al die snoode laster-monden,
Dat myne tonge t'allen tyt
In smaed, vervloeking en verwyf,
Door uwe liefde zy gebonden.

**VI. Gesang,
Op Petrus Verloocheninge.**

't Wyl die vergaeding van bloedige gesellen,
 Durft, tegen mynen Godt, dat schendig oordeel vellen,
 Staet Petrus slap en koel, en nu niet meer soo fier,
 In 't voor-huys, met een trop soldaeten, by het vier.
 De koud' der leden heeft het hert med'ingenomen:
 Men siet in 't aensicht, dat den geest begint te schromen;
 Hy blyft in eenen hoek met 't hoofd gedoken staen,
 En dunkt al hoe hy best sal uyt den huysse gaen.
 Hier onder komt een maert' daer binnen aangestrecken,
 Die desen kloeckaert siet sig tusschen 't volk versteken;
 Hy dunkt haer vreemd te zyn in wezen en gewaet,
 Dit doet, dat, met een keers, sy hem afspieden gaet.
 Hy slaet geheel ver stelt syn oogen naer beneden,
 Een koude vrees bevangt syn buyte en binne-leden:
 Nu word syn aensicht bleek, nu weder rood als bloet,
 T'wyl sy, door dese spraek, hem meer verschricken doet;
 Gy waert met Jesus ook, dien schalk van Galileyen.
 Met desen donder-slag gaet Petrus hoogmoed scheyen:
 Hy staet geheel verbaest, uyt vreesse van 't gerecht;
 Ten lesten antwoord hy: ik weet niet wat gy segt.
 Terstond begint den Haen in 't buyten-hof te kraeyen,
 En Petrus kiest de deur, al sluypen en al draeyen;

't Hoofd krimt hem in den rugg', hy beeft gelyk een blat,
 En dunkt, dat hy daer med' word by de keel gevat.
 Daer ligt dien kampioen van eene vrouw verslagen;
 Daer valt hy voor een woord, die vreesde geene plagen;
 De maert' van Cayphas huys smyt Jesus schild-knaep nêer,
 Met eenen tonge-slag berooft s'hem van geweer.
 Hy, die de Hemel-poort voor ander kan ontsluyten,
 Sluyt, door een logental, syn eygen self daer buyten:
 Een vrouwe-stem ontschud den grond steen van de kerk,
 Een slechte sloore dryft Godts Veld-heer uyt het perk.

Terwyl hy buyten gaet, komt hem een ander tegen,
 Die syn benouwden geest niet minder maekt verlegen;
 Sy siet hem gelyk d'eerst by 't licht nouwkeurig aen,
 En roept: dien quam hier ook met Jesus ingegaen.
 Ach! Petrus snoode tong besmeurt met eenen logen,
 Word voor de tweede reys tot valscheyt licht bewogen,
 Terstond bevestigt hy, met eenen swaeren eet,
 Dat hy van desen Mensch het minste niet en wreet.

Ontrouwe Leereling! wat drift heeft u beseten?
 Hebt gy u eygen self met uwen Heer vergeten?
 Kent gy dien Mensche niet, op wie gy hebt geroemt,
 Als hy, door uwen mond, wierd Godes Soon genoemd?
 Segt gy van desen Mensch het mintse niet te weten,
 Die u syn Bloed en Vleys te drinken gaf en t' eten?
 Die om uw snoode ziel te trecken uyt den nood,
 Sig overgeven gaet aen d'aldervreedste dood?

Zyn op soo korten tyd syn daeden u ontvallen?
 't Is desen, die voor hem den duyvel dede vallen;
 't Is desen, van wie Godt voor u op Thabor sprak;
 't Is desen, die het hert van Magdalena brak.

Ey! staet een weynig stil, en gaet u niet verstecken,

Komt hy u eens t'aensien hy sal uw herte ook breken;
 Hy sal uw oogen doen betuygen met getraen,
 't Gen' uwe tonge uyt vrees niet durfde houden staen.
 Eylaes! terwyl ik spreek, de Jodsche Priesters wachten,
 Dien Leerling siende g'heel ontset en sonder krachten,
 Bestormen t'alle kant hem even sterk en styf.
 Dien roept: 't was desen boef, die Malchus viel op 't lyf,
 Ik sag hem in het hof op ons den degen trecken.
 Een ander roept: ô guyt! uw spraek komt u ontdecken.
 Een derden: gy zyt ook van 't Galileys gebroet;
 Komt mackers, dat men hem syn Rabbi volgen doet.
 Dien storm doet Simoens bloed in d'aderen verkouwen;
 Hy voelt sig tot'er dood in syne ziel benouwen,
 Hy beeft, hy klippertand, hy roept: och mannen hoort...
 Och hoort myn reden dog... sy trecken met hem voort.
 Sy geven geenen tyd van 't minste woord te spreken,
 En willen met geweld hem in de Vierschaer steken.
 Ten lesten roept hy uyt, met open mond en keel:
 'k Wil dat ik in de hel, met ziel en lyf geheel
 Versinke! dat het vier my daer verniel en schende!
 Dat Godt my nimmer kenn' soo ik dien mensch oyt kende!
 Dien grouwelyken eed verbaest geheel de wacht:
 De logenaer geraekt al vloeken uyt hun macht:
 Terwylen kraeyt den haen; de Vierschaer word ontsloten;
 Myn Jesus met geweld van binnen uytgestoten,
 Vind Petrus, vol van angst en rouw in 't voor-huys staen,
 En siet hem met een oog van medelyden aen.
 Dien lieven oogwenk treft het hert van Godts versaker,
 Hy siet, hy kent syn Heer, syn weerden Saligmaker:
 Terstond komt syne ziel te voor 't voorseggend'woord,
 Dat hy nog desen nacht van Jesus heeft gehoord.

Hy word den stank gewaer van syne hertens wonden;
 Hy siet d'afgryselykheit van syne snoode sonden;
 De logentael, waer med' syn boesem wierd vergalt,
 Is als een doods-vergif dat op syn herte valt.
 Dien trouweloosen vloek, die heyligschendend'eeden
 Verschynen nu g'heel naekt met al hun grouwsaemheden:
 Hy voelt een gragen worm, die syn gemoed doorknaegt,
 En alle rust en vred' uyt syne ziele jaegt.
 Dus gaet hy, met een hert geperst door ongenuchten,
 Naer buyten, om alleen te kermen en te suchten,
 Om traenen, bitterder dan etter ende gal,
 Te storten, over syn beklaegelyken val.

Komt, myne ziele, siet dien kloeken held besweken,
 Die voor syn Meesters eer soo vierig was ontsteken;
 Komt, myne ziele, leert uyt syn ontrouwig feyt,
 Wat u te vreesen staet van uwe swackigheit.
 Als gy den steun-pilaer der kerke nêr siet ploffen,
 Sult gy op uwen moed en broose krachten stoffen?
 Sult gy vermetelyk ter plaetse durven gaen,
 Waer Christen Helden self niet lange konnen staen?
 Siet, eene vrouwe tong doet Jesus Velt Heer vallen,
 En durft gy onbedacht met vele vrouwen mallen?
 D'ontmoeting van een maert heeft syne trouw verkracht,
 En handelt gy gerust met een soo loos geslacht?
 Ded' d'aenspraek van een sloor syn stouten iever vluchten,
 Hoe staet u haer gevley en smeeken niet te duchten!
 Hoe moet, ô swacke ziel, uw hert verlegen zyn,
 Voor oogen vol van vlam en minnelyk venyn!
 Eylaes! gy wilt u gaen in uw verderf vermaken,
 Gy zoekt den honigraed in 't giftig vleys van draken;
 Gy grypt naer balsem-kruyd in een serpente-nest,

En tracht de medecyn te vinden in de pest.
 Gy durft om haeren t'wil de trouw en eere schennen;
 Om haeren vriend te zyn gy schynt geen Godt te kennen.
 Gy valt op Petrus uyt, om syn dryvoude schult,
 Terwyl, door geen getal, uw boosheyt word vervult.

O Jesu! waeren Godt van goedheyt en medoogen,
 Slaet eenen wenk op my uyt uw bermhertige oogen;
 Een wenk, gelyk aen dien, die gy op Petrus sloeg,
 Waer door hy uyt syn geest de helsche blindheyt joeg.

O Minnaer van myn hert! ik voel die lieve straelen
 Uyt uw medoogend'oog in mynen boesem daelen;
 Uw heylig licht verlicht my klaerder als den dag,
 Ik sien myn feyl, ik sien het gen' ik noyt en sag.
 Uw liefdens soete vlam heeft mynen wil ontsteken,
 Ik gaen van desen stond myn sondens banden breken,
 Ik gaen aen Petrus zyd ', in rouwe, vol geduld,
 Versaken myn bedryf, beweenen myne schuld.

Maer stil, wien hoor ik hier in 't hol van dese steenen,
 Soo suchten uyt de borst, soo kermen ende weenen?
 Eylaes! 't is Petrus self! och, siet met wat gelaet
 Hy syne handen vringt, en op syn boesem slaet.
 't Schynt dat syn oogen zyn verandert in twee beken,
 Waer uyt de traenen staeg langst syne wangen leken;
 Syn kleeren en de rots syn t'eenemael besproeyt
 Door dese silte loog, die uyt syn herssens vloeyt.
 Daer breekt syn stemme door, spyt al de bange snicken,
 Die synen adem-tocht staeg schynen te versticken:
 Myn ziele nemen wy een voorbeeld naer syn klacht,
 Hoort hoe hy, door berouw, naer Godts versoening tracht.

^(*)Vermaledyde tong! vervloekelyke logen!

(*) Kennis.

Meyneedige antwoord, komt al t'samen voor myn oogen,
 Vertoont u aen myn ziel met al de grouaemhêen,
 Waer med' gy voor een uer quaem in myn herte trêen.
 Ik sien, ik ken u wel, misvallige gedrochten!
 Gebroedsel van myn trotse en trouweloose tochten,
 Ik sien, ik ken u wel, ô kinders van een aert,
 My door laetdunkentheyten en hoogen moed gebaert!
 Ik sien, ik ken u wel, ô haetelyke bende!
 Voor wie ik mynen Godt soo lasterlyk ontkende!
 Ik sien, ik ken in u de snoodheyt van myn ziel,
 Waer in sy soo verblind en soo lafhertig viel.

^(*)Hoe durf ik naer dat feyt myn oogen nog ontluiken?
 Ik moeste die voor al in myn beschaemtheyt duyken;
 Ik moeste die vol rouw en druk naer d'aerde slaen,
 En nimmer naer omhoog hun straelen laeten gaen.
 O oogen! merkt gy niet de purper-roode bloeyen,
 Die myne sonden doen op myne wangen gloeyen?
 Och sluyt u, sluyt u toe, ik voele my gepraemt,
 Wanneer gy my verbeeld het gene my beschaemt.

^(*)Vervloekt zy myn hooveerde en opgeblaese reden,
 Waer door myn trots gemoed vergat syn swaerigheden!
 Vervloekt zy dat verwaent betrouwen op myn kracht,
 Door 't welk ik schandelyk ben tot den val gebracht!
 Waerom is myne borst niet ademloos gebleven!
 Waerom is myne tong niet in myn mond versteven!
 Waerom bleef myne stem niet steken in myn strot,
 Voor ik met dese heb verloochent mynen Godt!
 Kost ik met dese kop tot gruys te laten maelen
 Die snoode logens wêer door myne kele haelen!

(*) Schaemte.

(*) Versaeking.

Kond' ik met ramp of smert erroepen mynen eet,
 Ik droeg myn selven op aen allerhande leet.
 O trouweloosen eed! ô lasterlyken logen!
 Gy schynt afgryziger als satan voor myn oogen,
 De straffe van de hel waer my een lieven soen,
 Waer my een kleyne boet om u te niet te doen.

^(*)Wat's dit? Wat ongewêerd sakt uyt de locht naer onder?
 Daer stort den Hemel nêer syn blixem ende donder!
 Daer schuert de rots van een, daer word dit hol ontschut!...
 O wee! ô wee! ik sink in d'helsche swavel-put...
 Daer komt den Rechter met den blixem in syn vingeren,
 Om desen tegen my met volle macht te slingeren:
 Hoe vreeselyk verschynt syn dreygende gelaet!
 Och! dit benauwt my meer dan al het helsche quaet!...

^(*)Bedaerd verbaesde ziel! weest niet te seer beladen.
 T'wyl gy syn vrake vreest verhoopt op syn genaden;
 Eer gy mistroostig word siet syne deernis in,
 Syn uwe sonden groot, nog meerder is syn min.
 Wierd gy om quaed te doen hertneckig voortsgedreven,
 Hy komt g'heel minsaem aen om alles te vergeven.

En uwe boosheyt heeft soo leelijk niet misdaên,
 Of syne goetheyt sal u in genad' ontfâên,
 Soo ras hy, door berouw, uw traenen nêer siet leken,
 Gy sult op selven stond syn toornigheyt sien breken;
 Hoe swart gy uwe ziel door sonden hebt besmeurt,
 Sy lykt hem wit als sneeuw wanneer gy die betreurt.

^(*)O minnelyken Godt! Wien soud' in u niet hopen,
 U siende, om hem t'omvaên, met beyde d'armen open?
 Wat sondaer is soo boos, dat, om syn sondig feyt,

(*) Vreese.

(*) Hope.

(*) Betrouwen.

Hy oyt mistrouwen soud' van uw bermhertigheyt?
 Al kroop ik g'heel beslykt uyt myner sonden-plasschen,
 'k Betrouwe dat gy my g'heel suyver af sult wasschen;
 Ontfangt dan, tot dien eynd, de loog van myn getraen,
 Die tot den lesten wenk sal uyt myn oogen gaen.
 Hier mede hôp'ik uw medogentheyte te wecken,
 Om uyt den vuylen poel der boosheyt my te trecken:
 Aensiet myn traenen dan met selve minsaemhêen,
 Waer med' gy eertyds sag de die van Magdalêen.
 Sy quaem u met dat vocht de voeten nauw besproeyen,
 Of gy ded' in haer hert uw reyne liefde gloeyen;
 Terstond schoot dese stem uyt uwen weerden mond:
 Om dat sy seer bemint 'k vergeef haer alle sond'.

(^c) O Jesu! 'k ben niet weerd myn silte traene-beken
 Op uw gewyden voet uyt d'oogen te doen leken:
 O Jesu! 'k ben niet weerd dat gy my nog aensiet,
 Het is meer dan genoeg dat sulcx eens is geschiet.

't Berouw van Magdaleen bedwong u haer t'aenschouwen,
 En gy sloeg d'oog naer my, om my te doen berouwen;
 Siet daer d'uytwerking van dien lieven ooge-slag;
 Siet daer een rouwig vocht dat nêervloeyt nacht en dag.
 Terwyl die silte loog myn wangen sal besproeyen,
 Doet myn laetdunkentheyte daer nevens nedervloeyen,
 Dat myn verwaenden moed by dese med' verdwyn,
 Dat ik myn selven ken een broosen niet te zyn.

(^c) O lieven mensche-Godt! ô Minnaer van myn herte,
 Hoe steenig dat ik ben 'k gevoel uw minne-smerte!
 'k Versaeke, t'uwer min, de ruste van 't gemoed,
 Ik offer, t' uwer min' myn leven en myn bloed.

(*) Ootmoedigheyt.

(*) Liefde.

Geen doodelyk gevaer sal my hier naer verwecken,
 Om aen uw lief gebied myn minnend' hert t'ontrecken,
 Uw liefde maekt myn ziel sterk tegen allen nood,
 Uw liefde doet my nu verlangen naer de dood.

^(*)O Jesu! 't is my leet dat myn ontrouwicheden
 U persen in de ziel, u quetsen in de leden!
 O Jesu! 't is my leet dat mynen valschen mond
 U oorsaek wesen sal van menig vrede wond'!
 Och! waer het nog te doen, 'k verkoos de felste plaegen,
 'k Ging liever naer de dood eer ik u soud' mishagen!
 O Goetheyt! ô myn Godt! ô myn genade-Schat!
 Hoe was ik soo verblind, dat ik u soo vergat?
 'k Moest eer aen eene galg myn lichaem laeten hangen,
 'k Moest eer in myne borst den lesten steek ontfangen:
 Eylaes! ik was nog verr' van een soo vrede ramp,
 Een vrouwe-tonge ded'my vluchten uyt den kamp.

^(*)Maer geene vrouwe-tong, geen vonnis van tyrannen,
 Geen vreesse van de dood sal my meer overmannen:
 Ik volg u nu voortaan, door rampen en gevaer,
 Door pynen, schande, smert en lyden moedig naer.

O mogt ik op een kruys aen uwe zyd' verheven,
 Met 't leste van myn bloed myn lesten adem geven!
 'k Erriep daer, voor myn dood, myn trouweloosen eet,
 'k Beleed daer opentlyk al wat ik van u weet.
 Dog, mag my desen troost, die eere niet gebeuren,
 'k Wil myn ontrouwigheyt tot in het graf betreuren;
 'k Wil storten dag en nacht een staege traenen-vloet,
 En desen naderhand rood verwen met myn bloed.

(*) Berouw.

(*) Voornemen.

Toesang.

Myn ziele, daer hebt gy geleert
 Hoe een gemoed, tot Godt gekeert,
 Beweenen gaet syn sondig leven:
 Het rouwig leet, dat gy tot boet
 Van uwe schuld, gevoelen moet,
 Mag niet dan met uw hert begeven.
 Al 's menschens traenen en geweën,
 Vermogen niet een sond' alleen
 In hondert jaeren uyt te wasschen;
 Ach! om te boeten de misdaên,
 Waer mede gy zyt overlaên,
 Waer haelt gy al de traene-plassen?
 Weent Petrus tot syn levens end,
 Om dat hy Jesus heeft ontkend
 Door een drywerf erhaelde logen,
 Hoe sult gy spooreloose ziel,
 Die Godt seer menigmael afviel,
 Voldoen met twee soo steenige oogen?
 O oogen smelt in traenen af,
 Tot dat ik nederdael in 't graf!
 Weent gansche nachten ende dagen;
 Al stort gy eene zee van traen,
 Gy sult de vlekken der misdaen
 Noyt g'heel uyt myne ziele vagen.

Vloeyt, traenen, vloeyt, maer sonder maet;
Want sonder maete was het quaed,
Waer med' ik Godes Wet onteerde;
Vloeyt tot geheel zy uytgebluscht
De noyt versadelyke lust,
Die my soo dwaes van Godt afkeerde.
't Zy dat de zon den dag opwekt,
't Zy dat den nacht de locht bedekt,
Houd nimmer op van nêer te vloeyen,
Nadien den nacht en morgen-stond
My eertyds sagen in de sond',
Dat sy my die nu sien verfoeyen.
Gy, nuchten-vogel, wiens vermaen
Uyt Petrus trok soo menig traen,
Kraeyt vroeg en laet dog aen myn ooren
Vernieuwt in my het droef gedacht
Van d'uer die my tot sonden bracht,
Om dees in traenen te versmooren.
Nu ik met Petrus brak myn trouw
Ik wil met Petrus zyn in rouw.

**VII. Gesang,
Op Jesus schandige mishandeling, den nacht syner
gevangnisse, in het Huys van Caïphas.**

Vervloekelyken nacht! wie sal myn penne dryven,
 Om uwe grouwelen ten deele te beschryven?
 Myn rechte hand word stram, myn herte-bloed schier styf,
 Wanneer ik overleg uw schandelyk bedryf!
 Te meer gy ryst, te meer ik nevens u sien rysen
 Schelmstukken, die het marg doen in myn beenders ysen!
 Het schynt, ô vreeden nacht, dat in u word vergaert
 Al wat de mensch'lykheyt op 't uytterste vervaert.
 Waer ik myn oogen slaen, 'k sien niet als grouwsaemheden;
 Waer ik myn ooren keer, 'k hoor niet dan schendige eeden!
 Al wat'er my verschynt, is wonder boos en vreed,
 Is tot bloed-dorstigheyt en lastering gereed.
 Men noemt dien nacht met recht den tyd van 't helsch vermogen,
 Nadien in desen Godt voor satan word gebogen;
 Nadien den trotsen draek, door hooveerdye gebroet,
 In desen 's Hemels vorst gaet trappen met den voet.
 Afgryselijken nacht! gy ded' myn hairen recht staen,
 Wanneer ik Jesus sag voor 't Phariseys gerecht staen;
 Gy rukt myn boesem op, wanneer ik mynen Godt
 In boeven handen sien gestelt tot schimp en spot.

O duysternissen, die wel eer in Pharos Ryken
 Belette mensch en beest van hunne plaets te wyken,
 Versamelt al te saem nu over Caiphas huys,
 En wederhoud 't besluyt van dit ontaert gespuys.
 Maekt dat die onbeschaemde en goddeloose gasten
 Vergeefs naer mynen Heer, myn lieven Jesus tasten,
 Dat torfs nog fackel-vlam hun dienen kan tot licht,
 Dat eenen swarten mist benevelt hun gesicht.

Ik roepe vruchteloos: siet daer die snoode schaeren
 In een vuyl stinckend' kot rondom myn Godt vergaeren,
 Siet dien Onnooselen in eenen moorders-trop,
 Die hem van stonden aen gaen springen naer den krop.

Soo ras op eenen steen hy neder is geseten,
 Word hem een strenge koord rondom het lyf gesmeten;
 Syn handen binden sy te saemen op syn knien,
 Om hem te schimpiger in syn gelaet te sien.
 Hier onder komt een deel di'er stinkende rabouwen
 Hun rocchels ende snot in 't suyver Aenschyn spouwen.
 En geven, grimmende met een versmaeden lach,
 Op syn geheyligt Hooft hem menig harden slag.
 Een uyt den snooden hoop gaet onder dese slagen,
 Met een beslykten doek, uyt spot, syn Aensicht vagen,
 En vraegt syn mackers af, of hy, aldus beslykt,
 Berocchelt en besnot, niet wel een Prins gelykt?

Ha, booswicht stelt gy soo myn Godt en Heer ten toone?
 Verciert gy op die wys des hoogsten Vaders Sone?
 Dat minnelyk gelaet, hoe leelyk gy 't bemorst,
 Behoud, dies niet te min, den luyster van een Vorst.
 Hoe seer gy het vervuylt met al uw etter-spouwen,
 Nog kan't den Seraphyn niet sonder vrees aenschouwen;
 Te meer gy't, snooden boef, met vuyligheyt bevekt,

Te leeger ieder Geest daervoor sig nederstreckt.

Wat seg ik? Dat gedrocht leent myne spraek geen ooren;
 Geen reden is bequaem om hunnen haet te stooren,
 T'wyl mynen Liefde-Vorst uyt syn mismaekt gelaet
 Op g'heel den boosen trop twee minnend' oogen slaet:
 Twee oogen vol van vlam, vol glinsteren van soetheyt,
 Getuygen van syn min en uytgestorte goetheyt;
 Twee oogen, gansch bequaem om traenen en geweene
 Te trecken uyt een hert soo hard als marmer-steen.

Gelyk de morgen-zon haer incarnate straelen
 Door een geschifte wolk laet op de velden daelen,
 Soo straelt myn Minne-Godt syn liefdens snelste schicht
 Op dit versteende volk uyt syn besmeurt gesicht.
 Dien lieven oogslag doet hun bedryf ophouwen,
 Sy konnen sonder schaemt syn wezen niet aenschouwen;
 Maer tegen desen dwang, die hun gemoed beticht,
 Sy slaen een vuylen doek rondom syn Aengesicht.
 Dan vallen sy hem aen gelyk verwoede honden
 Op een bevroesden haes, door Jaegers uytgesonden:
 Dien trekt hem by den baert, een ander by het hair;
 Dien noemt hem hypocryt, en desen toveraer.
 Vernieuwing van syn smaed strekt hun tot nieuw vermaken;
 Nu slaen sy op syn hoofd, dan tegen syne kaken:
 Sy soeken spel en jok in hun vervloekte daet,
 En roepen schimper-wys, Propheet segt wie u slaet.

O Joden! tergt hem niet, indien hy wilde spreken,
 Gy soude tegen hem de hand niet meer uytsteken;
 Een woord waer hem genoeg, om op den selven stond
 U, volgens uw verdienst, te smooren in de sond'.
 Al quaem gy syn gesicht met eenen doek verbinden,
 Hy soude lichtelyk syn treffer konnen vinden;

Dien doek, hoe grof en dik verblind syn oogen niet,
 Hy siet dweers door uw vleys, wat in uw hert geschiet,
 Eer gy de hand uytsteekt om syn gelaet te treffen,
 Hy kan dat snood besluyt in uwen wil beseffen,
 En waer het syn begeert, hy bleef als marmer staen,
 T'wyl gy den vuyst opheft om op syn hooft te slaen.
 Maer syn sachtmoedig hert was noyt tot vraek gedreven,
 Hy wilt, self doen gy slaet, u syne liefde geven;
 En hoe geweldig gy hem lastert, stoot en smyt,
 Hy swygt, gelyk een mensch, die geen verdrucking lyt.
 Laes! syn stilswygentheyt vermeerdert hunnen tooren;
 Sy baeren tegen hem veel vreedder dan te vooren,
 Sy rucken van syn hooft dien vuyl besmeurden doek,
 En lasteren syn Naem met menig helschen vloek.
 Die gaen hem met geweld de neus en ooren knypen,
 Dien syn geheyligt Vleys met scherpe nagels nypen;
 Een ander prickelt hem met naelden in den huyt;
 Een ander steekt op hem syn tong al schimpen uyt.
 Twee komen'er voor aen met eyken stocken springen,
 Al roepen: mackers, hoort, wy sullen hem doen singen;
 Ey, maekt een weynig plaets, gy handelt al te soet,
 Wy weten, hoe men hem tot sprake brengen moet.

Hier mede beuken sy, gelyk verhitte smeden
 Op yser ende stael, op syne teere leden:
 Sy slaen syn heylig Hooft, syn hals en schouders plat,
 Soo lang tot hunne kracht geheel is afgemat.
 Wie sal d'oneerbaerheyt en boeverye afmaelen,
 Waer med' sy mynen Godt naer dit geweld onthaelen?
 Geen schaemteloosheyt, geen soo beestelyk vertoog,
 Of word daer voorgesteld voor Jesus suyver oog.
 Houd op myn bevend' hand van meer hier op te schryven,

Eer dat men siet den inkt in uwe penn' verstyven:
 Eylaes! 't gedacht alleen van dit vervloekt bedryf,
 Stelt myn gelaet in vlam en maekt myn herte styf.
 De fielterye, waer med' de Joden Jesus tergen,
 Heeft tot den jongsten dag syn Vader doen verbergen;
 Daer siet men hoe syn hert inwendig wierd gepraemt
 Door een verergernis, soo snood en onbeschaemt.

Waer zyt gy vierig Heyr? Verliefde Seraphynen!
 Waer zyt gy wyse Schaer, vernufte Cherubynen?
 Gy Throonen ryk van glans, Prinsdommen Heerlykhêen,
 Gy Engelen al t'saem, komt daedelyk benêen.
 Daelt nêer in Cayphas huys, daer siet gy een vertooning,
 Weerd meer verwondering, dan die van uwe wooning,
 Daer siet gy 's hemels Glans berocchelt en besnot,
 De hoogste Majesteyt gelastert en bespot.
 Daer is met banden vast t'oneyndig Alvermogen,
 En d'Alvoorsienigheyt geblind-doekt voor haer oogen;
 Daer ligt den Schepper voor syn schepselen vernêert,
 De reynste Suyverheyt verergert en onteert:
 Des Vaders Wysheyt word daer uytgemaekt voor sotheyt,
 In 't eynd, daer triompheert de boosheyt van de Godtheyt.

Komt Hemel-geesten, siet wat schande, smert en smaet,
 Voor een misdaedigen, d'onnooselheyt doorstaet,
 Hoe groot d'Almogentheyt verschynt in uwe zaelen,
 De kracht der liefde blykt niet min in onse daelen,
 Sy heerscht, sy zegenpraelt self over uwen Heer,
 Hy ligt als eenen slaef voor hunne voeten nêer.

Toesang.

Myn ziel, als gy den Heer der Heeren
 Vol smaed en schande siet vernêeren,
 Als gy van't Phariseys gebroed
 Hem siet geblind-doekt voor syn oogen,
 Gy schynt in uw ontstelt gemoed,
 Door heete gramschap opgetoogen.
 Maer stil, en zyt soo hevig niet,
 De booshey, die hier is geschiet,
 Is niet alleen de Joon te wyten,
 Gy quaem soo dikwils snoode ziel,
 Hem tegen 't minnend'Aenschyn smyten,
 Als gy in achterklap verviel.
 Wanneer gy, onder het belyden,
 Uw snoodste sonden liet ter zyden,
 Of in uw levens onderzoek
 Uw booshey wiste te bewinden,
 Wat ded' gy anders, dan een doek
 Voor uwen Jesus oogen binden?
 Wat ded'gy anders, dan met snot
 Bepouwen uwen Minne-Godt;
 Wanneer gy, onder de gebeden,
 Vrywilliglyk in uw gedacht
 Verbeelden durft d'oneerbaerheden
 Waer u de sinn'lykhey, toebracht?

O Jesu! door myn snoode sonden,
Voor d'ooogen met een doek verbonden:
 Ey, jont een straeltjen van uw licht
 Aen myne lang-verduysterd' oogen,
Op dat sy myne ziele haer plicht,
En swaere blindheyt wysen moogen.
 Soo ras gy hun die klaerheyt jont,
 Sy sullen op den selven stont
Uytstorten ruyme traene-plasschen,
 Om van uw goedertieren oog
De vuyle rocchels af te wasschen,
 Waer med' myn valscheyt u bespoog,
Ach! waerom ben ik niet versteven,
Eer dese boosheyt wierd bedreven.

VIII. Gesang,***Op Jesus ondersoeking, en beschuldiging voor Pilatus.***

Myn ziele, gaen wy naer Jerusalem opklimmen.
 Daer bloost den dageraad in 's werelds oostsche kimmen;
 't Is dag myn ziele, ryst, ontsluit uw traeg gesicht,
 Daer wykt de duysternis voor 't helder sonne licht.
 Waer henen gulde Son? Waer spoedigt gy soo vlugge?
 Och! trekt met uwen glans en straelen vry te rugge,
 Houd uwe peerden in, keert weder naer de west,
 En laet den swarten nacht omvangen dit gewest.
 Indien gy voorder durft voorby het zuyden trecken,
 Gy sult met duysternis uw licht sien overdecken,
 En desen ryken glans van uw vergulden Hooft,
 Sal als een swarte-kool geheel zyn uytgedooft.
 Gy sult de silv're Maen, berooft van uwe vonken,
 Sien opgaen purper-rood, gelyk met bloed doordronken;
 Gy sult de Sterren sien nêervallen uyt de lucht,
 Geheel den grooten al in rouw en ongenucht.
 Myn woorden zyn vergeefs; daer laet sy haere straelen,
 Dweers over het gebergt in Sions straeten daelen:
 Dog, of sy van nu af d'aenstaende nood voorsag,
 Sy doet een dicke mist oprysen met den dag.
 O dag van swaerigheyt, van hert-zeer, ramp en weenen!
 O alderdroefsten dag, die immer is verscheenen!

O schandelyken dag, die mynen Heer en Godt,
 Sal sien mishandelen, versmaeden als een sot!
 O pynelyken dag, die met vyf duysent wonden,
 Myn Jesus suyver lyf sal toonen g'heel geschonden!
 O eere loos en dag, die met een doorne kroon
 Doorboorden sal het Hooft van 's Alderhoogstens Soon!
 O onrechtveerden dag, die voor de sondaers daeden,
 Met een vervloekte galg d'onnooselheyt sal laeden!
 O haetelyken dag, die eenen kelk vol gal,
 Myn lieven Jesus, in syn dorst, aenbieden sal!
 O schroomelyken dag, die hem aen 't kruys sal hechten,
 En tusschen moordenaers, als eenen moorder rechten!
 O troosteloos en dag, wanneer in d'hoogste pyn,
 Myn Saligmaker sal van Godt verlaeten zyn!
 O hopeloos en dag, wanneer dien Heer gaet sterven,
 Van wie wy al te saem het leven moeten erven!
 O aldervreedsten dag, die met een dollen moed,
 Uyt Jesus doode zyd', sal tappen 't leste bloed!
 Myn ziele, hoe valt gy uyt? Verwisselt dese reden,
 Dit is geen dag van rouw, van smert en swaerigheden;
 Dit is een blyden dag van d'hoogsten Godt gestelt,
 Om 't aerds geslacht t'ontslaen van 't onder-aerds geweld.
 't Is waer, die vryheyt sal myn Jesus veel doen lyden;
 Maer 't lyden valt hem lief, om zielen te bevryden;
 Syn schande strekt tot eer, tot blydschap synen druk,
 Syn swaerigheyt tot troost, syn galge tot geluk.
 Al d'oogenblicken, al de stonden van syn leven,
 Was hy tot desen dag, als tot een feest gedreven;
 Syn herte smilt in rouw, verlangen en geklag,
 Soo lang hy dien soo verr'nog afgelegen sag.
 Verlosser van myn ziel, die voor myn snoode sonden,

Soo vieriglyk verlangt naer schande, smaed en wonden,
 Ey, laet my dog van daeg aen uwe zyde staen,
 Terwyl gy soo veel smert en pynen sult ontfâen,
 Ey, doet my in myn hert ontfangen al die plagen,
 Die gy in uwen geest en leden sult verdragen;
 Stelt my met u te recht voor 't Phariseys gespuys,
 En laet my, nevens u, genagelt zyn aen 't Kruys.

Terwyl my Jesus nood en reyne liefde praemen,
 Doet Caiphas in syn Hof den hoogen Raed versaemen,
 En naer sig mynen Heer voor g'heel den Sinhedryn
 Bekent heeft, op hun vraeg, den Sone Godts te zyn,
 Word hy van ieder wêer, als lasteraer verwesen,
 Om aen het schandig hout des Kruys gehecht te wesen.
 Hier op leyd Caiphas, met een deel van synen Raet,
 Myn Saligmaker naer de Vierschaer van Pilaet:
 Sy willen hunnen voet in 't heydens huys niet setten,
 Uyt vrees van tot de Feest hun selven te besmetten;
 Dies komt den Rechter voor, en vraegt wat plichtig feyt,
 Of schelm-stuk, desen mensch, door hun word opgeleyt.
 Hier tegen roepen sy: waer dien niet boos van leven,
 Wy souden hem tot straf aen u niet overgeven.
 Pilatus spreekt daer op: is't soo, gelyk gy segt,
 Daer, neemt, en oordeelt hem naer uwe wet en recht.
 Sy wederom: 't is ons door uwe macht verbooden
 Van oyt misdaedigen, naer ons gebruyk te dooden:
 Dog, zyt gy met begeert in uw gemoed bevaên,
 Om syne schelmerye en boosheyt te verstaen,
 Wy sullen u in't kort, g'heel syn bedryf uytleggen.

Dit's eenen, die den Vorst het Cheyns-geld leert ontseggen;
 Die 't volk tot muysterie, geweld en twist oproert;
 En, spyt de Majesteyt, den naem van Koning voert.

Pilatus kennende, wat feyten sy aendragen,
 Treed binnen, om daer op myn Jesus t'ondervragen;
 Syn herte word beweegt door't nederig gelaet,
 Waer med' dien lieven Heer voor hem ten toone staet:
 Hy kan niet vatten, hoe in soo verstorven oogen,
 De twist en muyterye sig soud verbergen moogen,
 En schoon daer in iet meer dan menschelyk uytsteekt,
 Nogtans hy vind'er niet, dat hem van staet-sucht spreeket,
 Dies tracht hy Jesus tot bekentenis te nooden
 Met soetigheyt, en vraegt: zyt gy den Vorst der Jooden?
 Hier op spreeket mynen Godt: segt gy dit self van my,
 Of hebben andere u geseyd, dat ik het zy.
 Den Roomschen Rechter komt dus wêer daer tegen dringen,
 Ben ik van Jods geslacht? Uw volk en Ouderlingen
 Doen u, op dese plaets, voor my ten rechte staen,
 Wat hebt gy tegen hun, of 't Roomsche Ryk misdaen?
 Myn Jesus antwoord met het aensicht nêergebogen,
 En een ootmoede stem: myn Ryk en Hoog-vermogen
 Raekt dese wereld niet: waer't soo, een groote schaer
 Van trouwe dienaers soud my bystaen in't gevaer,
 En vol van moedigheyt voor myne sake stryden,
 Om my uyt 't Jods geweld en lagen te bevryden:
 Maer nu en is myn Ryk van dese wereld niet.

Pilatus vraegt verbaest, van't gene hy hoort en siet:
 Zyt gy dan Koning, en ter Heerschappye gekoren?
 Gy segt, ik Koning ben, ik ben daer toe geboren,
 Seyd Jesus, en daer toe quam ik ter wereld aen,
 Om door betuygenis de waarheyd t'houden staen:
 Wie waarheyd mint, sal d'oor voor myne stem ontslyuten.
 Wat is de waarheyd? Vraegt Pilaet, en trekt naer buyten.

Waer henen, Rechter: staet een weynig stil, en hoort

De waarheyt uytgebeeld van 't ongeschapen Woort.
 De waarheyt is een licht, dat tot der goeden voordeel,
 En tot der quaeden straf, verlicht verstand en oordeel:
 De waarheyt is den grond, waer op den Rechter bouwt,
 Die tegen eygen baet de Wetten onderhouwt:
 De waarheyt is de maet, met welke moeten meten,
 Die in de Vierschaer zyn, of op den Throon geseten:
 De waarheyt is de hop' van een vervolgte ziel,
 Die, spyt d'onnooselheyt, in haeters klouwen viel,
 De waarheyt is een vlam, die altyd ryst naer boven,
 En noyt door schyn van recht haer luyster laet verdoven:
 De waarheyt is de ziel, het leven van de Wet,
 Door wiens gebrek den Staet verscheurt word en verplet:
 De waarheyt dient den Vorst tot eenen vasten regel,
 Als wesende van 't recht den onvervalschten zegel:
 De waarheyt, met een woord, rampsaligen Pilaet,
 Is desen Mensche self, die hier beschuldigt staet.
 Myn ziel, wat moogt gy hem dus van de waarheyt spreken?
 De min tot waarheyt is uyt syn gemoed geweken,
 Syn eygen baet-sucht, en de jonste van den Vorst,
 Is't eenige, waer naer dien Polityken dorst.
 Soo lange hy dese twee kan by de waarheyt knopen,
 Daer is nog eenig recht voor uwen Heer te hopen:
 Maer soo de waarheyt 't een of 't ander tegenstaet,
 Gy siet d'onnooselheyt geleverd aen den haet.
 Wat hoor ik? 't Schynt hy wilt voor mynen Jesus werken,
 En seyde in desen mensch geen schuld te kunnen merken;
 Die reden wekt op nieuw der Joden raesernye,
 Sy leggen hem te last, twist, heylig-schenderye,
 Verraed, oproerigheyt, en ander schellem-stucken,
 Dog, hoe geweldig sy met valscheyt hem verdrucken,

Hy antwoord niet een woord, en staet vol lydsaemheyt,
 Gelyk een Lam, dat naer den slag-bank word geleyt:
 Dies roept Pilatus: hoort gy niet, met wat misdaeden
 De Priesters en het volk u komen overlaeden?
 Maer mynen Jesus swygt, hoe seer een ieder raest,
 Soo dat den Rechter self ver stelt staet en verbaest.

O myne flouwe ziel, die niet en kan verdragen,
 Of valt van stonden uyt in kermen ende klagen;
 O onverduldig hert, dat om het minste leed,
 Terstond tot toornigheyt en vraeksucht is gereed.
 Komt, siet de lydsaemheyt van 's Alderhoogsten? Sone,
 Geen schoonder voorbeeld sal u immer staen ten toone.
 't Is eenen Koning, die van synen onderdaen,
 Syn Naem stilswygend' hoort vervloeken en versmaên:
 't Is eenen Rechter, die van menig boose wichten
 Sig selven met verraed en laster laet betichten:
 't Is eenen Vader, die niet 't minste woord en spreekt,
 Terwylen syn geslacht hem naer het herte steekt:
 't Is eenen grooten Godt, wiens handen staen verklommen,
 Terwyl de sondaers hem tot hunne straf verdommen.

O ziel! en gy stort uyt in overlopendheyt,
 Wanneer den even-mensch u uwe waerheyt seyde.
 O hert! en gy hoort noyt iet tot uw nadeel spreken,
 Of zyt op selven tyd vervoert om u te vreden;
 Niet een afkeerig oog, niet een oneven woord,
 Niet een versmaeden lach, verdraegt gy ongestoord.
 Terwylen Jesus swygt voor muyter uytgekreten,
 Gy tiert om een half woord, gy schuymbekt als beseten;
 Hy siet met minsaemheyt syn dood-versoekers aen,
 En gy wilt niet een oog op uwen broeder slaen.
 Is't soo, verbolgen hert, dat gy de lieve schreden

Van syne lydsaemheyt verduldig naer gaet treden?
 Is 't soo, ontstelde ziel, dat gy de minne-leer,
 Dat gy 't exempel volgt van dien sachtmoeden Heer?
 O Jesu, 'k heb gedwaelt! ô Jesu, 'k ben de wegen
 Van uw verduldigheyt te blind voorby gestegen!
 Ik laet het haetig pad van myne gramschap staen,
 Om 't spoor van uwe min en goedheyt in te gaen.
 Dat haeters tegen my naer hunnen herts-tocht spreken,
 'k Sal noyt uyt wedervraek naer hunnen eernaem steken;
 Dat ik van vrienden self met schande zy vervult,
 Uw voorbeeld sal 't my al doen lyden met gedult.
 Terwyl dien lieven Godt myn ziele komt bestieren,
 De Jôon gaen altyd voort in tegen hem te tieren.
 Sy roepen even seer van syne muytery',
 Van syn hooveerde drift naer staet en heerschappy';
 Wy hebben, schreeuwen sy, dien onverlaet, de scharen
 Door g'heel het Jodsche Land arglistig sien vergaren,
 In Galileyen heeft syn leering eerst gevat,
 En eyndelyk geraekt tot binnen dese Stadt.
 Doen Galileyens naem den Rechter komt ter ooren,
 Hy vraegt of van dat Land dien mensche was geboren;
 Dit synde soo geseyd, send hem naer^(*) Antipas,
 Die in Jerusalem ter feest gekomen was,
 En wien het toestond op syn eygen volk te letten:
 Soo tracht Pilaet den last van synen hals te setten.
 Daer trekt den Jodschen Raed verstoort met Jesus hêen:
 Komt, myne ziele, gaen wy aen syn zyde trêen.

(*) Herodes.

Toesang.

Menschen, die geheel uw leven
 Naer de glori' zyt gedreven,
 Die om een handvol vreugd
 Quist den tyd van uwe jeugd;
 Die geen suchten nochte klachten,
 Geenen arbeyd swaer bevint,
 Om het herte te versachten
 Van een schepsel dat gy mint:
 'k Laet u loopen sonder rusten
 Naer de glori', naer wellusten,
 'k Laet u trachten naer een goet,
 Dat de ziele noyt voldoet.
 Eer nog lust sal my bewegen,
 'k Volge mynen Jesus naer,
 Schoon hy treden wilt door wegen
 Vol van rampen en gevaer.
 T'myner liefde gaet hy stryden,
 T'myner liefde gaet hy lyden,
 T'myner liefde vreest syn hert
 Geene schande, geene smert.
 Ach! ik moest ondankbaer wesen,
 Soo ik, t'wyl soo lieven Godt
 Voor my word tot straf verwesen,
 Trachten ging naer aerds genot:

Soud ik mallen ende spelen,
T'wyl ik Jesus hoore quelen?
Soud ik sien naer hoogen staet,
T'wyl hy sucht vol schand' en smaet?
Neen, 'k wil t' syn'er liefde lyden,
Nu hy t' myner liefde lyd,
Eer en weelde trekt ter zyden,
Maekt van u myn oogen quyt;
Soekt naer andere gesellen,
'k Gaen my nevens Jesus stellen.

**IX. Gesang,
Op Judas wanhope.**

Den Arts-vernader vroeg naer Caïphas Hof gekomen,
 Daer hebbende 't besluyt van g'heel den Raed vernomen,
 En siende synen Heer in doods-gevaer gestelt,
 Word door een vreed geknaag tot in de ziel ontstelt.
 Hy denkt en overdenkt hoe best dat vonnis breken,
 Nu wilt hy Caïphas gaen en dan Pilatus spreken;
 Nu loopt hy wat hy mag, nu staet hy weder stil,
 Hy siet niet waer hy gaet, hy weet niet wat hy wil.
 Een wroegende berouw heeft syn gemoed bevangen,
 Hy draegt den sucht in 't hert de traenen op de wangen,
 Hy klopt op syne borst, hy lastert syn bedryf,
 Hy wenscht de vreedste pest in syn onsalig lyf.
 Dus komt hy loopen met de dertig silverlingen
 By eenen grooten hoop der nydige Ouderlingen,
 En roept: ô Priesters! 'k heb gesondigt te verwoet,
 In d'overlevering van dit rechtveerdig Bloet.
 Hier tegen seggen sy: wat raekt dat ons belangen?
 Gy moogt'er in voorsien, wy houden den gevangen.
 Hy door dees antwoord tot onduldigheyt verwekt,
 Werpt't schendig bloed-geld in den Tempel, en vertrekt:
 Sy doen't van d'aerde wêer opnemen en beraemen,
 Dat met het offer geld dit niemant soud' versaemen,

Als zynde prys van bloed, geleverd door verraed:
 Waer med' de Priesteren, hier naer in vollen Raed
 Vergaderen, koopen doen een afgelegene Acker,
 Voor menig jaer gebruykt door eenen Potte backer,
 Nu tot begravenis der vremden afgepaelt:
 En daerom noemt men 't land met desen prys betaelt,
 Bloed Acker, in't Hebreuws, Haceldama, tot heden.

Maer Judas onder dies te poorten uyt getreden,
 Woed als een vreedende wolf, die in syn lenden draegt
 Den moord-schicht, in de jagt hem door het lyf gejaegt.
 Syn roste haren staen als borstels opgetogen;
 De swarte wanhêp smooft in syn moordadige oogen;
 Syn straffen ader swelt, syn snoode boesem sluyt,
 't Schuym loopt hem wederzyds ter valsche lippen uyt.
 Tot drywerf opent hy syn bakhuis om te spreken,
 Tot drywerf blyft de stem in synen gorgel steken;
 Syn stuypig herte klopt, syn adem schynt verstikt,
 Ten lesten roept hy, in syn woorden half verstikt

Onsaligen verraer, waer toe zyt gy geboren!
 Wat hope hebt gy nu? Den Meester is verloren,
 En uwe ziel met hem: uw opset is volbrocht,
 Gy hebt hem wel soo kloek geleverd als verkocht.
 Gaet, trekt naer Rabbi toe, eer dat hy word gehangen,
 Belyd uw schuld, hy sal u in genad' ontfangen;
 Gaet, doet als Magdaleen, die afgesleten hoer,
 Huyt, jammert, quylt en schreyt, en strekt u op den vloer,
 Wascht synen voet met traên, en roept dan uyt al kermen,
 O Heer! ô Meester! wilt dog over my ontfermen!...

Ik, huylen, jammeren en schreyen?... Ik met traên
 Syn voeten wasschen?... Ik om deernis smeeken gaen?
 Ik kennen myne schuld?... Ik myn bedryf vervloeken?...

Ik, Judas?... Ik van hem vergiffenis versoeken?...
Ik? Ik, Iscariot, uytroepen: 't is my leet?
Dat eer de donder my ten afgrond, met een smeed,
Versinken doet! dat eer my d'openstaende blicken
Der onversade Hel met ziel en lyf inslicken!...

Maer Judas, 't is geen schand te kennen syn misdaên,
Dat hebben moediger als gy nog meer gedaen.
Gaet, bid hem om genad', hy heeft een minsaem herte,
Dat medelydig word met d'alderminste smerte:
Gy sult soo spoedig niet uw lippen open doen,
Of hy word daedelyk bewogen t'uw'er soen.
Hy trof met eenen lonk van syn erbarmend'oogen,
Her hert van Simon nog naer syn dryvoude loogen:
Ach! word gy maer een reys bestraelt van dat gesicht,
Uw hope word erstelt en uwe ziel verlicht.

Hy my aenschouwen? Hy my jonnen syn genaden?
De sonden zyn te groot, waer med' ik ben beladen:
Syn deernis is verkort door Judas moedig feyt,
'k Versloeg met eenen kus al syn bermhertigheyt.
Neen, neen, daer is voor my op Rabbi niet te hopen,
En schoon 'er t'hopen waer, ik wil naer hem niet lopen;
'k Wierd noyt om geen bedryf met laffigheyt bevaên,
En 'k wil nog tot'er dood kloekmoedig blyven staen.
Wat mag ik van berouw naer die verkooping dromen?
'k Verkocht hem wederom, indien hy 't waer ontkomen;
Geen minder werk, als dit aen Judas hand behoort,
Beroemt door moeder kracht, versterkt door vader moort.
Ik moet van hier! de locht en d'aerde steekt my tegen,
Die weygart my haer goud, en dese haeren zegen.
Ik moet van hier, al moest ik voor den duyvel gaen,
Dien sal my sekerlyk, als synen vriend ontfaên.

Hier mede slingert hy syn selven als een dollen;
 Syn oogen keeren om in hunne diepe hollen;
 De kaken trecken scheuns, den hals word omgedraeyt;
 't Schynt, dat de helsche vlam in synen boesem laeyt:
 Syn bakhuis word beset met peersse en groene plecken;
 De kramp doet syn gedarmt g'heel in de leden trecken;
 Hy schreyd, hy knerseltand, hy kermt al onder een;
 Nu siet hy naer omhoog, dan weder naer benêen:
 Hy jaegt uyt syne keel een yselyk gerommel,
 Als een beseten mensch, of vleys geworden drommel:
 Dus springt hy op een boom, al vloeken tegen Godt,
 En draeyt de beurse-snoer rondom syn valsche strot.
 Dan woelt hy dien aen 't hout met kromgetrocken vingeren,
 Waer op syn snooden romp, al swaeyen nêer komt slingeren,
 En stort, met grooten stank, 't onsalig ingewand,
 Uyt syn geborsten buyk, al seffens op het land.

Vermaledyden field, afvalligen verraeder,
 Wanhopig leer-kind van soo goedertieren Vader!
 Sinkt neder, sinkt soo diep, ten afgrond van dien bast,
 Als't Godts rechtveerdigheyt, en uwe wanhop' past.

Rampsaligen! gy waert omringelt van genaeden,
 Gy sag op eenen Godt al 's werelds sonden laeden,
 Gy sag s'hem al te saem opnemen vol ootmoed,
 Gy wist, dat hy daer voor ging storten al syn Bloed.
 Hoe dikwils riep hy niet, door minsaemheyt gedreven,
 Dat hy geen sondaers dood versochte, maer hun leven;
 Dat hy tot plichtige, niet tot rechtveerde quam;
 Dat hy gesondens niet, maer siekens sorg aennam.
 Als eenen Herder quam hy in dit dal gezegen,
 En voor 't verloren Schaep verliet hy d'elfmael negen;
 Hy liep door son en wind, hy socht berg op berg nêer,

En bracht het eyndelyk op syne schouders wêer.
O Juda! had gy niet vervallen in wanhopen,
Hy waer met selve drift u mede naergelopen:
Wat seg ik? Och hy liep u even vierig naer,
Hy wilt met al syn macht u trecken uyt 't gevaer.
Hoe minsaem quam syn oog u gisteren aentasten,
Terwyl syn handen uw verraedsche voeten waschten;
Hy douw, hy kuste-se, besproeyt met syn getraen,
Hy konde sig met die t'omhelsen niet versaên.
Was uwe borst uyt stael en yser niet geklonken,
Hoe wierd gy door syn min en liefde niet ontvonken,
Wanneer hy uwe ziel heeft met syn vleys gevoed,
Wanneer hy tot een drank u schonk syn dierbaer Bloed?
Eylaes! gy hebt dat Bloed tot uw verderf gedronken,
De dood is met dat Vleys in uwe maeg gesonken,
En daerom heeft uw ziel voor eeuwig gewanhopt,
En daerom hebt gy u aen desen boom geknopt.
Myn ziele, laeten wy dien arts-verraeder hangen,
Syn hopeloose dood doet my met schroom bevangen.
O goedertieren Heer! wat ongeluk benouwt
Den mensch, die van uw min en deerenis mistrouwt.

Toesang.

In vervolging, tegenspoed,
 Rouw, bekoring, laster, smerte,
 d'Hoogste troost van myn gemoed,
 Is myn Jesus minsaem herte:
 Dat de hell' my angstig maek,
 Dat myn sonden my vervaeren,
 'k Voele myne vrees bedaeren,
 Als ik eens daer binnen raek:
 Geen misnoegen, geene rouwen
 Konnen my daer in benouwen.
 Hoe versteent en boos van aerd
 Myne ziele was gedreven
 In den toemeloosen vaerd
 Van myn ongestumig leven,
 Hoe hertneckig ik verstak
 Jesus godertierentheden,
 Als hy soo vol minsaemheden
 Aen myn sondig herte sprak,
 Nu ik ben in't syn ontfangen,
 Geen mistrouwen sal my prangen.
 Was myn afkeer vreed en snoot,
 Syne liefde is vol soetheyt;
 Waeren myn misdaeden groot,
 Nog veel meerder is syn goedheyt:

Tegen myn veroude schuld,
Komt hy syne mildheyt stellen,
Om my alles quyt te schellen,
Met een minnelyk geduld;
Wat ik immer heb bedreven,
Alles word my daer vergeven,
O aenbiddelyken Heer!
Heer van goedheyt en erbarmen,
Die de sondaers even teer
Komt omhelsen in uw armen;
O Genade-Godt, wiens hert
Word getroffen door medoogen,
Als gy in misdaedige oogen
Traenen siet van rouw en smert:
Ach! wat sondaer kan wanhopen,
Als hy sulck een hert vind open.

**X. Gesang,
Op *Jesus verschyninge voor Herodes.***

Terwyl dien arts-verraer, hertneckig in verwoetheyt,
Mistrouwt van Godts genaed en eyndeloose goedheyt;
Terwyl hy van syn heyl en saligheyt wanhoopt,
En syn vervloekten krop aen eenen boom vastknopt,
Word Jesus voor Herod' getrocken van de Joden.

Soo ras van dit vertoog dien Vorst door syne boden
Gewaerschouwt wierd, hy is tot in de zael gegaen,
En siet myn lieven Heer met groote blydschap aen;
Want hy was in de ziel met lusten en verlangen,
Om Jesus eens te sien voor langen tyd bevangen.
Herodes, dese drift en brandende begeert,
Is wonder wel gegrond en ieders achting weert.
Wat ziele soude niet versuchten ende blaken,
Om in soo lief aensien haer selven te vermaken?
Ach! soo dien Minne-Godt my eenmael wierd verthoont,
Ik waer den blydsten mensch, die op de wereld woont.
Moest ik, om hem te sien, gaen tot in't brandend' oosten,
'k Ontslag niet vleys en huyd in d'heete son te roosten;
Of kond ik dat geluk ontmoeten in de noort,
Ik liep door wind en sneeuw, door vorst en hagel voort:
Geen schroom van wildernis en soude my wêerhouwen,
Als ik in dese mocht myn lieven wensch aenschouwen;

'k Ontsag voor dit gesicht geen vreeselyk gediert,
Geen woesten Leeuw nog Beer, die op de wegen swiert.

Geluk, Herod', gy siet gebonden voor uw oogen
Dien Prins, voor wie, door vrees, uw vader was bewoogen;
Strykt vonnis, of die vrees op reden was gegront,
Siet, of gy in dien Vorst de staet-sucht merken kont;
Siet, of de hooveerdye en pracht dees oogen stoken,
Die vol verworpenheit geduerig zyn geloken:
O Koning! soo hy die voor u eens open doet,
Maekt, dat gy hunnen lonk ontfangt in uw gemoet:
Gy sult dat vierig strael soo veerdig niet beseffen,
Of uwe ziele sal sig tot syn licht verheffen.
En t'eenemaal vervremd van die nieuwsgierigheit,
Vol van verwondering aensien syn need'righeit.
Houd op, myn ziele, van den snoodsten aller menschen,
Met Jesus lief besoek, geluk en heyl te wenschen;
De blydschap, die gy wilt, dat ik in hem bemerk,
Spruyt uyt vermet'le hop' van eenig wonder werk.
Hy heeft seer veel gehoord van Jesus groot vermoogen,
En wenscht een proef daer van te sien voor syne oogen;
Dit doet, dat hy den Heer bescheydelyk houd voor
Veel van syn wonderen, verbreyd het landschap door.

 Eerst spreekt hy van een werk seer diep in syn gedenken,
Wanneer m'in Canaës Feest voor water Wyn sag schenken;
Dan van den dooden Soon gedragen naer het graf,
Wien Jesus opstaen ded', en aen de Moeder gaf.
Nu vraegt hy, op wat wys, dat wonder kan geschieden,
Als met vyf brooden zyn gespyst vyf duysend lieden.
d'Erstelling van de hand, als been soo dorr' en styf;
De roering ingestort in 't lam en gichtig lyf;
De duyvelen voor hem uyt menig mensch geweken;

Den wind en 't vliëgend' storm voor syn bevel besweken;
 De suyverheyt gejoint aen 't vuyl melaets gevricht;
 Den blind-geboren mensch begiftigt met 't gesicht;
 En, 't gen' Bethanien soo ruchtbaer dede wesen,
 Den dooden Lazarus uyt 't steene graf verresen:
 Die wonderen al t'saem verheft hy wonder hoog,
 En wenscht, soodanig werk geschiede voor syn oog.

Maer Jesus hoort dit aen met d'oogen nêergeslagen,
 En antwoord niet een woord op al Herodes vragen;
 Terwyl de Priesters en Wet-schryvers, vol van haet,
 Hem staeg beschuldigen met menig snoode daet.

Hier op begint Herod' door toornigheyt te raesen;
 Hy scheld syn Schepper uyt voor eenen sot en dwaesen,
 Hy dect syn purper kleed met eenen witten rok,
 En send hem soo te rugg' tot ieders schimp en jok.
 Syn lyf-wacht en het grouw, versaemt van alle straeten,
 Syn tot soo boos bedryf al vierig uytgelaeten,
 Daer is geen lastering, geen schande, geenen smaed,
 Die Jesus niet en moet doorstaen in dit gewaed.
 Het aldersnoodst gespuys, de minste van de guyten,
 Die komen hem op weeg met slyk in 't aensicht spuyten;
 Die roepen overluyd: siet mackers, den Propheet,
 Die tot de minste toe van ons gepeysen weet:
 Dit is dien grooten Man, dien Meester van de Wysen,
 Die onse Rechters, als Recht-schenders durft verwysen,
 Dit is den erfgenaem van Judas trotsche kroon,
 De bloem van Jessens Stam, en Koning Davids Soon.

Op diergelyk verwyt en schimperige woorden,
 Word Jesus door de Stad gesleurt met lange koorden,
 Van ieder uytgelacht, als een verachten gek,
 Getrocken en gehaelt door modder ende drek.

O Wyshey! uyt den mond des Hoogstens voortsgetreden,
 Zyt gy dit, die voor sot geschat word hier beneden?
 Zyt gy dit, voor wiens Throon den wysen Cherubyn,
 En al de Hemel-liên, staeg nêergebogen zyn?
 Zyt gy't, die 't Firmament doet boven d'aerde sweven,
 Die alle plant en dier geeft voedsel ende leven;
 Die jaerelykx vernieuwt de kracht van alle zaet,
 Die ieder element syn paelen stelt en maet?

Myn ziele twyffelt niet, het is den Heer der Heeren,
 Wie gy hier siet bespot in dese dwaesens kleeren;
 't Is d'hoogste Wyshey self, den levendigen Godt,
 Hier, door een snooden mensch, gekleed als eenen sot.
 De liefde, die hem ded' tot uw besitting gloeyen,
 Maekt, dat hy t'uwer roem, sig heden laet verfoeyen,
 Syn oneer, schand en spot en doen hem geene pyn,
 Kont gy door desen smaed tot eer verheven zyn.
 Die liefde, myne ziel, praemt soo syn hert en sinnen,
 Dat hy de sotheyt mint, om u te doen beminnen;
 En hy nu dese vrucht van syn verfoeying wacht,
 Het valt hem lief en soet, als sot te zyn veracht.

Soo kan geen sotternye een moeder oyt vervelen,
 Soo word sy kinds en mal, om met haer kind te spelen;
 Ook is'er geenen mensch, die't ongerymt bevind,
 Dat eene moeder malt met haer onnoosel kind.

O stom-geworden Woord! ô nederige Godtheyt!
 Gy valt hier, t'myn'er min, in d'alderwyste sotheyt,
 Gy toont, dat eenen mensch, die na uw wyshey staet,
 Gewilliglyk moet zyn, als eenen sot versmaet.
 Het wys zyn sotheyt is, is't wys zyn na de menschen,
 Het sot zyn wyshey is, voor die na 't eeuwig wenschen.
 O Jesu! dat ik leef in desen dwaesen schyn,

Om naderhand met u voor eeuwig wys te zyn.
 Geen schande, geenen smaed moet myne ziele quellen,
 In d'hope van u eens in glori' te versellen;
 Nadien my dit geluk door oneer word bereyt,
 Leyd my geduerig aen door smaed en ned'righeyt.
 Dat 's werelds minnaers u, als eenen sot versmaeden,
 Dat sy met schimp en spot, en schand u overlaeden,
 Ik ken u voor myn Heer, myn Wysheyt, mynen Al,
 Wiens weg ik volgen wil, wiens leer my leyden sal.
 Och! in dit wit gewaed, waer med' sy u begecken,
 En kan ik geen bewys van sotternye ontdekken;
 In tegendeel, het wit is in uw mogend'Ryk,
 Van glori' roem en eer, altyd een waere blyk.
 Nog korts, als Vader u op Thabor quam vereeren,
 Men sag, soo wit als sneeuw, daer blinken uwe kleeren,
 En sal men heden u versteken vol van smaed,
 Om dat gy zyt bedekt met lely-wit gewaed?
 O Antipas! gy zyt in uw besluyt bedrogen,
 't Gen' gy tot schande stelt, komt Jesus glori' togen,
 Gy dekt hem t'syn'er spot met een wit-vervig kleed,
 Dog hy was, t'syn'er roem, noyt beter uytgereed.
 In dit gewaed sal hy, naer korte smaed en pynen,
 Vol glans en heerlykheyt, als eenen Godt verschynen;
 In dit gewaed sal hy, spyt alle desen hoon,
 Hier naer verheven zyn op 's Alderhoogstens Throon:
 Gy sult in dit gewaed hem namaels in de wolken
 Aenschouwen, als den Heer en Rechter aller volken,
 En stom, door schaemte staen, in 't licht van eenen Godt,
 Wie gy, als eenen dwaes, nu soo veracht bespot.

Toesang.

Jesus, tot der Joden jok,
 Met eenen witten opper-rok,
 Als eenen dwaesen mensch omvangen,
 Uw beminnelyk gelaet,
 Weenend' oogen, bleeke wangen
 Overtuygen desen smaet,
 Uwe ned'righeyt geeft teeken
 Van uwe grootheyt, sonder spreken.
 't Is met reden, dat gy word
 Met dat witte kleed omgord:
 Witheyt past onnoos'le zeden;
 Soo onnoosel, lief en tam
 Zyt gy in de ziel en leden,
 Als een teer en suygend' Lam:
 Daerom komen witte kleeren
 Uw onnooselheyt vereeren.
 Soetste Lam, voor onse schult,
 Met verfoeyinge vervult,
 En als eenen Bok versonden,
 Ach! hoe bitter is de boet,
 Die gy voor myn snoode sonden
 Desen dag betaelen moet.
 Ach! hoe doen myn boose daeden
 U vervloeken en versmaeden:

Lydsaem Lam, gy voelt de schaer
Snyden door uw wollig hair,
Sonder 't minst gerucht te maken;
T'wyl veel tongen scherp als stael
Uwen teeren boesem raken,
Blyft gy sonder stem en tael,
Hoe onnoosel, hoe onschuldig,
Gy verdraegt het al geduldig.
Myne ziele! blyven wy
Jesus staeg getrouwig by
In versmaeding en onteering:
Waer den Koning vooren gaet,
Daer is schande nog verneering,
Die den slave qualyk staet;
Geen verfoeying mag verveelen,
Wie van synen roem wilt deelen.

**XI. Gesang,
Op Jesus wederkomst voor Pilatus, en achterstellinge aen
Barrabas.**

Dus word myn Jesus van Herod' als sot bevonden,
Vol smaed, en schande na Pilaet te rugg' gesonden;
Dus komt hy weder voor dien Roomschen Rechters huys,
Gevolgt van g'heel den Raed, en al het Jods gespuys.
Maer Pontius, siet hem soo ras niet binnen komen,
Of word tot Antipas, door vriendschap ingenomen;
Den eersten ooge-wenk, die Jesus op hem slaet,
Verdryft uyt syn gemoed den nyd en dollen haet.
Syn hert, dat nu soo lang door vraeksucht was ontsteken,
Is veerdig om Herod' met vriendschap aen te spreken,
Syn bloed en kookt niet meer, syn toornigheyt bedaert,
't Schynt, dat hy t'eenemael verandert is van aert.
Eer dat de son van daeg gaet naer het westen loopen,
Pilaet sal met Herod' wêer nieuwe vrindschap knoopen,
't Besoek van Jesus jaegt uyt ieders hert de vraek,
Hy sluyt het vred'-verbond wêer-zyden sonder spraek.

O waeren Godt van liefde en teere minsaemheden!
O Goedheyt, weerd te zyn van iedcr aengebden!
Wie is't, die achterhaelt het minnelyk beleyt,
En vriendelyk besluit van uw lieftalligheyt?
Terwyl u iegelyk met nydigheyt bejegent,

Word hij door uwe min goedhertelyk gezegent,
 Gy stort den lieven peys en vriendschap in 't gemoet,
 Van die den oorlog u vol vyandschap aendoet.
 Indien gy soo tot u vervolgers zyt genegen,
 Hoe sal een minnend' hert uw teerheyt niet bewegen?
 Hoe lieffelyk sult gy onthaelen eenen vriend,
 Nadien gy soo vol min selfs eenen vyand dient?

O Jesu! van wat kant myn ziel u komt beoogen,
 Sy word door uw genad' en goedheyt opgetoogen;
 't Zy vyand ofte vriend, niet eenen word ontseyt,
 d'Een vind u vol van min, dien vol bermhertigheyt.
 Waer Jesus binnen komt, daer komt de vriendschap mede
 Waer Jesus word ontfaen, ontfangt men ook de vrede;
 De twist en tweedracht vlucht soo ras sy sig vertoont,
 De vyandschap komt noyt, waer dien versoender woont.
 O lieven Minne-Godt, ô mynen Vrede-Koning!
 Ik wensch u voor altyd t'ontfangen in myn wooning,
 Komt herbergt in mijn huys, komt met uw reyne min
 Belommeren myn koets, bestraelen myn gesin.
 Komt rusten in myn hert, komt rusten in myn sinnen,
 En brengt d'oprechte vred' der zielen peys daer binnen;
 Ach! als gy in myn hert met dese rusten sult,
 Geen twist nog stoorning sal ontstellen myn gedult.

Stil myne ziele, 't schynt, dat door myn Jesus oogen
 Des Rechters boesem word getroffen met medoogen;
 Hy blyft kloekmoediglyk voor syn sake staen,
 En spreekt den Jodschen Raed met dese woorden aen:

Gy hebt my desen mensch te morgen opgegeven,
 Als eenen, door wie 't volk tot oproer word gedreven,
 En siet, ik hebbe hem van daeg in uw gesicht
 Op alles ondervraegt, waer med' hy word beticht,

Dog tot de minste straf geen reden uytgevonden,
 Nog ook Herodes; want 'k heb u tot hem versonden,
 En daer is tegen dien, wie gy soo vinnig schelt,
 Geen vonnis, dat de dood besluyten soud, gevelt:
 Ik sal hem dan naer recht kastyden en weg senden.
 Dit voorstel stookt den haet wêer in de Jodsche benden;
 Sy morren onder een, en roepen overluyt,
 Dat sy geen acht en slaen op Antipas besluyt;
 Dat sy geen ander recht, als Caesars kennen willen;
 Dat niet dan Jesus Bloed, dat recht, en hun kan stillen;
 Dat hy met lasteren de Godtheyt heeft besmet,
 De Majesteyt onteert, te samen met de Wet.

Terwyl dat nydig rot dien last myn Heer opleggen,
 Doet 's Rechters Gemalin hem door een dienaer seggen,
 Dat hy sig wachten soud (hoe seer de Joden woên)
 Van dien Rechtveerdigen 't minst ongelyk te doen:
 Dat sy, om synen t'wil, in een gesichte, heden
 Veel ongerustheyt en benouwtheyt had geleden.

Pilatus, meer dan oyt, verbaest door dit vermaen,
 Bedenkt, hoe Jesus best van 't doods-gevaer t'ontslaen,
 Hy siet den Raed en 't volk, door nydigheyt gedreven,
 Vol haet en bloed-dorst staen naer syn onnoosel leven;
 Dog, hoe genegen hy naer syn verlossing zy,
 Hy soud ook geern zyn van allen opspraek vry.

Op die beraeming komt den Rechter in gedenken,
 Dat hy placht aen het volk, op dese Feest te schenken,
 Een der misdaedigen, navolgens hunnen wensch:
 Dit geeft hem groote hop' voor dien rechtveerden mensch,
 Hy denkt, soo snooden boef aen syne zyd te stellen,
 Dat hy der schaeren keur naer Jesus sal doen hellen.

Daer sat, recht op dien tyd, in boeyen vast geset,

Een snooden Moordenaer, een vloek van recht en wet,
 Barrabas was syn naem; een guyt, die op de wegen
 Tot roof, en vrouwen-kracht had langen tyd gelegen,
 Die in oproerigheyt een manslag had gedaen:
 Een schelm, gereed om d'hand aen Priesters self te slaen.
 Syn uytzicht kond genoeg syn zielens boosheyt toogen;
 Men sag de moord-sucht uyt syn diepe en donkere oogen:
 Een bruyn en puystig vel bedekte syn gelaet,
 Beploegt met menig striep, litteeken ende naet.
 Syn scherpe wynbrouw, hoofd en platte tempels waeren
 Besteken met half roste, half swarte bostel-hairen;
 Syn yselyken mond, verscholen in syn baerd,
 Ontslot noyt, of die 't sag wierd angstig en vervaerd.

Met desen doet Pilaet myn Jesus buyten leyden,
 En geeft aen 't Jodsche volk te kiezen een van beyden,
 Versekert, soo 't hem docht, dat diens sachtmoedigheyt,
 Soud wesen voorgesteld aen desens plichtigheyt.

Myn ziele, siet, daer staet den moorder by den Vader,
 Den Rechter by een schelm, den Vriend by een verraeder;
 Daer word d'onnooselheyt geleden by de schuld,
 De sonde by de deugd, de wanhop' by 't geduld.
 Daer is de nietheyt by d'oneyndigheyt verheven,
 Een aerdeworm by Godt, de dood by 't eeuwig leven:
 Daer staet de Liefde self ter keure van den haet,
 Het alderbeste Goed, by 't aldersnoodste quaet.

Pilate, niemant sal sig in die keur verliesen,
 Wie soude Jesus niet voor Barrabas verkiesen?
 Barrabas boos en vreed, myn Jesus soet en lief,
 Dien geeft al 't syne weg, en desen is een dief.
 Hy moeste zyn berooft van reden ende sinnen,
 Die Jesus haeten soud en Barrabas beminnen:

O Rechter, vreest niet meer der Princen jealousy,
Gy siet, eer korten tyd den Saligmaker vry.

Maer stil: wat voor geraes verneem ik in de schaeren?
Wie is't, die hem belet hun keure te verklaeren?
O Joden! twyffelt gy, wie gy verkiesen moet?
Vreest uwe reden dan t'omhelsen 't hoogste Goet?
Genomen, dat u, in soo menig wonder teeken,
Messias wezentheynt nog niet en zy gebleken;
Genomen, dat gy hem voor eenen mensch aensiet,
En nimmer hebt gekent syn Goddelyk gebiet;
Zyn al de deugden, die syn leven vergesellen,
Niet weerdig, dat gy hem soud voor een moorder stellen?
De lydsaemheynt, waer mede hy hier ten toone staet,
Beschaemt uw wankelheynt, en uwer princen haet.

Eylaes! terwyl ik spreek, siet d'Opper-priesters loopen,
Vol gramschap ende nyd, door d'ingedrongen hoopen;
Siet Cayphas door de gal opswellen, als verwoet;
Hooft wat beloften hun den boosen Annas doet.
Sy stoken het gemeent met menig loose woorden,
Met duysend logenen, om Jesus te doen moorden:
Sy roepen: soo gy oyt dien toveraer laet gaen,
Het is met Moyses wet, en onsen Staet gedaen:
Past op, ô mannen, roept: Barrabas blyve leven,
En desen Galiley zy aen een Kruys verheven.

Pilatus siende het volk in twyffel, sprekt hun aen:
Wien wilt gy, dat ik u van beyde sal ontslaen?
Barrabas roepen sy. Den Rechter wêer daer tegen,
Vol toren (siende hun tot desen dief genegen)
Wat wilt gy dat ik doe met Jesus, die men noemt
Gezalfden, onder u in werken soo beroemt?
Sy schreeuwen altermael: doet dien verleyder hangen.

Pilatus vraegt: waerom soud hy die straf ontfangen,
 Wat quaed heeft hy gedaen? Sy, met een dollen kop,
 Antwoorden wederom: weg, kruyst hem, hangt hem op.
 Barrabas zy gespaert, gaet naer de galg met desen.

O Rechter nog een woord, eer Jesus word verwesen,
 Laet hem nog by dien boef een weynig staen ten toon,
 T'wyl ik den Vader eens aenspreke voor den Soon.

O Vader! Slaet uw oog op die verwoede Jooden,
 Die eenen schelm ontslaen, om uwen Soon te dooden:
 Siet desen lieven Soon, uw Godtheyts eygen Beeld,
 Uyt uw Selfstandigheyt van eeuwigheyt geteelt;
 Siet uwe Wysheyt hier verstooten van de menschen,
 Dien hoogverheven Godt, na wie de Chooren wenschen,
 De hoogste suyverheyt, bevryd van alle smet,
 Hier achter eenen guyt, een moordenaer geset.

O Vader! wilt het vier des Hemels nedersenden,
 Om dien vervloekten hoop, en hunnen Raed te schenden;
 Die eereleose keur gaet uwen roem te naer,
 Vernielt dat schendig volk met desen moordenaer.
 Eylaes! den Vader seydt: ô ziel, wat moogt gy vragen?
 Ik sie dien Sone nu met ongemeen mishagen;
 Hy is geheel mismaeckt, met sonden overlaên,
 Myn rechte gramschap ryst, als ik hem daer sie staen.
 Nu hy de sondaers saek heeft willig aengenomen,
 De sondaers straffe moet geheel hem overkomen;
 Dies roept myn strenge vraek, met 't Phariseys gespuys:
 Barrabas zy gespaert, hecht Jesus aen een Kruys.

O wee! den Vader is op synen Soon ontsteken:
 O Moeder! sult gy ook voor desen rover spreken?
 Sult gy die lieve Vrucht van uwen reynen schoot,
 Voor eenen moordenaer, ook schicken naer de doot?

Komt, siet hem nog eens aen: dit zyn de selve wangen,
 Die g'in de beesten kribb' met traenen sag behangen;
 Dit is den soeten mond, die naer een soeten lach,
 Soo menigmael in slaep aen uwen boesem lag:
 Komt, siet, 't is Jesus self, met wie gy eertyds vluchte,
 Naer 't swart Aegypten land, voor 't schendig moordgeruchte,
 Sult gy dien lieven Soon ter straffe laeten gaen,
 Om eenen snooden boef van syne schuld t'ontslaen?
 Och! seyde hy, lieve ziel, syn pynen, smert en rouwen,
 Syn smert en oneer komt my tot'er dood benouwen:
 Maer nu den Vader self, dat strenge vonnis gaf,
 Barrabas zy gespaert, laet Jesus in de straf.

O Jesu, mynen Godt! myn Koning! mynen Broeder!
 Daer is geen troost voor u by Vader, nog by Moeder;
 Den Vader is vol vraek, de Moeder vol geweent,
 Dien doemt u met de Jôn, dees is'er med' te vrêen.
 Ach! moet gy't dan voor ons gaen met de dood bekoopen,
 En sal dien moordenaer syn vreedde straf ontloopen?
 O neen! 't is tegen 't recht. O Jodsche Priesters! hoort:
 Gy drukt d'onnooselheyt, erhaelt uw eerste woort.

Swygt, myne ziele, swygt; ik hoor de liefde roepen,
 Veel ongenadiger, als die verwoede troepen:
 Het menschelyk geslacht is in den hoogsten nood,
 Barrabas zy gespaert, leyde Jesus naer de dood.

Ach! 't is dien rover niet alleen, die hier ten toone
 Gestelt word op 't schavot met 's Alderhoogstens Soone;
 Myn ziele, gy zyt 't ook, 't is g'heel het aerds geslacht,
 Waer voor dien lieven Heer syn leste vonnis wacht.
 Den Vader siet hier in Barrabas, al de zielen.
 Die door begeerlykheyt in Satans stricken vielen:
 Hy siet hier Adams stam, besmet voor syn geboort,

In wellust, eer en pracht vrywilliglyk versmoort.
 Hy siet syn weerden Soon, bereyd om door syn lyden,
 Dat jammerlyk geslacht van sonden te bevryden:
 Dies roept hy wederom, met dit versteent gebroed,
 Barrabas zy gespaert, stort Jesus leste Bloed.

Toesang.

Ziele, die soo staet verstelt,
 Als gy Jesus siet gestelt
 Achter eenen moordenaer,
 Door die blinde Joden-schaer,
 Denkt, hoe dikwils gy dien Heer
 Achter wat genucht of eer,
 Achter een onkuys gedacht,
 Of gesicht te stellen placht:
 Denkt, hoe dikwils gy dien Godt
 Voor een morsig, stinkend' rot
 En ontuchtig vleys verliet,
 Ja, met uwe voeten stiet.

Och! wat hebt gy niet gedaen,
 Als syn Goddelyk vermaen,
 Midden in de geyle vlam,
 U soo naekt voor oogen quam,
 T'wyl gy, als een vuyle teef
 In het braksel vroeten bleef,
 Tot die walgelyke lust,

Was naer uwen wensch gebluscht.

Och! hoe hebt gy hem veracht,
Als gy, door de dwaese pracht
Opgeblaesen, syn gebot
Van verneering hebt bespot,
En met een hooveerdig oog
Boven and're menschen vloog.

Ach! hoe hebt gy hem versmaet,
Als gy, gulsig buyten maet,
Lag verdronken in den wyn,
Als een vuyl versauwen swyn,
Dat in een goote vroet,
En met slyk syn lusten boet.
Was dat Jesus niet versteken,
Om Barrabas voor te spreken?

**XII. Gesang,
Op Jesus bloedige Geesseling.**

Pilatus siende 't volk op Jesus soo ontsteken,
Raemt eenen nieuwen vond, om hunnen haet te breken,
En gaet hem eyndelyk doen stellen g'heel in bloed,
Om tot medoogentheyte te brengen hunnen moed.
Hy hadde tot syn wacht een bende vreedde knechten,
Gewoon misdaedige naer Roomsche wys te rechten,
Met staele ketenen het lyf te slaen van een;
Met gloeyend' yser 't merg te braeden in het been:
Den jongsten onder hun heeft 't uytzicht van een rover.

Aen dese geeft Pilaet myn Saligmaker over,
Met last, om met geweld van geesselen en slaen,
Van hoofde tot de voet, syn leden t'overlaen.

Dit schroomelyk bevel is schier niet uytgesproken,
Of ieders bloed begint door toornigheyt te koken,
Sy vatten mynen Heer, met yselyk geluyt,
En trecken sonder schaemt hem syne kleeren uyt.

Myn ziel, daer staet hy naekt, die 't pluymgediert met veeren,
Het vee met wol omvangt, den mensch voorsiet van kleeren,
Die 't land met bloem en kruyd, 't geboomt met blaeren dekt,
Die met het Firmament den Aerd-kloot overtrekt.
Daer staet myn Jesus naekt voor geyle boevens oogen,
Die noyt voor syn gesicht, syn naektheyt kond gedoogen,

Hy sluyt syn oogen toe, geperst tot in 't gemoed,
Geheel syn Lichaem word door schaemte rood als bloed.

O Engelen, die tot getuygen syn'er waerde,
Hier nêergebogen ligt met 't aenschyn tegen d'aerde,
Ryst op, voor weynig tyd, strekt uwe vleugels uyt,
En slaet die, vol eerbied, om Jesus naekten huylt.
Of dekt syn eerbaer Lyf met groene fyge-blaeren,
Gelyk ons ouders eer van Godt bewonden waeren:
Ach! wierden sy bekleed uyt schaemte van de sohd',
Hoe word dit Jesus om syn reynheyt niet gejongd?
Eylaes! daer is niet een van alle d'Engel chooren,
Die door verslagentheyt kan myne klachten hooren;
Sy blyven al versteent, beschaemt met hunnen Godt,
Terwyl het heydens-rot hem lasterlyk bespot.
De Goddelyke min, tot hier nog onbewoogen,
Dekt met haer vleugelen haer noyt gedoken oogen;
Sy word inwendiglyk gepynigt en gepraemt,
Wanneer sy Jesus siet soo schandelyk beschaemt.

Stil, ô bedrukte ziel! daer worden syne handen
Gebonden op een steen, met vast geknochte banden;
Daer komen in de zael een deel soldaeten aen
Met bondelen van brom, en roeyen overlaen.
Hier med' beginnen dees onmenschelyke boeven,
Op Jesus teeren rugg' hun krachten te beproeven:
Sy slaen hem overhands, met soo verwoed geweld,
Dat synen huyl terstond, als eene sponsy swelt.
Syn witte schouders zyn beset met roode strepen,
Door 't onverduelig slaen, tot berstens toe geknepen;
Ten lesten scheurt het vel, daer vliet het dierbaer Bloed
Lans syne lenden nêer met vollen overvloed.

Soo ras het achterlyf soodanig was geschonden,

Word Jesus omgekeert, en weder vastgebonden:
 Dan slaen sy op de borst met nieuwe raeserny,
 Tot dat die ook met Bloed g'heel overgoten zy.
 Maer nergens quam dit vocht soo driftig uytgelopen,
 Als uyt een aderken, dat by syn hert scheurd'open.
 Het sprong, het schoot gelyk een vierig minne-strael,
 Van d'een op d'ander beul, tot 't midden in de zael.

Ach! komt dat minnend'Bloed op eenig mensch gevlogen,
 Die niet van stonden aen met liefde was bewogen?
 O beulen! zyt gy dan van steen en stael gemaekt,
 Dat een soo vierig strael uw herte niet en raekt?
 Dit Bloed sal nog van daeg den afgrond open stoten,
 En blyft uw felle borst, spyt syn geweld, gesloten?
 Het treft den hoogsten Godt met deernis en smert,
 En heeft het geene macht op eenen sondaers hert?
 Och! t'wyl die beulen in hun vreedheyt blyven steken,
 Ten minsten gy, myn hert, laet uw versteentheyt breken;
 Eylaes! hoe zyt gy soo versteven en verstaelt,
 Terwyl dien Minne-Godt u met syn Bloed bestraelt!

O herte word beweegt, stelt al uw aders open,
 En doet by Jesus Bloed het uwe nederlopen,
 Hy stort het syne hier voor uw onrechtigheyt,
 Stort gy het uwe med' uyt medelydentheyt.
 Vach! ongevoelig hert, niet weerdig meer te leven:
 Wat vraeg ik u naer Bloed, gy wilt geen traenen geven:
 Hoe fel de beulen hem met taeye roeden slaen,
 Gy siet syn vrede smert met steenige oogen aen.

O oogen! soo gy wacht van traenen uyt te spuyten,
 'k Sal u voor dit vertoog, soo lang ik leve, sluyten:
 Wiens ooge niet en weent uyt een bedrukt gemoed,
 Verdient hem niet te sien, die voor syn sonden bloed.

Maer sacht, terwyl ik spreek, een bende versche knechten,
 Komt myn bebloeden Godt met nieuw geweer bevechten;
 Sy vallen hem op 't lyf, soo toornig ende gram,
 Gelyk een wolve-trop op een onnoosel lam.
 Dees hebben tot het werk stiers pesen vastgegrepen;
 Die slaen hem op den rugg' met swaere loode repen,
 Waer med' 't bebloede Vleys soo dapper word ontset,
 Dat alles, tot 't gebeent, gekneust word en verplet.
 De swepen vallen nêer, als dichte hagel-vlagen;
 Den huyd word peers en blaeuw, en purper door de slagen,
 Myn Saligmaker is geen mensche meer gelyk;
 Maer eer aen een verworgt, verrot en stinkend' lyk.
 Dog, hoe erbarmeloos de beulen 't Vleys verpletten,
 De ziel laet daerom niet haer moedigheyt t'ontsetten,
 Sy houd het lichaem op; myn Jesus staet soo vast,
 Als of hy met geen pyn, nog smert waer overlast.
 Dit doet de herten van syn bloedvergieters koken;
 Een nieuwe toornigheyt komt hunnen haet opstoken,
 Sy knerseltanden, uyt verwoedheyt ende spyt,
 En sweeren hem eerlang dien trots te maken quyt.

Wat yselyk geluyd onstelt myn droeve sinnen?
 Myn ziele, wat gedrocht komt wederom hier binnen?
 Heeft 't onderaerdsche slot syn grendelen ontdaen,
 Om, met geheel syn macht, myn Godt te vallen aen?
 Wie komt voor aen den trop, soo toornig ingetreden?
 Is't Asmodeus geest, vervormt in mensche-leden?
 Of ryst den helschen vorst self uyt den swavel-damp,
 Om myn verswakten Heer te vellen in den kampt?
 Neen, geene duyvelen en komen hem bestryen,
 't Zyn menschen opgestookt door helsche rasernyen:
 't Zyn menschen g'heel verwoed, door roekeloosen haet,

Om welkers nydigheyt de hell' verwondert staet.
 Indien gy hunnen aert te recht wilt onderkennen,
 Bemerkt, met wat geweer, sy Jesus komen schennen:
 Sy brengen ketens med' van hard getempert stael,
 En slepen-se met groot gerommel door de zael.
 Ses, seven uyt den hoop, beginnen kromme haeken,
 En scherpe spooren aen de selve vast te maken,
 Al tieren: toveraer, sa, keert nu eens uw bult,
 En sien wy, of gy ook hier mede spotten sult.
 Dus staen sy (grimmende gelyk verwoede leeuwen)
 Rondom dien lieven Godt, al bulderen en schreeuwen;
 Dus slaen sy elk syn haek in syn geblutsten huyl,
 Dus trecken sy'er vet, en vliet en aders uyl.
 Men siet, met selve nyd, de spieren openrucken,
 Soo dat syn heylig Vleys ter aerden valt met stucken;
 't Gebeente word ontkleed, het ingewand schier blood,
 En mynen Heer gebracht tot in den hoogsten nood.
 De zenuwen, half door gekorven en gesneden,
 Bewegen naer het hoofd de bevend' onderleden;
 De tanden sluyten toe, beyd' d'oogen keeren om,
 De kinne ryst omhoog, den hals trekt t'aensicht krom:
 De meerder aders, door die scheuringe g'heel open,
 Doen 't Bloed rondom de zael, als uyl fonteynen lopen;
 Myn Minne Godt beswykt, myn hert vermag niet meer,
 De banden schieten los, hy valt ter aerde neer.
 O Bloed bad! uylgestort uyl mynen Heylands Wonden,
 Om uyl te suyveren de vlekken myn'er sonden!
 O dierbaer Vocht, dat voor myn schulden komt voldoen!
 Der zielen weerde prys, des Alderhoogstens Soen!
 Gy zyt het roode meir, waer door sy moeten trecken,
 Die naer't beloofde Land al hun begeerten wecken:

Gy zyt het waere bad van Siloë, door wie
 Gants afgewasschen word der zielen lazernie:
 Gy zyt dien goeden Wyn, die Maegden kan behoeden
 Van alle vuyligheyt, en in de reynheyt voeden.
 Gy zyt den Balsem, voor den diepsten herte stoot,
 Wien dien Samaritaen in soo veel wonden goot.
 Ach! hoe gevaerelyk de Wonden mogen wesen,
 Dien Balsem heeft de kracht om s'alle te genesen;
 De schichten van de dood, en 't onder-aerds venyn,
 Beswyken voor den geur van dese Medecyn.

Eylaes! terwyl ik spreek, myn Jesus kruypt door d'hoeken
 Der rood geverfde zael om synen rok te soeken,
 Waer med', soo spoedig als syn Lichaem is bedekt,
 Beswymt hy machteloos ter aerde uytgestrekt.
 Komt Sions Maegden-rey, waer blyft gy nog versteken?
 Siet uwen Bruydegom door liefde g'heel besweken;
 Ey haest u, lieve schaer: ey haest u, het doet nood!
 Indien gy lange draelt, gy vind uw Liefsten dood.
 Verschrikt niet op 't verdoog van syn rood-verwe leden,
 Hy heeft met synen voet de pers alleen vertreden:
 Hoe angstig, hoe benouwt hy wierd in dit besluyt,
 Hy drukte 't dierbaer sap met al syn krachten uyt.
 Ey, komt! indien den brand der liefde u praemt te drinken,
 Hy sal tot uwen dorst een vollen beker schinken,
 Ey, komt, vriendinnen, drinkt, 't is 't alderbeste vocht,
 Dat u, tot laeffenis, de min oyt bieden mocht.
 Het is geen druyven sap t'Engaddi uytgelesen,
 Waer naer uw minnend' hert soo dorstig placht te wesen,
 Ter tyd, als gy vol vreugd en minnekosery,
 Dien groenen berg opklom aen syne lieve zy.
 Ach! 't is een weerder vocht, het gen' hy u wilt geven,

Hy heeft het uyt syn hert soo daedelyk gedreven;
 Het doomt nog, 't is nog warm; komt, Sions Dochters, spoeyt,
 Aenveerd den minne drank van hem, die naer u gloeyt.
 Myn tonge roept niet meer naer dese slappe herten;
 Siet Jesus, spyt 't geweld van syne flouwte en smerten,
 Bekomen tot sig self: hy heft uyt 't roode sop
 Syn nederhangende hoofd en swacke boesem op;
 Daer naer met eenen sucht, uyt synen longen-ader,
 Keert hy 't verduystert oog naer synen Godt en Vader,
 Waer op, met een bedroeft, dog minnelyk geluyt,
 Syn flouwe stemme breekt in dese worden uyt:

O Vader! siet my hier doorhackelt en doorsneden,
 Versoeken voor den mensch uw goedertierentheden.
 O Vader! slaet uw oog op dit gestorte bloed,
 Uw strengigheyt tot soen, syn plichtigheyt tot boet.
 Nu dese storting hem die vruchten doet genieten,
 'k Wil 't leste van dit vocht vrywilliglyk vergieten:
 Komt, Joden, rukt my weg, doorboord my, nagelt my,
 Recht my op Golgotha, en steekt dan door myn zy.
 Terwyl, door uw bedryf myn herte-bloed sal leken,
 Sal ik voor uwen soen met mynen Vader spreken;
 En 't leste droppelken, dat gy daer storten sult,
 Sal u, op selven tyd, ontslaen van alle schult.
 Komt, spoeyt, uw hertens wond word nimmermeer genesen,
 Voor dat dit heylsaem Vocht al sal vergoten wesen:
 Komt Joden, vrienden komt, komt liefste van myn hert,
 Dat door myn Bloed, uw ziel geheel gesuyvert wert.
 Dees, of dusdanige beminnellyke reden,
 Sterkt hem inwendiglyk, spyt syne swackigheden.
 Geen pyne schynt hem vreed, geen Bloed-verlies te groot,
 Om syne beulen self te laeven in den noot.

Toesang.

Jesu, als ik voor myn oogen,
 U sie staen gevefft in Bloet
 Van den hoofde tot de voet;
 Hoe en word ik door medogen
 In de ziele niet bewogen,
 Hoe en smilt myn herte niet,
 Als 't u soo vol wonden siet?
 Waer ik door de min ontsteken,
 Tot u, myn getrouwsten vriend,
 Soo (gelyk gy 't hebt verdient,
 En ik eertyds placht te spreken)
 Myne borst soud openbreken;
 'k Soud door hert-zeer, smert en rouw
 Sterven, t'wyl ik u aenschouw.
 Ach! terwyl gy soo vol slagen,
 Met een weenende gelaet,
 Voor myn steenig wezen staet,
 Myne sinnen durven jagen,
 Naer het gene kan behagen,
 Myne wellust zoekt vermaek,
 T'wyl gy lyd voor myne saek.
 Snoode wellust, dwaese sinnen,
 Maekt myn ziele van u quyd;
 T'wyl myn Saligmaker lyd,

Wil ik anders niet beginnen,
Dan met hem het lyden minnen,
 Dan met syn gestorte Bloed
 Mengelen myn traenen vloed.
Vreede slagen, felle wonden,
 Die hem baerde soo veel smert,
 Spaert dog syn onnoosel hert,
't Myne moet nu syn geschonden,
Voor soo veel bedreven sonden,
 Laet myn lieven Jesus vry,
 Drukt u al-te-mael in my.
O myn Jesu! sal't noyt wesen,
 Dat ik sal getroffen zyn
 Met een deel van dese pyn,
Tot wie g'eertyds wierd verwesen,
Om myn wonden te genesen?
 Sal ik noyt iet onderstaen,
 Voor myn sondige misdaen?
Ach! terwyl ik sal verwachten,
 Dat gy mynen wensch voldoet,
 En uw smert gevoelen doet,
Wensch ik die in myn gedachten
t'Onderhouden gantsche nachten,
 Wensch ik, dat gy g'heel bebloed,
 Zy gedrukt in myn gemoed.

**XIII. Gesang,
Op *Jesus schandige Krooninge.***

Terwylen Jesus, schier in 't eygen Bloed verdrongen,
 Nog in syn herte voed die heete minne-vonken,
 En, t'onser heyl, verlangt naer nieuwe pyn'lykheyd,
 Word die hem, door de Jôon, van 't heydens rot bereyd.
 Die guyten siende hem (spyt al dat Bloed verlooren,
 Al die doorstaende ramp) soo moedig als te vooren,
 Beraemen onder hun een nieuwe soort van smert,
 Om d'ongeduldigheid te stoken in syn hert.
 Een uyt de bende roept: ô mackers! desen snooden
 Heeft heden sig geroemt te wesen Vorst der Jooden,
 Komt, stellen wy hem op het Hoofd een doorne kroon,
 Op dat hy soo aen 't volk, als Koning staet ten toon.
 Dien vond staet ieder aen, mits onder soo veel wonden,
 Sy syne kruyne sien geheel en ongeschonden,
 Dies loopt'er vyf of ses, bereyd tot sulk een werk,
 En brengen eenen hoop van doorens in het perk.
 Uyt dese word een krans, als eene muts verheven,
 Met yser hand-schoen en boor-priemen t'saem geweven,
 Soo stekende, soo vast en dicht door een gehaelt,
 Als of sy in het vier gesmeed waer en verstaelt.
 Hoflieden, die u placht soo ieverig te toonen,
 Om ergens eenen Vorst tot Koning te sien kroonen,

Komt, siet, in dese zael word eenen Vorst gekroont,
 Wiens wederga, in macht, op aerde nergens woont.
 De silv're sterren, Maen en Sonne moeten wyken,
 Waer desen Koning laet syn minste luyster blyken;
 Den Hemel is syn throon, den voetbank 's werlds klood,
 Waer onder hy verdrukt de wereld en de dood.
 d'Arts-engelen dienen hem voor boden; d'Hemelkrachten,
 Staen hem geduerig by, als onvermoeyde wachten,
 Den wysen Cherubyn, en hoogen Seraphyn,
 Beroemt sig in't getal van syn gesin te zyn.
 Hy was van eeuwigheyt gekroont in 's Hemels Throonen,
 En gaet sig desen dag op d'aerde laeten kroonen:
 Hoflieden, spoeyt u, wilt gy dese statie sien,
 Gy sult verwondert staen, om 't geen hier sal geschien.
 Wat moogt gy van syn roem, verheffing, groote machten,
 Gesag, en weerdigheyt bedenken en verwachten?
 'k Verbeelde my, dat gy dien Opper-vorst toeschikt
 Een scepter, die van goud en diamanten blik:
 'k Verbeelde my, dat gy syn schouders soud vercierien
 Met eenen Mantel, vol robynen en saphyren:
 Gy soude synen Throon met peerelen bekleen,
 Syn Voet-bank overlaen met menig ryken steen:
 Gy soud (en 't waer met recht, geen kostelykheyt te spaeren)
 Tot ciersel van syn Kroon, karbonkelen vergaeren:
 Maer ach! de krooning, die dien groeten Heer verwacht,
 Is verre van dien prys, en koninglyke pracht.
 Al stelt hy synen Stoel verr' boven al de Chooren,
 Syn Throon is hier een steen, syn Kroon een Krans van dooren:
 Voor Mantel sult gy hem met vodden sien gelaen;
 Voor Ryk-staf sal hy hier een wankel riet ontfaen.
 Komt siet, terwyl ik spreek, de statie word voltrocken.

Ses, seven beulen slaen met styve knippel-stocken,
 De doornen in syn Hooft: twee stutten syne kin,
 En wangen onder 't slaen, dien drukt de stokers in
 Met syn metaele vuyst dweers door het herssen-becken;
 Waer op het dierbaer Bloed g'heel 't Aensicht gaet bedecken:
 Twee doorens dringen door het hooft van ieder oog,
 Veel persen door de huyd, en doen de roode loog
 Al droppelen, van hun uytsteeksels, nederleken;
 Veel synder, die hem 't breyn tot in den grond doorsteken,
 Soo dat hy stuyp op stuyp, en swymte op swymten krygt.
 Syn oogen keeren; syn verscheurde Lichaem sygt,
 Gelyk een natten doek, door d'handen van de beulen,
 Die 't selve wêer soo lang met hunne stocken feulen,
 Totdat hy gants bekomt, en syn verswakte lêen,
 Met hunne hulpe, stelt te rusten op den steen.

Jerusalemsche Jeugd, tot hier vergeefs geropen,
 Vertoeft niet meer, en komt naer dese zael gelopen:
 Komt uyt, siet Salomon, den waeren Vrede-vorst,
 Naer wie gy, vol van min, soo lange hebt gedorst.
 De trotse kroone, die gy op syn Hooft siet pronken,
 Heeft hem de Synagoog, syn Moeder, strakx geschonken;
 Met dees heeft s'hem gekroont op synen Bruylofts-dag,
 Den blydsten, die syn oog ten oosten rysen sag.
 Op d'eersten oogenblik van syn geboort en wezen,
 Verlangd' hy naer dien dag, om soo gekroont te wesen,
 En t'saemen om u ook te stellen op den Throon,
 Te cieren uwe kruyn met een gelyke Kroon.
 Komt, Sions Dochters, vest op dese kroon uw sinnen,
 't Is een oprechte kroon van trouw en reyne minnen;
 Indien u syne min en teerigheyt behaegt,
 Ontfangt de kroone, die hy t'uwer liefde draegt.

O Bruydegom! wat hebt gy voor een kroon verkosen?
 Gy moeste zyn gekroont met lelien en rosen:
 Wat's dit? ik sie hier niet, als doorens scherp en fel,
 Die booren in uw Hooft, en steken door uw vel!
 Is dit een Minne-krans? Heeft liefde dien gevlochten
 In 't alderhevigste van haere heete tochten?
 Wat is dit voor een min, die sulke kroonen weeft,
 En u, door 't minsaem Hooft, soo vele steken geeft?
 Hy antwoord: lieve Bruyd, dien krans van spitse doren
 Heb ik voor lelien en rosen lang verkoren:
 Indien gy my bemint, gelyk gy stadig segt,
 Komt, drukt uw voorhoofd ook met eene doorne-vlecht.

O Leli, midden in de doorenen gewassen,
 Nu gy die stekers kiest, wie sal sig roosen passen?
 Ach! nimmer word myn hooft met bloemgewas gekroont,
 Nadien gy 't uwe hier vol doorenen vertoont.
 Gy zyt myn hooft, ik ben een uwer minste leden,
 Soud ik, terwyl gy lyd, de wellust tegentreden?
 't Waer schandig aen den voet te rusten in satyn,
 Terwyl sig 't Hooft vertoont arm, bloedig en vol pyn.

Stil, myne ziele, siet die nydige gesellen
 Beginnen wêer op nieuw myn Minne-vorst te quellen;
 Sy geven, als tot spot van syn berucht gebiet,
 Hem in de rechte hand een broos en wankel riet:
 Sy slaen hem om den rug en gansch doorwonde leden
 Een ouden purp'ren rok, met voeten lang vertreden;
 Dan vallen sy te saem, al schimpen, hem te voet,
 En roepen: ô Monarch der Joden, weest gegroet.
 Hier onder spouwen dees hem kladden op de kaken;
 Die beuken hem op 't hooft dat syne tanden kraken;
 Dien steekt de tong uyt; die slaen beurtwys soo verwoed

De handschoen op de kroon, dat hem het dierbaer Bloed
 Wêer uyt den neuse, mond, en wonden nêer komt leken;
 Men siet d'hert aders, half gestolt, wêer open breken;
 't Hoofd van myn Koning is als een bron, die niet
 Dan purper-vervig vocht uyt hondert buysen schiet.

O Koning! als een slaef geknevelt en gebonden;
 Als eenen pligtigen, vol scheuren ende wonden;
 Als eenen sot versmaed, bespogen en gehoont;
 Als eenen Rykx-verraer, met doorenen gekroont;
 De banden, die gy draegt, de doorens, die u steken,
 De wonden, die uw Bloed staeg gaen doen nederleken,
 De vloeken, lasteren, waer med' men u beticht,
 Zyn straffen van myn snoode en wankelbaere plicht.
 Ik ben dien plichtigen, sot, slave, Rykx-vernader;
 'k Voed allerhande quaed in myne ziel te gader:
 Ey, legt dan desen band, smaed, wonden, doorens af,
 Best dienen sy, myn Vorst, tot myner sonden straf.
 Ach! als ik u aenschouw, met doorenen doorsteken,
 Myn bangen moed begeeft, myn herte schynt te breken.

O Jesu! zyt gy dit, die vander eeuwigheyt
 Op Vaders Rykx-stoel pronkt, vol glans en Majesteyt?
 Zyt gy dien grooten Vorst, van glori' en vermogen,
 Wien onderworpen zyn de negen Engel-Bogen?
 Zyt gyden Opper-Heer van aerde, zee en locht,
 Die alles, met een woord, uyt liefde hebt voortgebracht?
 Is 't niet van u, myn Heer, dat Gabriël voorseyde,
 Dat Godt, voor eeuwigheyt, u Davids Stoel bereyde?
 Dat gy in Jacobs Huys vast stellen soud uw Ryk,
 Dat uwe Heerschappy soud zyn oneyndelyk?
 Wie kan, die u aensiet, op die voorsegging hopen?
 Uw glori' is verdooft, uw mogentheyt verlopen;

Van waer ik U beoog, ik worde niet gewaer,
Als pynen, schande, smaed, vernieting, doods gevaer.
Soo vonnist 't menschens oog, dat, door het vleys verbond den,
Niet anders en bemerk, dan uwe ramp en wonden;
Soo oordeelt het verstand, dat op de reden bouwt,
Van 't gen' uw diep geheym voor haer verborgen houd.
Maer als 't Geloove my inwendig doet beoogen
Uw groote wesenthey, uw eeuwig alvermogen,
Uw schoonhey, uwen glans, uw wyshey onbepaelt,
Hier, onder slaven schyn, als eenen boef onthaelt:
Als ik het eeuwig Woord, een ongeschapen Godtheyt
Op d'aerde sien veracht, voor d'aldermeeste sotheyt,
Op d'aerde sien vernêert, vernietigt en versmaet,
Om soo te niet te doen de pracht van Adams zaed:
Dan buyg ik met ootmoed myn hoofd voor syne voeten,
Dan kom ik, spyt syn schand, hem voor myn Koning groeten;
Dan oordeelt myne ziel, dat, voor die nedrigheyd,
Den Alderhoogsten hem syn Rykxstoel heeft bereyd.
Dan roep ik: Mensche-Godt: spyt dese kroon van doren,
Die wonden, die uw hoofd en weerde borst doorbooren,
Spyt uw vernedering, vervloeking, schande, spot,
'k Aenbid u voor myn Heer, myn Koning, mynen Godt.

Toesang.

Ziele, die tot Jesus zyt,
 Door medoogenthey, gedreven,
 En uw kragten voelt begeven,
 T'wyl hy, door der Joden nyd
 Hier soo vele smerten lyd;
 Die geduerig schynt te vraegen,
 Naer een deel van syne plaegen:
 Siet syn Kroon van buyten aen,
 Siet daer menig scherpe dooren
 Om de kruyne te doorbooren,
 Van die nevens hem wil gaen,
 Door syn lydens roode baen;
 T'wyl de binnenst' hem doorgrieven,
 Konnen d'uyterst' u gerieven.
 Doorens, die door 't beekeneel
 Van myn Minne-Vorst ging breken,
 Komt myn herssens med' doorsteken;
 Laet dog in dit sondig deel
 't Alderminste niet geheel;
 Dat 't getal van myne wonden
 Over eenkomt met myn sonden.
 Laes! ik was door hooveerdy
 Soo verwaendelyk verheven,
 En door gramschap voortsgedreven;

Wellust, geltsucht, jalosy
Vonden hun vertrek in my;
Suyvert my van die gebreken
Door uw minnelyke steken.

Liefde! 't is te lang gewacht,
G'hebt vergeefs soo vele schichten
Afgelost op myn gevrachten;

Wilt gy dat uw soete kracht
Myn versteende borst versacht,
Kont my met een dooren treffen,
'k Sal uw vier terstond beseffen.

**XIV. Gesang,
Op *Jesus vertooninge aen de Joden.***

Naer dat die pynelyke en schandelyke krooning
Volbracht was op het hoofd van mynen vrede-Koning,
Verschynt Pilatus in d'erbarmeloose zael.
Hy staet op 't eerst' gezicht geheel verbaest: syn tael
Blyft haperen; nu siet hy op syn vrede knechten,
Dan op myn lieven Heer: die scherpe doorens vlechten;
Dien vuylen purp'ren rok, dat wankelbaere riet,
Het Bloed dat uyt syn lyf al brobb'len nedervliet,
't Bespogen Wezen, die verstorven weenend' oogen
Bevangen syn gemoed soodanig met medoogen,
Dat hem den sucht uyt 't hert, 't getraen uyt d'herssens breekt
Te meer hy siet, te meer het feyt hem tegensteekt;
Hy kan niet vatten, hoe de felste menschen herten
Gevoeleloos doorstaen 't aensien van soo veel smerten.

In dees gedachten hôpt hy, door dat droef verhoog
Te dwingen tot genad' de vrede Synagoog:
Dies gaet hy buyten, waer sy alle met verlangen
Verbeyden, ende seyde: siet 'k breng u den gevangen,
Op dat gy kent dat ik in hem geen schuld bevind:
Hier med' verthoont hy, van een welfsel uyt 't gebind
Der kamer springende, myn Jesus aen de Troepen.

Hy keerd hem west en noord, en oostewaerts al roepen,
 Tot drywerf, met een holle en doorgebroken stem:
 Aensiet den Mensch. Dien roep doet g'heel Jerusalem,
 En 't saemen d'herten der versteende borgers dreunen;
 Die klagen opentlyk, t'wyl dese inwendig kreunen;
 Hier siet men traenen langs de kaken rollen; daer
 Ontdekt men opspraek; gints verneemt men droef gebaer
 Van weeke maegden, en aen 't hert geraekte vrouwen;
 Veel konnen dit vertoog met d'oogen niet aenschouwen,
 En keeren 't aensicht om; veel blyven roerloos staen;
 Veel roepen: och hoe kan dien mensche dat doorstaen!

Maer d'opper Priesters, door verwoetheyt opgeswollen,
 Doen d'oogen vol van haet en nyd in 't voorhoofft rollen,
 En stoken de gemeent' tot vraek en bloed-dorst op.
 Die steken gelt in d'hand, dees loopen in den trop
 Van 't Volk, en haelen uyt veel snoode laster-stucken;
 Die doen 't medoogen met beloften onderdrucken;
 Dees tieren dat dien mensch de Godts-dienst lagen leyt;
 Die, dat hy 't Jods geslacht door duyvelry verleyt.
 Den boosen Annas dringt vol tooren door de hoopen,
 Al schreeuwen, dat men hem moet aen een galge knoopen,
 Dat ongestadig volk, 't gen' voor een oogenblik,
 Door medelydenthey, bevaên met angst en schrik,
 Myn lieven Jesus wilt van 't snoo gerecht bevryen,
 Word seffens omgeset door 's Priesters rasernyen,
 En roept den Rechter na: hecht, hecht hem aen een Kruys.

Vergifte slange-zaed! vermaledyd gespuys!...
 Hoe vonnist gy soo blind? Eerhaelt de vrede woorden;
 Aensiet dien Mensch nog eens, eer gy hem doet vermoorden.
 Aensiet dien Mensch! hy is van hoofde tot de voet
 Doorhackelt en verscheurt, geverft in 't eygen Bloet.

Och! kent hem eer gy hem ten onrecht doet verwysen:
't Is desen, die in nood quaem hongerige spysen;
't Is desen, die de tong der stommen heeft ontdaen;
Melaetsche suyverde, verminkte dede gaen;
De dooven het gehoor; 't gesichte gaf den blinden;
En d'overledene hun banden ded'ontbinden.
Voor welk van dese daên, ô raesende gebroet,
Wilt gy, dat desen Mensch van dage sterven moet?
Och! die uysinnige verleenen my geen ooren...

O Vader! siet gy eens benêen uyt 's Hemels-chooren:
Aensiet den Mensch! Al draegt hy eene doorne kroon,
Al staet hy daer vol smaed, nog is hy uwen Soon.
't Is desen, van wie gy ons seyde voor weynig dagen,
Dit is myn lieven Soon, het wit van myn behagen.
Och Vader! siet hem nu, siet daer uw liefste Kind,
Verklaert ons, of gy nog in hem behagen vind.

Wat vraeg ik? Och! waer soud gy dit in hem beseffen?
Soud't in de doorens zyn, die in de herssens treffen?
Soud't in syn aensicht zyn, met rocchels g'heel beklat?
Soud't in syn ooggen zyn, door bloed en traenen mat?
Soud't in syn boesem zyn, tot in 't gebeent geschonden?
Soud't wesen in de diepe en openstaende wonden,
Waer uyt syn dierbaer Bloed geduerig nederleekt?
O Vader! segt waer in uw welbehagen steekt.

O Ziele! seyde den Heer, in dry-en-dertig jaeren,
Op welke hem geene pyn nog smerte kond beswaeren
In mynen wil te doen, verscheen hy aen myn oog
Noyt soo behagelyk, als in dit droef verhoog,
Geheel myn wezenthuyt is door genucht verslonden
In 't aensien van syn smaed, vernedering en wonden:
O Jesu! hoe versoet die antwoord uwe smert.

Maer still! wat vrouw, of hier van d'aerd geheven wert,
 G'heel van haer selven, met de dood-verf op haer lippen,
 Eylaes! 't schynt of den geest haer seffens gaet ontslippen,
 't Hooft slingert op de borst, sy adem-tocht niet meer;
 Daer sinkt-se in eenen hoop wêer plat ter aerde nêer.
 Sacht, 't is Maria: 'k sie vyf of ses van haere Nichten
 En bloed-verwanten, haer van d'aerde wêer oplichten:
 Daer keert haer eerste verf, daer breekt met eenen sucht,
 Haer uytgedrongen stem, al snicken door de lucht.

Myn Jesu! mynen Soon! ô smaed! ô rouwe! ô smerte!
 Meer wilde haeren mond, meer weygerde haer herte.
 Sy staet al steunen op den arm van Magdaleen,
 Soo roerloos, als een beeld gesnêen uyt marmer-steen.

Bedroefde Moeder, is dit uwen Welbeminden,
 In wie gy uwen troost en vreugde placht te vinden?
 Is dit dien lieven Soon, die aen het aerds-geslacht,
 Op syn Geboorte-dag, den peys en vrede bracht?
 Och! g'heel het aerds-geslacht loopt tegen hem ter wapen,
 Sy schynen hunne vreugd in syn verderf te rapen;
 Daer is niet een, die hem den oorlog niet aendoet,
 Terwyl hy iegelyk met vrede-wenschen groet.

O Moeder! blyft niet staen, trekt moedig door de schaeren,
 Gaet aen den President syn onschuld openbaeren,
 Doet dien maer eene blyk van syne macht verstaen,
 Hy sal hem daedelyk van 't Jods gerecht ontslaen.

Swygt, myne ziele, indien de Moeder wilde spreken,
 Den Rechter wierd terstond, door u, door vraek ontsteken;
 De pyn, die Jesys lyd, is uwer sonden loon,
 Om dese staet hy hier soo deerelyk ten toon.

Aensiet den Mensch, myn ziel, soo veel bebloede Wonden,
 Als gy in hem ontdekt, zyn soo veel open monden,

Die spreken van de min, waer med' hy u bestraelt,
 Die spreken van den haet, waer med' gy hem onthaelt.
 't En waer syn liefde hem dusdanig quam doorboren,
 Gy waert voor eeuwigheyt in uwe sond verloren;
 Dog, 't wyl die liefde hem voor u soo fel doorwond,
 Vernieuwt gy syne smert, door nieuwe en meerder sond.
 Gy haelt 't geronnen Bloed vol nyd uyt syn quetsueren,
 Hoe seer hy is verscheurt, gy doet hem meer verschueren;
 Gy roept uytinniger, dan desen Joden trop:
 Weg, weg, van hier met hem, doorboord hem, hangt hem op!
 Ach! t'wyl gy hem bereyd moord-priemen, sweerden, stroppen,
 Hy komt vol teerigheyt nog aen uw herte kloppen;
 Hy roept, hy spreekt u aen, verslonden in de min;
 Doet open, laet my in, myn Suster, myn Vriendin!
 Doet open, laet my in, siet langs myn haire krollen
 De druppelen van douw gestadig nederrollen!
 Den midnacht heeft myn hoofd met nevel-vocht bespat,
 Siet, myn g'heel lichaem is tot aen de teenen nat.
 Doet open, haest u dog; komt blusschen myn verlangen;
 De liefde heeft my met myn Bruylofts-kleed omvangen:
 Siet myne teere kruyn met eene krans gekroont,
 Die u de vierigheyt van myne ziele toont.
 Soo roept hy, vrede ziel, al suchten en al smeeken,
 T'wyl gy in traegheyt, haet en dertelheyt blyft steken;
 Hy noemt u syn vriendin, syn suster, syne bruyt,
 Self als gy syne dood en ondergang besluit.
 Pilate, siet niet meer op uwe lyf-trouwanten,
 Die soo erbarmeloos hem schonden t'alle kanten:
 Staet over my verbaest, die, verr' van druk en rouw,
 Vol ongevoeligheyt dien lieven Mensch aenschouw:

Die knechten geesselden, hem, wien sy niet en kenden;
 Maer ik durf mynen Heer met volle kennis schenden:
 Terwyl 't Geloove roept: aensiet dien mensche Godt,
 Ik kome met het sweert gelooopen naer syn strot.
 Indien hun blinde daed ded' uwen mond verstommen,
 Hoe word uw tonge niet door myn bedryf verklommen,
 Wanneer gy, wetende dat ik hem Schepper heet,
 Myn handen tot syn ramp en dood-steek siet gereet?
 Uw herte sal met recht dan door verbaestheyt ysen:
 Uw bloed naer 't aengesicht, uw hair te berge rysen:
 Want myn ondankbaerheyt en snoodheyt is soo fel,
 Dat sy de geesten selfs verbaest maekt in de hel.

Toesang

Jesu, die voor myn gesicht
 Met die felle doorne kroone,
 Soo Vol wonden staet ten toone,
 Laet een straeltje van uw licht,
 Uyt uw weenend'oogen daelen,
 Om, als een geswinden schicht,
 Mynen boesem te doorstraelen.
 Och! ik zal soo spoedig niet
 Met die minnelyke schooten
 Door myn herte zyn gestooten,
 Of een ruyme traenen vliet
 Sal nêervloeyen uyt myn oogen,
 Om u 't innerlyk verdriet,

Van myn ziele te betoogen.

Lieven Jesu! voor myn sond',
 Soo geschonden, soo doorsteken,
 'k Voel myn steenig herte breken
 'k Voele diep in synen grond,
 Rouwen, die geduerig knagen,
 Smerten, die my t'allen stond,
 Myne boosheyd doen mishagen.

Och! hoe was ik soo verblind?
 Och! waer heb ik my versmeten,
 Dat ik Jesus kond vergeten,

Om een wellust als een wind?
 T'wyl hy in syn open armen,
 Als een alderliefste kind,

My, vol teerheyd, wild' omarmen?
 Syne goedertierentheyd,

En myn boosheyd wederzyden
 Scheenen elk om prys te stryden:

Dog, spyt myn hertneckigheyd,
 Hooveerdye en dertel leven,
 'k Vond hem t' allen tyd bereyd,
 Om my syne min te geven.

Goeden Jesu! 't is te lang
 Tegen uw genaed gestreden,
 'k Geve my met ziel en leden

In uw liefdens soet bedwang;
 Dat de weelde my komt stooren,
 Met haer list en tover-sang,

'k Leene die voortaan geen ooren:
 Den doorwonden Godt en Mensch,
 Is alleen myn wit en wensch.

**XV. Gesang,
Op *Jesus verwysinge door Pilatus.***

Het volk, door 't Priesterschap, tot bloed-dorst meer ontsteken,
Wilt van bermhertigheyt, nog deernis hooren spreken;
't Medoogend' keert in haet: sy sien myn Jesus aen,
Als eenen, die syn Stam en Godtsdienst wilt verraen:
Sy duncken Godt door hem een offer op te dragen,
Dat syne Majesteit ten hoogsten sal behagen;
Dit doet, dat ieder een met nieuwe felheyt tiert:
Weg, neemt hem, hangt hem op, die onse Wet schoffiert.

Pilatus, om het stuk, met sorg en angst bevangen,
Segt: neemt gy lieden hem, verwyst hem, doet hem hangen;
Want ik bevind in hem geen schuld, die sulcx verdient.
Hier tegen word'er wêer door Cayphas ingedient:
Wy hebben wetten, die hem tot de dood verdoemen,
Om dat hy sig den Soon des Hoogstens durfde noemen.

Dees antwoord maekt Pilaet nog meer dan oyt benouwt;
Syn yver voor het recht, en mynen Heer, verflouwt:
De Godes lastering, de breuk van Moyses Wetten,
Beginnen syn besluyt en moedigheyt t'ontsetten.
De sake valt hem vreemd, hy weet in 't roomsche Recht
Geen Wet, die straf of boet aen sulc misdaed oplegt.
Dies doet de twyffeling hem weder binnen treden,

Waer hy myn Minne-vorst bemaent met dese reden:
 Wie zyt gy? Uyt wat huys of stamme komt gy voort?

Wie styft u in die vraeg, verwaenden Rechter? hoort
 Wat syn Heer Vader self, voor wie de Chooren buygen,
 Van synen oorsprong quam voor menig eeuw betuygen.
 'Gy zyt myn weerden Soon, 't afbeeldsel van myn macht,
 'Voor 't licht der morgen-sterr' heb ik u voortgebracht.

Pilate, voor dit Al, uyt Niet, quam opgeresen,
 Was dien Beschuldigden vereent met 't eeuwig Wezen,
 Uyt Vader, en uyt hem sproot d'ongeschapen Min,
 't Beginsel was met hem, en hy was in 't begin.
 Hy is soo groot, soo wys, soo oud als synen Vader,
 't Licht der alsierende Son, des Springbrons levens Ader;
 Hy voerd het hoogste Woord in 't Goddelyk gebiet,
 't Is al door hem, wat is, en sonder hem waer 't niet.
 Het leven was in hem, uyt hem sproot allen luyster,
 De nacht word door hem klaer, 't licht sonder hem waer duyster:
 Hy is het waere Licht, dat allen mensch bestraelt,
 Die uyt syn Moeders schoot eerst op der aerden daelt.

Hy quam ter wereld, die hy selve had geschapen,
 En wierd aldaer ontkent van syne minste knapen:
 Nu wilt hem ieder een doen naer de slachting gaen,
 Dog, sonder syne hulp, kan niemant blyven staen.
 Neemt syn vermogen weg, noyt word'er mensch geboren;
 Neemt syne liefde weg, de wereld gaet verloren;
 Sluyt hy syn oogen toe, 't word nacht in 's hemels Hof;
 Houd hy syn armen stil, 't moet al vergaen in stof.

O Rechter! dit's een deel der wondere eygenschappen,
 Met wie hy is uyt Godt voor eeuwig voortsgekomen;
 En vraegt hem dan niet meer van waer hy komen mag,

't En zy gy tergen sult syn Goddelyk gesag.

Stil myne stem, waerom soo hevig opgestegen?

Gy had voorsichtiger met Jesus stil geswegen,

Die (schoon hy van syn staet, geslacht en weerdigheyd

Soo veel te seggen heeft) niet 't alderminste seyde.

Dit brengt den President nog dieper in verlangen,

Waer op hy weder heeft dees reden aengevangen:

Niet spreken? Weet gy niet, dat onder myn geweld

En vonnis, uwe dood en leven zyn gestelt?

Hier op seyde mynen Heer: gy soude niet vermogen

Op my, 't en zy u dit den Hoogsten wilt gedogen;

En daerom strekt dit hem, die my met schand vervult,

En u geleverd heeft tot meerder sond en schult.

Dees antwoord dryft Pilaet, verbaesder als te vooren,

Wêer buyten, om het volk tot deernis te bekooren:

Maer hy ontmoet daer niet, als herten van metael,

Waer op hy vruchteloos doet stormen syne tael.

Sy roepen: soo gy durft ontslaken dien verwesen,

Gy sult naer desen noyt den vriend van Caesar wesen;

Want ieder, die naer Kroon of Koning-scepter tracht,

Stelt met wêerspanningheyt sig tegen Caesars macht.

Dit was een donder-slag in 't herte van den Rechter,

't Ontvalt hem, dat hy is d'onnooselheyt voorvechter:

Hy suyselt, hy versterft in 't aensicht als een lyk,

't Schynt Caesar hem alreed gaat bannen uyt het Ryk.

Syn oordeel is verdraeyt, hy weet niet wat beginnen;

Hy trekt ten lesten wêer tot mynen Jesus binnen,

Dit deerelyk verhoog vermeerdert synen dwang,

Hy word tot in de ziel ontstelt, benouwt en bang.

Pilate, wat is dit? Waer laet gy u verrucken?

Sult gy den Sone Godts om menschen opsicht drucken?

Sult gy 't onschuldig lyf doen scheidyden van den geest,
 Om dat gy andersins der Joden opspraak vreest?
 Beraed u, overlegt de voor-en-tegen-reden,
 Eer gy, tot een besluyt, van sulk gewicht gaet treden.
 Hier staet Rechtveerdigheyt, en ginder eygen baet;
 Hier swygt d'Onnooselheyt, en ginder tiert den haet.
 Sal haet, en eygen baet de schael doen overwegen?
 O Rechter! siet voor u, daer is veel aengelegen:
 Voldoen aen eygen baet is Recht en Wet versmoord,
 Toestemmen aen den Staet is plichtig zyn aen moord.
 Rechtveerdigheyt moet blind, onroerelyk en vast staen,
 Al quamen tegen haer geweld en overlast aen:
 Den Rechter is soo vast aen syne plicht gehecht,
 Dat hem geen lyfs gevaer mag scheidyden van het recht.
 Al moeste gy voortaan noyt vriend van Caesar wesen,
 Gy moet met alle macht beschermen dien verwesen,
 Nadien u seker blykt, dat d'Opper-priesters haet
 Hem dus veroordeelt heeft uyt enkel nyd en haet.

Stil, myne ziel, daer leyd den Rechter Jesus buyten.
 Och! sal hy hem misschien syn boeyen doen ontslyuten?
 O neen! hy siet'er my al t'ongenadig uyt,
 't Schynt, dat hy in syn hert alreede 't vonnis sluyt.

Het was Paesch-avond, en niet verre van ses uren,
 Naer 't Jodens uer-werk, als men Jesus voort sag sleuren
 Ter Vierschaer, in 't hebreuws geheeten Gabatha.
 Terstond send hem 't Gemeent een fel geschater na,
 Gelyk een wolven trop op eenig lam verbeten.
 Pilatus, soo hy in syn Recht-stoel was geseten,
 Geeft teeken met de hand, en segt met luyder stem:
 Siet uwen Koning!... 't volk dus weder tegen hem:
 Weg, neemt hem, hangt hem op... Pilaet met holle wangen,

Roept wêer daer tegen: sal ik uwen Koning hangen?
 Sy tieren andermael: wy kennen geene Kroon
 Als Caesars; Caesar is den Koning van de Jôon.
 Den naem van Caesar doet Pilatus weder beven,
 En seffens syne plicht, en Jesus recht opgeven:
 Hy dunkt, 't waer best de vraeg der Joden toe te staen,
 Als d'onrust van Tybeer op hunnen hals te laên,
 En 't schynt hem weynig den Onnooselen t'ontlyven,
 Als hy met ruste mag in Caesars vriendschap blyven.
 Verrader van de Wet, vertreder van het Recht!
 Is 't soo, dat gy aen u des Keysers vriendschap hecht?
 Hoe, dunkt gy dat den Vorst u jonsten sal bewysen,
 Om dat gy gaet ter dood d'Onnooselheyt verwysen?
 Verhopt gy desen loon van dat gestorte Bloed?
 Gaet, Rechts ontheyliger, gaet monster, uytgebroed
 Tot schennis en verderf van trouwigheyt en wetten!
 Gaet snooden, die voor 't Recht durft 't menschens opsicht setten:
 Verwacht, dat 't hemels-vier u schende op staende voet,
 Op dat soo weerde straf uw voorbeeld vluchten doet.
 Myn ziel, waerom Pilaet syn misslag dus verweten?
 Hoe dikwils hebt gy u in 't selve feyl vergeten?
 Hoe dikwils liet gy Godt om 's werelds opsicht staen?
 Hoe dikwils hebt gy hem voor menschen jonst verraen?
 Eylaes! om aengenaem te zyn aen eenen Grooten,
 Hoe menigmael hebt gy des Heerens Wet verstooten?
 Gy schaemt u van syn Kruys, syn Lyden, syne Dood,
 Wanneer u d'ydelheyt een weynig eer aenbood.
 Gy veynsde self den naem van christen Mensch te dragen,
 Uyt vrees, of dese soud een Polityk mishagen:
 't En moeste geen gevaer van 's Keysers ongunst zyn,

Om 't minste voordeel liet gy Jesus in de pyn.

Verwenscht voortaan niet meer Pilatus laffigheden;
 Verwenscht uw swak gemoed, uw ongetrouwe zeden;
 Verfoeyt uw eygen wil in eygen baet verwerd;
 Versaekt de flouwe min van uw verydelt hert.

Maer siet, den Rechter hopt sig aen dit feyt t'ontreken,
 En d'handen wasschende, dunkt vry te zyn van vlekken:
 Hy roept: ik houde my onschuldig aen het Bloet
 Van dien Rechtveerdigen: mannen siet wat gy doet.
 Sy schreeuwen tegen, om syn twyffel te verminderen,
 Syn Bloed sy over ons, en over onse kinderen.

Onsalige! wat haelt dien roep al ongevals,
 Ellenden en verderf, en ramp op uwen hals,
 Soo lang de Sonne sal rondom den Hemel loopen,
 Sult gy d'uytstorting van dat dierbaer Bloed bekoopen:
 De stemme van dit Bloed ontschud de Hemel-poort
 Geweldiger, als dat van d'eerste Broeder moort.
 Godts moordenaers! gy sult naer desen als Cainen,
 Vol schroom en siddering, en alderande pynen,
 Verschoven, uyt uw land gedreven; sonder Wet,
 Vorst, Tempel, Priesterdom, als aller volken smet,
 Uytdryfsel, vloek en pest; verdwaelt, vervolgt, gebannen,
 Sien tegen u geheel de wereld t'saemen spannen,
 Tot hoog-verdiende straf, en noyt voldane boet
 Van dit, soo goddeloos, door uw, vergoten Bloet.
 Maer ach! terwyl ik spreek, myn Jesus word verwesen,
 Om tusschen moordenaers aen 't Kruys geëcht te wesen.
 Pilate, 't is dan al!... Myn Heyland moet ter dood!
 Gy stemt aen 't vonnis, dat den haet der Joden slood.
 Wat voor besluit is dit? Strakx hoord ik u hem noemen
 Rechtveerdigen, en durft gy hem ter dood verdoemen?

Swygt, myne ziele, 't gen' hier tegen recht geschied,
 Houd liefde staen, met recht, in 't goddelyk gebied.
 Eer Jesus tot het Kruys gedoemt was hier beneden,
 Trok sy hem voor den Stoel van Godts Rechtveerdigheden,
 En tegen haeren aert, vervolgte hem ter dood,
 Waer op de Godtheyt hem verwees tot d'hoogste nood.
 Soo spannen menschens haet en Godes min te gader,
 Om 't moord-geweer te slaen door Jesus levens ader,
 Soo doemt den Vader, met Pilaet en 't Jods gespuys,
 Syn minnelyken Soon, tot een soo schandig Kruys.
 Dit doet dien lieven Soon, met hertens vreugd ontfangen
 De haetelyke galg, die hem de beulen langhen;
 Hy kust-se honderd-werf, besproeyt met minne-traen,
 En spreekt haer in syn hert met dese reden aen.

Weest willekom, ô Kruys! ô oogmerk myner wenschen!
 O Offer hout, bereyd tot saligheyt der menschen!
 Myn levens minsaem eynd, en myn'er arbeyds loon.
 Weest willekom, ô Kruys! myn Scepter en myn Throon!
 O honig-soeten Boom gewassen t'myner lusten!
 O beddeken, waer op myn leden sullen rusten!
 O alderliefste Kruys, myn Vaders minne pand!
 O weerdigen Autaer voor 's werelds offerand!
 'k Voel myn doorwonde borst, myn hert en ziele gloeyen,
 Om 't leste van myn Bloed langs u te laeten vloeyen,
 Komt Joden leyd my dog naer 't schandig Golgotha,
 Dat ik, door dese galg, u van de dood ontsla.
 Soo blaekt myn Minne-vorst te midden in syn wonden,
 Soo snaekt hy naer de dood voor onse schuld en sonden:
 Myn ziele, volgen wy hem moedig naer 't gerecht;
 Een soo verliefden Heer verdient een trouwen knecht.

Toesang.

Jesu, Godts waerachtig wezen,
Voor my, uw snooden knecht,
Door t'onrechtige gerecht,
Hier tot een galg verwesen;
Waer is nu die groote macht,
Waer med' gy dit Al, voor desen,
Uyt den Niet te voorschyn bracht?
Och! de strenge minne-banden
Hebben u, ô grooten Godt!
Spyt de kracht van uw gebodt,
Vast geknevelt beyd de handen,
Liefde steekt u naer het hert,
Liefde leyd door smaed en schanden,
U naer d'alderhoogste smert.
Als een Samson nêergeboogen,
Voor een loose Dalila,
Loopt gy onse menscheyd na,
Met de traenen in uw oogen,
Haere min heeft u bekoort,
En soo sterk tot haer getoogen,
Dat u geen ellende stoort.
Sedert gy haer nood ontdekte
Vielen rampen, lyfs-gevaer,
Schand en hertseer, u niet swaer,

Als 't tot haer verlichting strekte;
Schoon den haet uw lyf met bloet,
Uwe ziel met smaed bevlekte,
't Was u altyd lief en soet.
Hoe vol iever en verlangen
Hebt gy 't lastig Kruys gekust,
Waer aen gy, tot haere rust
En verheffinge, gaet hangen!
Hoe versucht gy naer dien stond,
Om, tot haeren troost, t'ontfangen
In uw hert de leste wond'.
Soeten Jesu! Godt van minne!
Myne ziele staet beschaemt,
T'wyl u sulk een liefde praemt,
En ik u soo slap beminnen;
Ziele, kan dien lieven Heer
Uwe koelheyt niet verwinnen,
Wie verwint die immermeer.
Och! ik voele my verslagen,
Jesu, uw almachte min
Doet myn noyt verliefden sin
Naer u, vol van liefde, jagen:
Beulen komt, doorwond myn borst,
Doet my ook een galge dragen
Nevens mynen Minne-Vorst;
't Word my 't uytterste verblyden,
Nevens hem te mogen lyden.

**XVI Gesang,
Op *Jesus Kruysdraeginge***

Trekt op, myn ziele, ik hoor de kop're trompen steken;
 Daer komt de ruytery' des Rechters aengestreken,
 Geheel in 't harrenas; daer volgt een fellen trop
 Van dienaers, soo gelaên, dat 't sweet hun uyt den kop
 Van alle kanten breekt; die dragen strenge stroppen
 En touwen; dese syn voorsien van spaên en schoppen,
 Om putten in den berg te graven; desen brengt
 De booren; die den wyn en mirrhe t'saem gemengt;
 Die blocken, nagelen en hamers; dese bucken
 Voor 't ongemeen gewicht der ladders, die hun drucken:
 Dog niemant schynt den last en moeyelykheyt t'ontsien,
 Op hôp' van Jesus haest aen 't Kruys gehecht te sien.
 Recht achter dese komt een nieuwen hoop soldaeten,
 Voor wie den roeper, die op d'hoeken van de straeten
 't Onrechtig vonnis uyt een holle boesem bruld;
 Ses seven beulen, vol van nyd en ongeduld,
 Verschynen korts daer naer, omringeld van de schaeren,
 Met Jesus, tusschen twee gebonden moordenaeren.
 Den Priester Cayphas, en syn schoon-vaêr, in een ring
 Van Roomsche Ruyters, sluyt, met menig Ouderling,
 En Wetgeleerden, en geveynde Phariseyen,
 Den hoop, die mynen Heer gaet naer de galg geleyen.

't Schynt als een zegenpraël der snoode Sinagoog:
 Men siet 't vernoegen en de vreugd in ieders oog,
 Hun woeste vraekzugt vind waer mede sig versaeden,
 Wanneer sy Jesus sien met 't schandig Kruys gelaeden.
 De Stad staet overend, de straeten zyn te nauw
 Voor 't saemenloopend' en in eengedrongen grauw,
 Voor duysend kinderen, en allerhande vrouwen,
 Begeerig om 't besluyt van 't vreed gerecht t'aenschouwen.
 Alwaer het schouwspel moet voorby gaen, dit gespuys
 Beset den gevel en het dak van ieder huys,
 Van waer sy lasteren en vloeken sonder enden,
 Al knersseltanden, naer den Saligmaker senden.

Och! wat benouwtheyt baerd hem desen droeven tocht!
 Syn lichaem, onder 't Kruys in eenen krommen bocht
 Gedwongen, kan dien last tot aen de poort niet dragen,
 Of valt ter aerden, waer de Joden hem met slagen,
 Soo lange overlaên, tot hy, hoe krank en swak,
 Wêer overend' geraekt met overwichtig pak.
 Den fellen Annas doet hem, sonder mededoogen,
 Geduerig, met geweld van slaen en stooten, poogen,
 Soo ongenadig, dat syn dierbaer bloedig Sap
 De steenen, langs den weg, besproeyd op elken stap.

Godtvruchten Isaac! die 't hout dat u soud branden
 Naer d'offer-plaets wel eer droeg met uw eygen handen,
 Siet hier des hoogstens Soon (soo lang in u voorseyd)
 Gelaeden met het Kruys, tot syne dood bereyd.
 Gy wist niet wie dat hout ten offer moeste strecken,
 Maer Jesus weet dat hy die galge moet gaen decken,
 En, schoon hy dit voorsiet, hy draegt se wel gemoed,
 Besproeyt-se, uyt puere min, met traenen ende bloed.
 'k Weet dat gy voor het sweerd, waer med' uw Vader dreygde,

Bericht van Godes last, g'heel onderdanig, neygd;
 Maer met geen minder drift en onderdanigheyd
 Neygt mynen Heyland hier, voor 't Kruys hem opgeleyd.
 En 't gene meer verschil in uw bedryf komt toogen,
 Gy waert voor Godt alleen, en Vaders sweerd, gebogen;
 Dog Jesus buygt hier niet alleenelyk voor Godt,
 Maer ook voor 't snoodste grauwaer door hy word bespot.
 't Is voor de beulen, die hem soo veel wonden geven,
 Dat hy aen eene galg gaet offeren syn leven;
 't Is voor my sondaer self, wiens boosheyt hem doorsteekt,
 Dat syn te dierbaer Bloed geduerig nederleekt.

Eylaes! terwyl ik spreek, 'k sien Jesus, uyt de wallen
 Gekomen, wederom ter aerden nedervallen;
 Hoe vinnig Annas tiert, hy roert nog arm nog been,
 Hoe fel de Joden slaen, hy ligt gelyk een steen:
 Men siet nog adem-tocht nog lippen meer bewegen;
 De Princen staen verbaest, en zyn'er med' verlegen:
 Syn onverwachte dood waer hun de meeste spyt,
 Om dat hy dan soud' zyn van 't schandig Kruys bevryt.
 Dit doet de toornigheyt van Annas wat bedaeren;
 Hy komt'er by, hy vraegt aen d'ommestaende schaeren,
 Of niemand desen Mensch wilt leenen syne hand:
 Dit was den Jod' een smet, den Heyden d'hoogste schand,
 Niet eenen wilt den arm, tot sulken dienst, uytsteken.
 Die'er tyd komt daer voorby een Lands-man aengestreken
 Uyt 't Cirenees gewest, van leden kloek en sterk;
 Dien dwingen sy, met kracht, te vallen aen het werk,
 Om, met syn vasten rugg', en spannende gevrachten,
 Myn afgematten Heer, in 't dragen, te verlichten.

O Vremdeling! wist gy wat ongemeenen loon
 U desen dienst bereyd, die goddeloose Jôn

En souden u daer toe, met kracht, niet dwingen moeten.
 En dunkt niet in dit werk besmettinge t'ontmoeten,
 Het draegen van die galg verstrekt tot roem en eer,
 Des Hoogstens Sone quaem daerom op aerden nêer.
 Waer ik in uwe plaets, ik soude met myn armen
 Dat zegenryke Kruys, vol iever gaen omarmen;
 Ik soud't, waer't mogelyk, g'heel op myn schouders laên,
 Om myn verswakten Heer van desen last t'ontslaen.

Wat wenscht gy, myne ziel, om sulk een Kruys te draegen?
 Het minste kruysken doet u van den arbeyd klaegen;
 Een kruys soo licht als stroy u menigmael benouwt,
 Hoe soud gy onderstaen een soo swaer-wigtig hout?
 Myn Jesus draegt dien last in d'aldermeeste smerten,
 Gy, om een kleynen last, roept swak te zyn van herten;
 Hy onderschraegt syn Kruys, al is hy g'heel doorwond,
 Gy legt het uwe nêer, in ziel en lyf gezond.

Hoort, hoe hy u vermaent; komt voort, verliefde menschen,
 Die naer myn liefde plagt soo ieverig te wenschen;
 Komt voort, neemt elk uw kruys op uwe schouders op,
 Vergaderd rondom my, te saem in eenen trop.
 Den naeme die gy voert en sal my niet behaegen,
 't En zy gy nevens my, vol moed, uw Kruys komt draegen:
 Komt, myn Discipel, komt, volgt 't pad van uwen Heer,
 Doet als een christen mensch, of legt dien naeme nêer.

O Jesu! 'k staen beschaemt, om myne swackigheden,
 'k Sal moediger voortaan u met myn kruys na-treden;
 Ter liefde van uw kruys word my geen last te swaer,
 Ter liefde van uw smert ontsien ik geen gevaer.
 Wat kan ik minder doen, dan 's werlds dwaese knechten,
 Die, nevens hunnen Heer, met lyfs perykel vechten?
 Sy loopen t'syner dienst den vyand te gemoed,

Sy storten t'syner min kloekmoedelyk hun bloed.
 Wat is een aerdschen Heer by mynen Godt geleden,
 En soude boven my syn knecht in trouw uytsteken?
 Neen, Jesu, mynen Vorst, trekt op naer Golgotha,
 Ik volge met myn kruys uw schreden moedig na.

Stil, hier komt eenen hoop Jerusalemsche Vrouwen,
 Met d'oogen vol getraen, de herten vol van rouwen;
 Sy zyn door mede-wee tot in de ziel gedrukt,
 Siend' hoe dien lieven Heer word naer de dood gerukt.
 Myn Jesus in den geest geraekt, door haer medoogen,
 Slaet op geheel den trop syn goedertieren oogen,
 En seyde: ô Dochters van Jerusalem, en giet
 Geen traenen over my, nog over myn verdriet;
 Weend liever over u, en over uw geslachte:
 Den tyd genaekt, wanneer men sal gelukkig achten
 Den buyk, die geene vrucht ded' komen voor den dag,
 Den boesem, die men noyt door 't sog opswellen sag.
 Dan sal men roepen: stort op ons, gy steyle bergen,
 Gy, heuvelen, wilt ons voor locht en aerd' verbergen;
 Want, nu in 't groene hout dit alles word gedaen,
 Wat sal het droog en dorr' niet moeten onderstaen?

Hier onder rollen hem de traenen langs de wangen,
 Met klonteren van bloed bepleystert en behangen:
 Dit siet Veronica, een deftige Matroon,
 Die, nevens d'andere, verwees den haet der Jôn.
 Sy neemt, door dit gesicht tot deerenis bewoogen,
 Den doek van haeren hals, om syn gelaet te droogen,
 Dog, soo, naer desen dienst, sy d'hand te rugge trekt,
 Haer ziele staet verbaest, om 't gen' haer oog ontdekt.
 Sy siet het Aengesicht van Jesus g'heel geschonden,
 Door bloed en traenen nat, vol scheuren en vol wonden

Op haeren lynen doek, naer 't leven uytgedrukt.

Veronica! wat is dien dienst u wel gelukt!

Daer hebt gy Jesus Beeld, daer siet gy 't schoonste Wezen,

Dat van 't beginsel af ter wereld is geresen:

Veronica, het Bloed, waer med' het is bemorst,

Beneemt de schoonheyt niet van mynen Minne-vorst.

Ha neen! in tegendeel, 't heeft nimmermeer voor henen,

Aen hemel en aen aerd' soo minnelyk verschenen.

Gaet, draegt dat Beeld naer huys, en siet het dikwils aen,

Gy sult door elk gesicht een wond' in 't hert ontfaen;

Een wonde, die u soo tot liefde sal verwecken,

Dat gy van 't selve noyt sult d'oogen kunnen trecken.

Hadd' ik in myn vertrek dat voorwerp myn'er min,

Ik spiegelde my daer geheele dagen in:

Ik soude my eerst gaen besien in syne wonden,

En kennen in de die, de grootheyt myn'er sonden;

Noyt soud' ik d'oogen op dat weenend Aenschyn slaen,

Of 't myne soud terstond geheel in traenen staen.

Met elken dooren, die syn herssens gaet doorbreken,

Soud liefde myne ziel en teer gemoed doorsteken;

'k Wierp nimmer myn gesicht op eenen druppel Bloed,

Of wierd terstond bevaên met meerder minne-gloet.

Hoe dikwils soud myn borst, versuchtende, beklaegen

De smeten, die hy moest voor myne logens draegen;

Hoe dikwils soud myn hert vervloeken myne lust,

Die in dat suyver oog den luyster heeft geblust.

Ik soude voor dat Beeld my plat ter aerden smyten,

Om myn hooveerden moed syn trotsheyt te verwyten;

Vol droefheyt soud ik't self aenschouwen sonder end,

Tot dat het soude zyn g'heel in myn hert geprend.

Swygt, myne ziel, daer komt Maria Jesus tegen.

Wat vreedden rouwe sal die herten hier bewegen?
 Och! siet, de Moeder dryft door d'oorlogs-benden aen,
 Sy wenscht hem, voor het lest, nog eene reys t'omvaên.
 Daer slaen sy d'oogen op malkander sonder spreken;
 Des Moeders herte swymt, haer krachten zyn geweken:
 Sy viel ter aerde nêer, 't en waer in desen nood,
 De trouwe Magdaleen, tot steun haer schouder bood.
 Och! daer bekomt sy, daer ontmoet sy wêer syn oogen;
 Marias herte schynt in Jesus borst getoogen,
 Het herte van den Soon wilt in de Moeder zyn,
 Dus raken s'alle beyd in doodelyke pyn.
 De smerten van den Soon doen 's Moeders kracht begeven,
 Des Moeders weedom doet 't hert van den Sone beven:
 Meer sy malkander sien, meer hunne droefheyd groeyt,
 Meer sy gescheyden zyn, meer hunne liefde gloeyt.
 O Joden! maekt wat plaets, laet beyde die beminden
 Hun toegesloten hert, door eenen kus ontbinden:
 Ey, jont dien kleynen troost in sulk een grooten rouw,
 Aen soo doorwonden Soon, aen soo bedroefde Vrouw.
 Eylaes! die vreedde sien, berooft van medelyden,
 Met steenige oogen aen des Soons en Moeders lyden;
 Sy stooten-se van een, hun ongenadig hert
 Beschimpt Marias druk, en lastert Jesus smert.
 Soo word de Moeder van het steunsel van haer leven,
 Haer liefde, haeren troost, haer liefsten Soon gedreven;
 Soo trekt dien droeven Soon, tot in de ziel benouwt,
 Kalvary-heuvel op, gelaên met 't schandig Hout.

Toesang.

'k Ging voor Sonnen opgang uyt
 Om mynen Bruydegom te vinden;
 'k Socht hem met een vast besluyd,
 Tusschen Ceder-boomen, Linden,
 Lauwerier en Mirte-kruyd,
 Tusschen Roos en Lely-blommen,
 Wear hy eertyds placht te kommen.
 'k Had hem menigmael ontmoet
 By twee kleyne water-beken,
 Waer hy dikwils van syn gloet,
 En myn koelheyt placht te spreken,
 'k Ging'er weder wel gemoet:
 Maer myn hop' verging in klachten,
 Siende myn vergeefs betrachten.
 Sions Dochters, die wel eer
 My myn Bruygom hebt gewesen,
 Wyst my hem nog eenen keer,
 'k Bid u, segt, waer sal hy wesen?
 Laes! myn hert verlangt soo seer;
 'k Ben door liefde schier besweken:
 Och! waer heeft hy sig versteken?
 Ik besweer u Sions Jeugd,
 Door de trouwheyt van syn sinnen,
 Door de lieffelyke vreugd,

Wie genieten, die hem minnen,
Eyndigt dog myn ongeneugd;
Hebt gy ergens hem vernomen,
Segt, waer sal ik by hem komen?
Ziel, gy zoekt hier vruchteloos
Naer uw Lief en Welbeminden,
Tusschen Lely ende Roos,
Is hy heden niet te vinden,
Kiest den voet-weg, wie het bloos
Van syn Bloed u sal ontdekken,
'k Sag hem daer langs henen trecken,
Syn gelaet, dat u soo soet,
En soo minsaem quam belonken,
Is geheel geverft met Bloet,
En in traenen gands verdrongen
Van den hoofde tot de voet,
Is, door duysend vrede Wonden,
Syn geheyligt Lyf geschonden.
Lieven Bruydegom van myn hert,
Soek ik u dan tusschen blommen,
T'wyl gy zyt een weg vol smert,
Pyn en arbeyd opgeklommen?
Och! terwyl gy zyt verwert
Tusschen braemen ende dooren,
Sullen Roosen my bekooren?
Neen, ik laet de Roosen staen,
'k Volge u langs de Doorne baen.

XVII. Gesang,
Op Jesus komste op Kalvarien, en Gal-nuttinge.

Benoorden Sions wal, ontrent dry honderd passen,
 Is eenen rouwen berg, met geen geboomt bewassen,
 Naer wie men opklimt door de droeve Rechter-poort;
 Een steenig, windig, schrael en ongezegent oort,
 Waer niet dan doorenen, met distelen en braemen
 Voortskomen, onder wie men siet by een versaemen,
 Veel giftig ongediert, uyt vuyligheyt gebroet:
 Geen Leeuwerk heeft hier oyt den dageraed gegroet;
 Maer soo de son vertrekt, beginnen duysend Uylen,
 Al swaeyen onder een, tot aen den morgen t' huylen,
 Terwyl den Vledermuys half vlug, half kruypend'dier,
 Dat narr' gewest vervult met sidderend' getier.

Hier was het recht-schavot van dieven, land-verraders,
 Bloedschenders, moordenaers van moeders ende Vaders,
 Waer hondert kruycen, dees gebroken, die geheel,
 Een ieder wysen aen der boosen weerdig deel.
 Somwylen siet men daer, by daeg, veel swarte Raven
 En Kraeyen, in het vleys der opgehangen schraven;
 En picken d'oogen uyt de hoofden met den bek.

In dit afgryselyk en haetelyk vertrek,
 Komt maendelykx den rey van heksen, toveraeren
 En swarte konstenaers op Baäls feest vergaeren,

En raemen in een ring van stinkend' doods-gebeent
 Veel booshêen, tot verderf van beesten en gemeent.
 Om eenen hoop ontvleysde en rotte herssen-bollen,
 Die van de raeders hier allengskens nederrollen,
 En liggen t'alle kant by menig doods-geraemt,
 Wierd desen woesten berg, Kalvary-berg genaemt.
 Vermaledyden berg, dat geenen douw nog regen,
 Voortaen op uwe kruyn oyt kome nêergezegen:
 Dat d'aerde scheurt van een, en u geheel inswelgt:
 Dat 's hemels blixem-vier tot polver u verdelgt.
 Vervloekten berg! was't niet genoeg gehaet te wesen,
 Om dat gy voor altyd tot Recht-plaets waert verwesen?
 Of moest gy dienen tot vertooning van de doot,
 Die, tegen Godes Soon, der menschen boosheyt sloot?
 Vah! haetelyken berg, men sal in alle hoeken
 Des werlds, uwen grond en vreedens top vervloeken,
 Om dat gy hebt gedient tot kamp-veld, waer den haet
 Myn lieven Minne Godt door 't herte steken gaet.
 Myn ziel, hoe dus vervoert door blinde schyn van reden?
 Dit is een weerden berg, een berg van minsaemheden;
 Een berg, waer Jesus gaet erstellen Adams val;
 Een berg, waer Godes kracht ten hoogsten blyken sal.
 Gebenedyden Berg! van u sal nedervloeyen
 Dien goddelyken Douw, door wie de zielen groeyen,
 Dien regen, die noyt valt op eenig menschen-hert,
 Dat niet op selven stond door liefde vruchtbaer wert.
 Het scheen gy waert de dood tot heerschappy' gegeven,
 Maer heden komt op u regeeren 't eeuwig leven;
 Maer heden sal op u den duyvel en de doot,
 Door eygen wapenen, van krachten zyn ontbloot.
 O minnelyken Berg! als sig myn oogen heffen

Naer 't schouw spel hier vertoont, gy komt myn herte treffen;
 De liefde blaekt op u met meerder wonderhêen,
 Als 't Braem-bosch, dat in brand op Sinai verscheen.
 De liefde gaet op u van dage nederdaelen,
 Om op te helderen het licht van haere straelen,
 Gelyk men dagelykx de zon siet ondergaen,
 Om 's morgens wederom veel klaerder op te staen.

Vermaerden Berg! gy sult van daeg een werk vertoogen,
 Veel schoonder dan oyt wierd gesien met Princen oogen:
 't Hooveerdig Babylon, met syner Vorsten pracht,
 Sal by uw schoonheyt niet dan vuylnis zyn geacht.
 De Roomsche Kroon sal, om uw weerde te betuygen,
 Voor uw gewyde kruyn haer seven bergen buygen,
 En sien in 't wezen van een slechten onderdaen,
 Tot u den machtigsten van haere Keysers gaen.
 Den Vader selve siet niet, buyten 't Goddelyk Wezen,
 Dat by uw weerdigheyt kan vergeleken wesen,
 Gy raekt uytwendig meer syn ongemeten oog,
 Dan al wat schoon en ryk verschynt in 's Hemels boog.

O Goddelyken Berg! ik buyge ziel en leden
 Voor uw verheventheyt vol van eerbiedigheden,
 T'wyl ik op uwen top verheffen sien den throon
 Geschikt tot 's Keysers stoel, des hoogsten Vaders Soon.

Myn hert, laet dit eerbied tot and're tyden vaeren:
 Daer komt myn Minne-vorst gedreven door de schaeren;
 Daer valt hy met de galg, die syne schouders drukt;
 't Schynt dat syn ziele word ter boesem uytgerukt.
 Ach! wat benauwtheyt heeft hy op dien weg geleden,
 Op wie hy heeft gestelt meer dan acht hondert schreden,
 Acht hondert schreden! met soo afgematten voet,
 Gelaên met sulck een last, al swemmen in syn Bloed!

O mensch! bedenkt gy dit? Geloof gy't? Houd gy't seker,
 Dat Jesus soo voor u ging drinken synen beker?
 Geloof gy, dat het hem soo diere heeft gekost,
 Om uwe ziel te sien van 't duyvels jok verlost?
 Geloof gy't? Ach! hoe hebt gy dan de ziel vergeten,
 Dat gy soo schandelyk door traegheyt zyt beseten?
 Hoe komt, dat gy soo flouw tot haere welvaert spoeyt,
 Terwyl gy Jesus siet voor haer soo seer vermoeyt?
 Hy acht haer al syn Bloed, en al syn Lyden weerdig,
 Hy toont sig tot'er dood voor haer verlossing veerdig,
 En gy en acht-se niet een vierige begeert,
 Een innelyk berouw, een enkel traentje weert.
 Myn Jesus heeft voor haer den Hemel self verlaeten,
 Om, als een boef, te zyn gesleurt door Sions straeten,
 En gy en wilt voor haer niet laeten eene lust,
 Om haer voor eeuwigheyt te stellen in de rust.
 O dolheyt! niet genoeg met suchten te beklagen;
 O blindheyt! niet genoeg met traenen af te vagen;
 Als Jesus u gedenkt, 't schynt dat een nieuwen last,
 Hem swaerder als te voor, drukt onder synen bast.

Stil myne ziel, ik sie myn Heyland opgeheven
 Van d'aerde, een harden steen tot syne ruste geven:
 Een uyt den hoop, bied hem den myrrhe-beker aen,
 Dog, spyt syn swackigheyt, hy weygert dien t'ontfaên.
 Een anderen, hier op, door nydigheyt ontsteken,
 Doet in asynig vocht een ossen-galle breken,
 En steekt die mynen Vorst naer syn bebloede mond,
 Al tieren: Rabbi, proeft, dat sopjen is gezond.
 Dien lieven Heer, met lust, naer nieuwe smert bevangen,
 Heeft dese van den beul met minsaemheyt ontfangen;
 Hy slaet op 't bitter sap syn bloedige oogen nêr,

Hy brengt het aen syn mond, hy proeft, en geeft het wêer.

My dunkt ik hem hier op hoor syne Kerk aenspreken:

O Bruyd, die door de min segt g'heel te zyn besweken,

Siet daer 't hertstekend'Vocht, voor my en u, bereyd,

Siet daer een tegen-gift voor uwe swackigheyd,

De liefde heeft het ons van dage toegeschonken;

Ik heb'er t'uwer min myn deel van uytgedronken,

Gy drinkt het overig, soo toont gy met'er daet,

Dat u myn teerigheyd, en trouw ter herten gaet.

En walgt niet, lieve Bruyd, van dese bitt're smaken,

Geen ander kan myn hert en mynen geest vermaken

Geen ander is uw lyf en uwe ziele goet;

Naer korte bitterheyd, verkrygt gy 't eeuwig soet.

Och siet! die lieve Bruyd heeft met seer groot verlangen

Van haeren Bruydegom, dien vrangen kelk ontfangen,

Sy bied dien, tot een proef, al haere kind'ren aen,

Die ook, vol vierigheyd, daer aen de handen slaen.

Siet, hoe d'Apostelen door liefde g'heel ontvonken,

Gaen proeven van de gal in desen kelk geschonken;

Siet, hoe de Martelaers hun heete minne-tocht,

En innerlyken brand verkoelen met dat vocht.

Geen pyne, vier, nog stael, kan Maegden doen vertoeven,

Om niet van desen drank elk op syn beurt te proeven;

Onnoos'le kinders self verlaeten 's moeders melk,

Om hunnen teeren mond te setten aen dien kelk.

Vergeefs doet 't heydendom, en honderden tyrannen,

Geweld, bloeddorstigheyd, en moordsucht t'saemen spannen,

Vergeefs stelt desen list en vleyerye te werk;

Vergeefs vertoonen die het bloedig martel-perk

Met duysend raderen, pyn-banken, messen, vliemen,

Nyptangen, lancien, braed-pannen, roosters, priemen,

Met honger ende dorst, en ander grouwelen meer:
 Sy volgen alle naer dien edelmoeden Heer,
 Om nevens hem den mond aen desen drank te stellen.

Myn ziele, gaen wy ook die trouwe schaer versellen;
 Daer is aen't brandend hert, en 't minnende gemoet,
 Geen drank soo aengenaem, soo lieffelyk en soet.

Toesang.

Mynen Bruygom heeft my heden
 In syn kelder ingeleyd,
 Waer my duysend soetigheden
 Door hem waeren toebereyd,
 Waer hy, vol wellustigheden,
 Synen minnelyken gloet
 Storten quam in myn gemoet.
 Ach! hy heeft my daer geschonken
 Een soo lieffelyken drank,
 Dat myn herssens wierden dronken,
 En myn hert door liefde krank,
 'k Voelde my geheel ontvonken;
 'k Voeld' een soetheyt, die myn geest
 Nimmer had gewaer geweest.
 Geene Malvosey van Creten,
 Geenen Nectar, soo versocht
 Door de vierigste Poëten,
 Mag verschynen by dat vocht,
 'k Soud'er voor met lust vergeten
 D'aldersmaekelykste wyn,

Die'er mag op aerden zyn.
Nauwelykx was ik van binnen
Met dat edel nat besproeyt,
Of daer straelde in myne sinnen
Eene vlam, die stadig gloeyt,
Om dien Bruydegom te minnen.
Eeuwig blyf ik hem getrouw,
Spyt misnoegen, ramp en rouw.
Komt my iemand ondervraegen,
Wat voor drank het is geweest,
Die soo soete minne-vlaegen
Storten ded' in mynen geest,
En voor al myn levens-dagen,
Door een lieffelyk verbond,
Myne ziel met syne bond:
't Was den selven, die voor desen
Hem, in 't heetste syner min,
Door de liefde wierd gewesen,
Tot verkoeling van syn sin,
Doen hy, (trots syn eeuwig wezen)
Om my t'helpen uyt den nood,
Soo vol iever ging ter dood.
't Was een droppel van de galle,
Ondermengeld met asyn,
Waer van hy wilt dat wy alle
Souden med' deelachtig zyn,
Daerom dronk hy, ten gevalle
Van ons hertens minne-tocht,
Maer een weynig van dat vocht.
Och! wie komt my dat wêer schinken,
Om nog eens met hem te drinken.

XVIII. Gesang,
Op Jesus Nagelinge en oprechtinge aen het Kruys.

Naer dees geproefde gal, bestaen die vreedde gasten
 De kleeren van myn Heer en Heyland aen te tasten;
 Sy rucken 't onderkleed met sulk een felheyt uyt,
 Dat 't bloedig sap op nieuw uyt al de wonden spruyt;
 D'hert-aderen gaen wêer aen alle zyden open:
 Dat edelmoedig Bloed, verhit om uyt te lopen
 Tot onse saligheyt, springt soo uyt ieder wond,
 Als of het nu maer eerst dien lieven uytgang vond.
 Syn lichaem schynt doorboord met duysend kleyne buysen,
 Waeruyt dat dierbaer Vocht, al springende, komt bruysen;
 Op eenen oogwenk komt de plaetse, waer hy staet,
 Soo vlamig-rood geverft, als bloosend' incarnaet.
 't Was schrickelyk om sien, hoe diep de schouder-wonden,
 Door 't draegen van het Kruys, vereenigt, open stonden;
 't Scheen of een gragen wolf 't verslindende gebit
 Verscheyde reysen had geslaegen door dat lit.
 Men soud, om eenigsins syn wonden uyt te leggen,
 Van myn verscheurden Heer, met reden mogen seggen;
 Eylaes! een wild gediert, door hongers-nood benouwt,
 Heeft syn gestel aldus verslonden in het wouwt:
 Maer, ach! dat voorwerp, 't gen' uyt steent soud'traenen trecken,

Kan geene deerenis in 't Jods gebroed verwecken;
 Sy werpen met geweld hem neder op den bast,
 En grypen, dien syn been, dien syne handen vast.
 Een van de beulen hol van kaken, swart van oogen,
 Heeft, tot 't geboorde gat de rechter uytgetoogen;
 Een ander trekt met haest een groeven nagel uyt,
 En stelt die met het spits op Jesus teere huyt:
 Een derden komt hier op, met felle moker-slaegen,
 Het stomp-gesmede stael door vleys en aders jagen;
 Op ieder hamer-slag syn zen'wen krimpen op,
 Syn boesem word bevaên met eenen herte-klop.
 De spieren, die den arm en elleboog bedecken,
 Beginnen tegen-een, al trillende te trecken;
 Den hals buygt mede scheuns, het hoofd keert zydewaert,
 De keel en strotte swelt, den adem word beswaert.
 Hier past den beul niet op, maer, even vol van tooren,
 Gaet Jesus slinke hand, op haere plaets, doorbooren;
 Dog, siende die nog verr' van 't uytgeboorde gat,
 Heeft hy-se met een touw, al vloeken, aengevat:
 Hier med'doet hy de hand soo ongenadig recken,
 Tot sy het nagel-gat kan t'eenemael bedecken.

Myn ziele, wat torment moet Jesus hier doorstaen!
 De pesen zyn geschuert, de litten g'heel ontdaen;
 Den arm uyt d'holligheyt van 't schouder-blad geroocken,
 Den elleboog uyt syn' inledingen getrocken;
 't Gevrichte van den vuyst, hoe sterk en vast vereent,
 Gescheyden met geweld van t'onder-arms gebeent.
 Men siet de bange borst, door dit geweldig rucken,
 De sleutel-beenen met de ribben t'saemen drucken;
 Het hoofd, dat zydewaert eerst naer beneden boog,
 Met eenen ronden hals, gespannen naer omhoog.

Soo ras den Heyland sag doornageld syne handen,
 Syn voeten worden t'saem geknelt met strenge banden,
 En met het onderlyf getrocken naer benêen.

Dat grauwsaem rucken scheyd de wervelen van een,
 De dyen van d'heupen en de knien van hunne schyven;
 Soo dat'er geen van al kan vastgeschakelt blyven:
 Den schenkel word met kracht gedreven uyt syn koot,
 Elk been doorstaet syn deel van d'algemeene noot.

Dus trecken wederzyds de woedende soldaeten,
 Tot dat men ieder voet kan passen op de gaeten,
 Waer op den beul terstond de plumpe nagels kant,
 En met den moker dryft door d'een en d'ander plant.
 Die felle slaegen doen d'omstaenders ooren ronken,
 T'wyl uyt 't geplettert stael uytspringen menig vonken:
 Den Onbesnêen vervloekt de Jodsche rasernien,
 Hy keert syn oog om, om 't feyt niet meer te sien.

Marie! Moeder Maegd, waer zyt gy, t'wyl de Joden
 Hun nydigheyt voldoen, met uwen Soon te dooden?
 Waer zyt gy t'wyl den beul hem door de leden boord?
 En, onder schyn van recht, soo schandelyk vermoord?

Myn ziele, ziet gy niet die Moeder daer ter zyden,
 Aenschouwen haeren Soon, in 't hoogste van syn lyden?
 Den lesten dood-stryd staet op haer gelaet geverft,
 En 't is een wonder werk dat sy het niet besterft.
 't Schynt dat de beulen, die de strenge koorden langen,
 In Jesus bloedig Lyf Marias ziele prangen;
 De Joden sien niet eens grammoedig op den Soon,
 Of schynen met hun oog de Moeder self te dôon.
 Het fel gedreun van een der minste moker-smeten,
 Heeft haer medogend hert tot in den grond gespleten:
 Een krak, van haeren Soons ontledigde gevricht,

Dryft door haer boesem heen een doodelyke schicht:
 De suchten, die sy hem hoort in syn smerten geven;
 Zyn scherpe lancien die steken naer haer leven;
 De traenen die sy siet langs syne wangen gaen,
 Zyn als een bitt're zee, waer in sy moet vergaen.

O Moeder! Wierd gy oyt geperst door medesmerte,
 Quaem oyt een sweert van rouw doorsteken uw teer herte,
 Dit is besonderlyk geschied op desen dag,
 Wanneer gy uwen Soon op 't Kruys genagelt sag.

O Sions Dochter! wie sal uwe droefheytt stutten?
 Uw droefheytt is een zee, wie kan de zee uytpuften?
 Eylaes de zee en is soo ongrondeerbaer niet,
 Dan 's Moeders herte-wee, benauwtheytt en verdriet.

Terwyl de Moeder treurt, die vreedde Roomsche Knechten
 Gaen haeren lieven Soon met syne galg oprechten:
 Die slepen 't onderdeel van 't Kruys tot aen den put;
 Dien bind de koorden aen de zyden; desen stut
 Den balk met synen rugg', al bytend' op de tanden;
 Die steken met den voet; dees heffen met de handen;
 Die trecken by de koord; die schooren met een lêer,
 Op dat het wichtig hout niet slinger' hêen en wêer:
 S'arbeyden al soo sterk, dat hunne kleed'ren scheuren.
 De Priesters moedigen; d'omstaende vrouwen treuren;
 De kinders schreeuwen t'wyl het Kruys van d'aerde ryst:
 Ten lesten word den balk recht overend' gehyst,
 Waer naer sy, sonder steun van handspeek ofte blocken,
 Hem, met een snellen vaert, in d'aerde laeten schocken.
 Dan was 't dat Jesus lyf verscheen aen ieders oog,
 Als eene strenge pees, gespannen op syn boog:
 Dan sag men, door den schok, doorstaen in 't Kruys te planten
 Den bloedvlied wederom vernieuwt aen alle kanten,

Voornaemlyk in de wond' van ieder hand en voet.
 Uyt dese quaemen vier uytspuytingen van bloed,
 Gelyk aen straelen van vier wyn-vats kraenen, breken.

O Wonden! neen, ik mis, geen Wonden meer, maer Beken
 Van jonsten, soetigheyt, bermhertigheyt en min:
 O Beken! aller heyls en saligheys begin,
 Waer uyt dat dierbaer Nat geduerig komt gedreven,
 't Gen' onse zielen laeft en strekt ten eeuwig leven:
 O Beken! 't is uyt u, dat nedervloeyd den Wyn,
 Door wie de Maegden vry van alle vleckten zyn:
 Gy zyt de Wateren, gy zyt de vier Rivieren,
 Die uyt het Paradys door 't aerdryk komen swieren:
 Ach! als men eens aen u syn dorstig herte bluscht,
 De ziele swemt in vreugd en honig-soete lust.

Terwyl die wonden my met troost en vred'omvangen,
 Ik sien twee moordenaers bezyden Jesus hangen:
 Te weten, dit ontbrak nog aen der Joden haet,
 Dat hy by boosen wierd geleden en versmaet.

Ha! Joden, 't is vergeefs myn Heyland dus versteken,
 Siet daer, Pilatus schrift komt self u tegenspreken,
 Hy stelt in Rooms, Hebreeuws en Grieks op 't Kruys ten toon:
 JESUS VAN NAZARETH, DEN KONING VAN DE JÛON.
 Wat kreunt gy? Gaet hy sal u dit tot antwoord geven;
 't Gen'ik geschreven heb, heb ik voor goed geschreven:
 Gelykt myn Jesus dan by geene roovers meer,
 Acht hem voor uwen Vorst en waeren opper-Heer.

Och! die rampsalige zyn rechte siende-blinden,
 Sy konnen op de galg des Kruys geen Koning vinden;
 Sy houden hem met vloek en gruw'len overlaen,
 Die aen soodanig hout de dood moet onderstaen.

O Kruys! dat aen de Jôn waert een vervloekingsteeken,

Laet uwe zegenen in mynen boesem leeken:
Gy zyt den Levens boom, die aen de ziele geeft
Een voedsel, door wiens kracht sy onbederfelyk leeft;
Gy zyt den Regenboog, een teeken, in de wolken,
Van vrede, tusschen Godt en alle d'aerdsche volken;
Gy zyt de Leeder, die den ouden Jacob sag,
Als hy op eenen steen, in 't veld te slaepen lag;
Gy zyt dat krachtig Hout, 't gen' al de bitterheden
Der wat'ren doet vergaen in honig-soetigheden;
Gy zyt die wond're Roed', die Israël voorhêen
Met water heeft gelaeft uyt eenen harden steen;
Gy zyt den Sleutel, die het Paradys stelt open,
Aen alle die in u op hunne reyse hopen;
Gy zyt den weerden Steel, die voortbragt eene bloem,
Des aerdens liefste vreugd, des Hemels hoogste roem;
Den tyd genaekt, wanneer men sal voor uw vermogen
De grootste Koningen der wereld sien gebogen;
Wanneer geheel dit Al, vol vrees, en vol ootmoed,
In 't sicht van desen Berg, u vallen sal te voet.
Wat segg' ik? Eer de son naer 't westen gaet vertrecken
Sult gy haer aenschyn doen met duysternis bedecken,
En werpen 't Opper-hoofd der onderaerdsche macht,
Verwonnen en geboeyt, in d'eeuwig staende nacht.
Ach! als dien vyand my beset met syne lagen,
Wilt hem, ô heylig Kruys! dog verre van my jagen,
Weest my een vasten stut in all' aenstaende nood,
Weest my, verwinnend'Kruys! een palm-tak naer myn Dood.

Toesang.

Onder al het vruchtbaer hout,
 Dat men nevens water-beken,
 Of in hoven, of in 't wout
 Syne tacken siet uytsteken
 Is'er geen, (hoe hoog en schoon)
 Dat by 't hout kan syn geleden,
 't Gene droeg des Hoogstens Soon.
 Hooger als op Libans top,
 Eenen ceder is verheven,
 Die, met synen trotsen kop,
 In de wolken schynt te sweven;
 Geuriger als een Cypres,
 Die soo soeten reuk komt geven
 Op de snede van het mes;
 Kostelyker als de plant,
 Waer men Balsem uyt siet vloeyen,
 Is den boom, wien 's hemels Pant
 Wilt met eygen Bloed besproeyen:
 Door de krachten van dat Vocht,
 Schiet dien Boom veel duysend bloeyen,
 Die vervullen aerd en locht.
 Nog d'Olyven vettigheyt,
 Nog den Wyngaerd, soo gepresen,
 Om haer groote vruchtbaerheyt

Mag daer by geleken wesen;
Roos, uw bloed-verf gaet te niet,
Palm, uw schoonheyt word verwesen,
Als men dese Plant aensiet.
Schoone Plant, gezegent Hout,
Waer den Heyland aen bleef hangen,
T'wyl de dood ter dood benouwt,
Sag versterven syne wangen,
Door u vinden wy het spoor,
Dat door syn verdwaelde gangen
Onsen eersten Vaêr verloor.
Heylig Kruys, der zielen wensch,
Leydsman van den Blind-gebooren,
Steunsel van den kranken mensch,
Troost, van die in traenen smooren,
Satans nêerlaeg en verderf,
Saligheyt der uytverkooren,
Leyd my in des Hemels erf:
Nu ik u voor my sie waken,
'k Hop' daer seker in te raken.

XIX. Gesang,***Op Jesus twee eerste Woorden, uytgesproken aen het Kruys.***

Soo haest myn Jesus was aen 't schandig Kruys verheven,
 Men siet vier beulen sig van stonden aen begeven,
 Om van syn kleederen te krygen elk een deel:
 Sy snyden 't kleed in vier; dog mits den rok geheel
 Geweven sonder naet, niet deelbaer was, in stucken,
 Beproeven sy door 't lot, aen wie den buyt sal lucken;
 Op dat volbracht soud syn, 't geen Davids harpe speelt:
 Sy hebben onder hun myn kleederen gedeelt,
 En voor myn onder-rok 't onseker lot gesmeten.

Myn ziele, wierd dit feyt de Joon alleen verweten?
 En waert gy somtyds ook niet plichtig aen een daet,
 Die in onrechtigheyt dit verr' te boven gaet?
 Sy deelden slechts syn kleed, maer 't gene my doet treuren,
 Hoe dikwils hebt gy niet bestaen zyn Rok te scheuren?
 Syn Rok is d'eenigheyt, en d'onderlinge min,
 Waer med' bekleed moet zyn elk christelyk gesin.
 Ach! moeste myne penn' in 't openbaer uytdrucken,
 Hoe dikwils gy dien Rok getrocken hebt aen stucken;
 Hoe dikwils uwe tong hier zaeyde felle twist,
 Daer vaste vriendschap heeft door nydigheyt gesplist?
 Het scheen, ontaerde ziel, gy konde niet verblyden,
 Dan als gy desen Rok mocht kerven ende snyden.

O Jesu! die uw kleed liet deelen door de Jôon,
 Om, onder Christenen, d'oneenigheyt te dôon:
 Och! verre sy van my de tong meer uyt te steken,
 Om oyt, uyt baet of nyd, d'eendrachtigheyt te breken;
 Stort, lieven Minne Godt, in myne ziel en sin,
 Den geest van eenigheyt, van vriendschap ende min.

Maer stil, wat voor getier verneem ik in de schaeren?

Wat zyn dit? Wilden, of uytsinnige barbaeren?

Sy roepen: vah! gy, die hooveerdig ende trots,
 Soo menig werven hebt geroemt den Tempel Godts
 Te niet te doen en wêer t'erbouwen in dry dagen,
 Verlost u selven nu van die verdiende plagen;
 Zyt gy den Sone Godts, komt van die galge nêr.
 Nauw had het volk aldus gelastert synen Heer,
 Of d'Opper-priesters, met de Wet-en Schrift-geleerden,
 Hun tongen tegen hem met dese lasters keerden:
 Hy heeft soo menig mensch uyt synen nood gebracht,
 En voor syn eygen self ontbreekt hem nu de macht;
 Is hy der Joden Vorst, hy kome strakx van boven,
 Dat schandig Hout, tot ons, soo sal men hem geloven.
 Hy steunt op Godt, dat dien, indien hy hem begeert,
 Hem van de dood verlost, en uyt ons handen weert:
 Want hy heeft in den Raed nog heden durven seggen:
 Ik ben den Sone Godts: wie sal dit wederleggen?
 Soo tiert, dat Goddeloos en haetelyk gespuys,
 Terwyl het Jesus siet gehangen aen het Kruys.

Swygt Jôon,gy wond myn Godt veel felder met die woorden,

Als met de nagelen, die door syn handen boorden:
 De doornen steken hem in 't hooft met minder smert,
 Als uwe tongen doen in syn gesloten hert.
 Naer gy geheel syn lyf geschonden hebt met slagen,

Moet gy die lasters nog door syne ziele jagen?
 En nu gy hem van eer en achting hebt ontbloot,
 Komt gy hem desen smaed nog aendoen in syn doot?
 Naer dat hy soo van u vervolgt wierd in syn leven,
 Ten minsten laet hem nu syn geest in ruste geven;
 Gy hebt hem desen dag vervloekt alle oogenblik,
 Ey! swygt, terwylen hy geeft synen lesten snik.

O wee! dat boos gebroed leent myne bed' geen ooren,
 En gaet geduerig voort in mynen Heer te stooren:
 Hy keert syn aengesicht met eenen diepen sucht,
 En heft op selven stond syn oogen naer de lucht:
 t' Schynt hy syn Vader nog voor't lest heeft iet te vragen:
 Och! soude hy misschien de Joden gaen beklagen?
 Soud syn geduldigheid (in 't eynd getergt tot vraek)
 Gaen eyschen 's Hoogstens Hand tot voorstand van syn saek?
 Neen ziele, geene vraek heeft syn gemoed ontsteken;
 Hoort hem vol minsaemheyd aen synen Vader spreken:

O Vader, door de Vrucht van mynen Offer soen,
 Vergeeft het hun, want sy niet weten wat sy doen.^(a)

O Jesu! wat zyn dit voor goddelyke woorden!
 Vraegt gy vergiffenis voor beulen, die u moorden?
 Eyscht gy bermhertigheid voor Rechters, door wiens nyt,
 Gy t'onrecht stervende, soo snood gelastert zyt?
 Misschien versoekt gy dit voor dese roomsche Schaeren,
 Die uwe wonderhêen noyt hoorden openbaeren;
 Misschien versoekt gy dit voor 't rukeloos gemeent,
 Dat aen der Princen haet slechts syne stemme leent.

Neen, ziele, seyden den Heer, 'k versoeke Godts genaden
 Voor alle, die my oyt met lasters quaemen laden;
 Voor all', die aen myn smert en schande plichtig zyn,
 Voor 't Rooms en Jodsche volk, voor g'heel den Sinhedryn.

(a) Eerste Woord.

'k Versoeke Godts genad', voor die my meest benyden,
 Voor die naer desen my meest pynen sal doen lyden,
 Voor die onrechtiger, dan d'alderblindsten Jood,
 Door syne sonden, sal vernieuwen myne dood.

O Godt van waere liefde en eyndeloose minnen,
 Die ieder hebt geleert syn vyanden beminnen,
 Hoe wel bevestigt gy, van dage met'er daed,
 Een Leering, die nateur en reden wederstaet.
 Wanneer ik u aensien, vol scheuren en vol wonden,
 Van hoofde tot de voet doorhakelt en geschonden,
 Met doorenen gekroont, met vloeken overlast,
 Als eenen moordenaer gehangen aen een bast:
 Wanneer ik in dien staet u hoor genade vraegen,
 Voor die u deden aen soo veelerhande plaegen,
 Ik staen door schaemte rood, om t'overlopend'Bloed,
 Dat my, voor min dan niet, myn broeder haeten doet.

O lieven Minne-vorst! ik sien nu voor myn oogen,
 Hoe weynig van uw Leer myn ziele heeft ingesogen,
 Hoe quaelyk ik den grond van u inwendig ken,
 Hoe schandig school-kind ik van sulken Meester ben.
 't Gebod van vyanden genegentheyte toonen,
 Den haet met minsaemheyte, het quaed met goed te loonen,
 Te bidden voor die ons verderf en ramp betracht,
 Heb ik tot desen dag onmogelyk geacht.
 Gy seyde my vergeefs, dat vrienden te beminnen
 Geen werking was van die hun selven overwinnen,
 Dat ook by Heydenen de liefde wierd erkend,
 Dat door een meerder proef wy moesten zyn gekent:
 Myn herte bleef versteent, den vyand stak my tegen,
 Meer uwe leering dreef, min wierd ik hem genegen,
 Ik vraegd'hem oog voor oog, ik eyschte tand voor tand,

De vraeke stelde my inwendig g'heel in brand:
 Maer doen ik heden u, aen eene galg verheven,
 Tot uwe beulen sien door teere minn' gedreven,
 En uwen Vader self hoor bidden t'hunner soen,
 Dan is't dat ik de vraek begin te niet te doen.
 O Minne-Godt! wiens oog kan u van daeg aenschouwen,
 Die niet door liefde voelt syn boesem openspouwen?
 Ik sien voortaan niet meer nateur dog reden in,
 Geen vyand wie ik niet om Jesus liefde minn'.
 Stil, weg-gerukte ziel; het goddelyk vermogen
 Van dese liefde, heeft u niet alleen bewogen;
 Ik sie daer op een kruys aen Jesus rechter zy
 Een vreeden moordenaar, nog meer geraekt al gy.
 Dat minnelyk versoek, doet uyt syn oogen beken
 Van traenen, uyt syn borst verliefde suchten breken;
 Hy kent door dese min spyt, smerten, smaed en spot;
 Spyt Doorne-kroon en Kruys, syn Heyland en syn Godt:
 Hy kent, en kennende, begint met al syn sinnen
 En ziele-krachten, hem te lieven en te minnen,
 Dus minnende, treckt hy al syn begeerten af
 Van alles, wat syn hert wel eer voldoening gaf.
 De boose lasters, die syn med'gesel, gehangen
 Ter linker-hand op Godt spoog, uyt syn holle wangen,
 Berispt hy scherpelyk met een Apostels geest:
 Hoe, segt hy hem: zyt gy voor Godt dan niet bevreest,
 Die tot de selve pyn en straffe zyt verwesen?
 En ons is weerden loon naer straffe toegewesen:
 Maer desen mensche heeft het minste niet misdaen;
 Naer dese woorden siet hy Jesus treurig aen,
 En, met een lossing van veel minnelyke suchten,
 Laet dit verliet versoek syn bleeken mond ontvluchten:

Gedenkt u mynder, Heer, op d'aenkomst in uw Ryk.
 Op dese vrage keert myn Godt syn minnelyk
 Gesichte, naer hem toe, met dese soete reden:
 Van daeg sult gy met my het Paradys intreden^(b).

Hopt sondaers, wie gy zyt, op Gods bermhertigheyt,
 Die nimmer word verkort door eenig sondig feyt.
 Al had gy duysenden onrechtighêen bedreven,
 Die konnen op een stond u alle zyn vergeven,
 Indien dien Heyland eens syn ooge op u slaet,
 Indien gy met berouw en liefde tot hem gaet.
 Al sag gy reeds de dood haer zeysen op u scherpen,
 Betrouwt en eyscht genad', hy sal u niet verwerpen;
 Al waert gy tot den hals ter hellen nêergedaelt,
 Aenroept hem met berouw, gy word'er uytgehaelt.
 Geen sonden konnen syn bermhertigheyt vertraegen,
 Soo ras gy die vervloekt, gy wort'er van ontslagen;
 Syn goedertierentheynt blyft nimmermeer te kort,
 Als gy, uyt g'heel uw hert tot hem gedreven word.
 Al sloot gy twintig jaer syn liefde uyt uwe sinnen,
 Mint hem een oogenblik, hy sal u weder minnen;
 Uw afkeer heeft in hem de liefde niet versmacht,
 Hy heeft dien oogenblik nu twintig jaer verwacht.
 Geen tydt kan syne min en deernis bepaelen;
 Aenroept hem als gy wilt, hy sal uw hert bestraelen:
 Op welken dag en stond, in wat gewest of oort
 Den sondaer tot hem keert, syn bede word verhoort.
 Siet desen moordenaer, hoe boos en ongebonden,
 Word hier op eenen stond ontslaegen van syn sonden;
 Een innerlyk berouw, een enkel herte-keer
 Wekt tot bermhertigheyt dien goedertieren Heer.

(b) Tweede Woord.

Hy heeft soo spoedig niet leetwesig traen vergoten,
 Of siet voor hem de deur van 't Paradys ontsloten;
 Hy bid, en 't gen' hy vraegd word hem terstond beloofd,
 Syn hope word voldaan, om dat hy vast gelooft.

O Dimas! uw geluk heeft myne vrees verdreven,
 Door uw vergiffenis begint myn hôp' t'erleven,
 En schoon ik meer dan gy met sonden waer belaên,
 Ik soud tot Godts genad' met vast betrouwen gaen.
 De deernis, die voor u soo lieffelyk stond open,
 Doet met versekering my naer de selve lopen,
 Ach! als ik uwe bed'soo minsaem sag verhoort
 Ik trede vol van hôp' naer selve goedheyd voort.

Gaet ziele, maer doorsiet, terwyl gy voort sult treden,
 De gronden van uw hert, van buyte-en binne-leden;
 Doorsnuffelt uw gemoed, en siet, of gy in staet
 Van een boetveerdigen, tot uwen Heyland gaet.
 Hoe groot syn goedheyd zy, hy sal u noyt ontfangen,
 't En zy gy met berouw inwendig zyt bevangen;
 't En zy gy allegaer uw lusten overheert,
 't En zy gy t'eenmael u selven tot hem keert.
 Hoe groot syn goedheyd zy, een van uw minste vlekken
 Sal hem syn liefde doen van u te rugge trecken;
 Hy is, met ieder sond', in een soo groot verschil,
 Dat, waer die binnen woont, hy nimmer komen wil.
 Vervloekt gy s'altmael, vertoeft niet meer tot mergen,
 Om van dien lieven Heer vergiffenis te vergen;
 Want heeft het uytstel u soo menigmael gelukt,
 Vreest op de naeste reys van hier te zyn gerukt.
 Syn goedertierentheyd en heeft sig noyt verbonden
 Te lyden tot'er dood de boosheyd uwer sonden,
 En stelt hy Dimas hier tot syne goedheyts blyk,

De blyken van syn vraek zyn schier oneyndelyk.
 Een toont hy, op dat gy niet soud in wanhop' lopen;
 Alleen, op dat gy niet vermetelyk soud hopen:
 Een, om u minnelyk te wecken tot berouw;
 Alleen, op dat gy u van uytstel wachten sou.
 Als dan voorleden sond u wilt in wanhop' smachten,
 Keert aen de rechte zyd naer Dimas uw gedachten;
 En als begeerlykheyt u nieuwe lust vertoont,
 Siet naer de slinker zyd', hoe Gestas word geloont.

Toesang.

Jesu, myn onrechtigheden
 Hebben al te langen tyd,
 Uw verliefde borst bestreden
 Met onteering, haet en nyd:
 'k Wil niet eenen stond vertoeven,
 'k Maek my alle sonden quyd,
 Om u nimmer te bedroeven,
 Schoon ik niet en mochte hopen
 In uw Paradys te gaen,
 Noyt en sal myn hert meer open,
 Voor de pracht of wellust, staen;
 Schoon voor eeuwig was besloten
 My daer nimmermeer t'ontfaên;
 Maer met satan te verstoten,
 'k Hope dat uw minsaem oordeel,

My een beter lot beschikt:
 Dog, myn ziele zoekt geen voordeel,
 In het gen' waer naer sy mikt,
 't Is niet om de helsche plagen,
 Dat sy van de sonden schrikt,
 Maer uyt vrees u te mishagen.
 't Is niet om met u te woonen,
 En t'aenschouwen uwe pracht,
 Verre boven d'Engel-throonen,
 Dat sy haer van wulpsheyt wacht;
 't Is alleen om u te minnen,
 Met geheel haer hertens kracht,
 Haer begeert, al haere sinnen,
 Dese liefde, weerden Heyland,
 Is aen myne ziel soo soet,
 Dat my in des werelds eyland
 Dood, nog leven pyn aendoet;
 Doet my sterven, doet my leven,
 'k Stelle voor het hoogste goet,
 Alles wat gy my wilt geven.
 Wilt gy my op 't Kruys doen rechten,
 Nevens Dimas aen uw zy,
 Siet den minsten van uw knechten,
 Leeft naer uwen wil met my.
 Ach! waer soud ik beter sterven,
 Als op selve plaets waer gy
 Selfs het leven wilt gaen derven?
 Daer te sterven, schoon vol pyn,
 Soud my 't liefste leven zyn.

XX. Gesang,
Op het derde, vierde en vijfde Woord.

Benevens 't schandig Kruys van myne zielens Hoeder,
 Myn lieven Jesus, stond Maria syne Moeder,
 Des Moeders Suster med', Maria Cleophas
 En Magdaleen, die g'heel versmoord in traenen was.
 Soo Jesus syn bebloede, en half verstorven oogen
 Naer syne Moeder had, vol teerheyt, nêrgetoogen,
 En, nevens haere zyd, den nieuwen leerling sag,
 Die gister aen den disch op synen boesem lag;
 Hy voelt syn herte door medogentheyte gedreven,
 Om hun in sulck een rouw een weynig troost te geven,
 En spreekt syn Moeder aen met eenen slappen thoon:
 (Den leerling wysende) siet Vrouwe uwen Soon:^(c)
 Dan aen dien Sone: siet uw Moeder. Van dees uere
 Heeft dien Discipel haer, met eene volle kuere,
 Ontfangen voor de syne en trouwigheyt betoont.
 Joannes, ach! hoe word uw liefde hier beloont:
 Nu Jesus siet, dat hem de dood van u gaet rucken,
 En hy niet meer en sal syn borst aen d'uwe drucken,
 Hy geeft het eenige, dat hem nog over is,
 Syn liefste Moeder self u tot gedenkenis.
 Syn Moeder, wiens ootmoed en suyperheyt in zeden,

(c) Derde Woord.

Hem uyt syn Vaders schoot getrocken had beneden:
 Syn Moeder, die in rouw, vervolgingen, verdriet,
 In alle swaerigheyt, hem nimmer en verliet.
 Hy weet, hoe trouw gy hem gelieft hebt g'heel uw leven,
 En daerom wilt hy u syn Moeder overgeven,
 Op hop', dat uwe minn', die hem soo wel beviel,
 Ook wel bevallen sal des Moeders teere ziel.

Wat innerlyken troost moet uw gemoed bevangen,
 T'wyl u de Moeder Godts voor Sone komt ontfangen,
 T'wyl u den selven arm en boesem sal omvaên,
 Die Jesus sag voor hem geduerig open staen.
 Wel-salig sullen u de volgende geslachten,
 Tot aen des werelds eynd, om die verkiesing achten;
 Wel aen, en vreest voortaan voor geenen overlast,
 Uw ziel ligt in de reed des hemels Anker vast.

Maer Jesus, naer gy hebt uw Moeder weg-gegeven,
 Hoe wilt gy, dat voortaan soo vele weesen leven?
 Gy laet nog achter u met duysend broeders staen,
 G'heel krank en wonder swak, die quaelyk konnen gaen.
 Nu gy van hier vertrekt, ô mynen Minne-voeder!
 En aen Joannes laet besitten uwe Moeder,
 Wie sal my arme wees, van kracht en jeugd ontbloot,
 Beschermen, door syn hulp, en bystaen in myn noot?

Stil, spooreloose ziel, al gaet dien Heer vertrecken,
 Hy sal u voor't gevaer met synen arm decken;
 En wat syn Moeder raekt, en stelt u niet in pyn,
 Draegt u als haeren Soon, sy sal uw Moeder zyn.
 Den Saligmaker sprak de minnelyke woorden,
 Syn Leerling toegestiert, aen oosten, westen, noorden
 En zuyden, ieder mensch word dese Moeders Soon,
 Die synen wille voegt naer haeren Soons gebôon.

O salig Moederschap voor ons verworpen slaven!
 Maria, sult gy my met uwen boesem laven?
 Sult gy dat edel vocht, geschikt tot Jesus dorst,
 Uytspatten vol van minn', in myn besmette borst?
 Nadien soo heylig Sap myn ingewand sal voeden,
 Wat reynen minne-tocht moet ik daer binnen broeden?

O ziele! siet dat gy wel op u selven let,
 Dat suyver Maegde-sog lyd niet de minste smet.
 Maer stil, terwyl ik spreek, myn Jesus schynt te sterven.
 Syn bleeken hals verslapt; de nagelen doorkerven
 Syne handen; syne strot verliest den adem-tocht;
 Syn boesem buygt voor uyt in eenen krommen bocht;
 Den buyk trekt innewaerts; de ribben staen gespannen;
 De levendige verf is van syn huyd gebannen;
 Syn goddelyk gesicht schynt t'eenemael verdooft;
 De doorne vlecht belet de ruste van syn hooft;
 Syn drooge long doet niet dan rochelen en kreunen;
 De voeten konnen 't lyf niet langer ondersteunen.

Och! myne ziele, siet hoe hem de dood benouwt,
 Syn ader-klop vertraegt, syn jagend' hert verflouwt!
 Hy roept met eene stemm', al perssen uytgelaeten:
 Myn Ely! mynen Godt! hoe heb-dy my verlaeten!^(d)

O Hoogste Wysheyd van den Vader, eeuwig Woord,
 Dat uyt dien grooten Godt quam in 't beginsel voort!
 O wonderlyken Soon, met Vader een in wezen,
 Die eeuwig in hem waert, in hem sult eeuwig wesen,
 Die in syn byzyn self al deze smerten lyt,
 Hoe roept gy, dat gy nu van hem verlaeten zyt?
 Wat ongelykheyd stelt sig heden tusschen beyden,
 Is uwe Wesentheyt van syne dan gescheyden?

(d) Vierde Woord.

Neen, myne ziele, maer de kracht der Goddelykheyt
 En vloeyd voortaan niet meer in Jesu Menschelykheyt,
 Op dat dien lieven Heer met meerder pyn en smerte,
 Den moord-priem van de dood voelt booren door syn herte.
 Ach! die verlaetentheyt omhelst hy wel gemoed,
 Indachtig dat sy strekt tot uwer sonden boet;
 En sult gy u tot klacht en ongedult begeven,
 Als hy u somtyds laet in smaekeloosheyt leven?
 Gy zoekt slapherte ziel, uw vergenoegen meer,
 Als 't welbehaegen van dien minnelyken Heer.

Wat hoor ik, wat gedruys verneemt men in de Troepen?
 Sy tieren: desen schynt Elias aen te roepen;
 Wacht sien wy, of hem dien Propheet in synen nood
 Ter hulpe komen sal, en lossen van de dood.

Soo raest het Jods-gebroed, terwylen Jesus krachten,
 Op d'aenkomst van de dood, allengskens meer versmachten.
 Och! wat benouwtheyt drukt syn afgematte borst!

Hy roept, met eene tong soo droog als hout: ik dorst^(e).

Daer was ter plaets een vat vol edik, waer de wachten
 Een spons in doopten en syn weerden mond toebrachten:
 Hy nut een weynig van dien vringenden azyn,
 Op dat't gen' van hem was voorseyd, volbracht soud zyn;
 Sy hebben in myn dorst, my edik toegeschonken.

Ha! Joden, Jesus dorst ontstaet uyt ander vonken,
 Dan die men self met wyn en koele dranken breekt,
 De hitte, die zyn ziel en minnend' hert ontsteekt
 En soude g'heel de beek van Cedron niet verkoelen.
 Hy dorst, op dat gy eens syn lyden soud gevoelen,
 Hy dorst, ô Joden! naer een weynig silte loog,
 Die syne liefde moest uytperssen uyt uw oog.

(e) Vyfde Woord.

Hy dorst, om u te sien naer syne minne dorsten:
 Dit doet hem, met een stem schier door den brand geborsten,
 Uytroepen dat hy dorst, dit wekt dien heeten tocht,
 Die niet gelaeft kan zyn met 't alderkoelste vocht.

Maer ziele, soudens slechts die Jôon, door nyd versteven,
 Tot een soo fellen dorst myn Jesus oorsaek geven?

Soud desen Minne-Godt niet sien in uw gemoet,
 Dat hem naer laeffenis soo seer verlangen doet?

Ach! wilt gy van syn dorst de meeste reden weten,
 Dees is de vreehty niet waer med' sy zyn beseten,
 Maer uw ondankbaerheyt, die voor soo menig Bloed
 Dien lieven Heer ontsegt een kleyne traenen-vloed.

Gy moest, hem siende voor uw saligheyt gehangen,
 Doen smelten in geweene uw onverstorven wangen;
 Gy moeste nimmermeer uw oogen op hem slaen,
 Of in dat siltig vocht al uwe leden baên.

Gy moeste door berouw, in 't aensien syner smerten,
 Geheel gemorselt zyn, tot in den grond uws herten;

Maer verr' van traenen-vloet, van rouwen en geweene,
 Gy blyft, terwyl hy dorst, soo hard als marmer-steen.

Gy weet dat synen brand met traenen is te breken,
 En echter laet niet een langs uwe wangen leken;

Gy kent dat uwe ziel naer uw medogen haekt,
 En blyft, dies ongemerkt, versteent en ongeraekt.

Ach! dat die vreede Jôon hun laeffenis ontseggen,
 Is hun onwetentheyte en blindheyte op te leggen,

Maer dat gy, die hem kent, niet met een enkel traen
 Syn dorst verkoelen wilt, kan nimmer zyn verstaen.

Toesang.

Lieven Minnaer van myn herte,
 Die soo naer myn traenen dorst,
 Om de heete minne smerte
 Te verkoelen van uw borst,
 'k Wensche, dat, als uyt twee beken,
 Uyt myn oogen traenen leken,
 Traenen nimmer opgeschorst.
 Vloeyt dan traenen langs myn kaken
 Sonder maet geduerig aen.
 Nu gy Jesus soo siet blaken,
 Om u in syn borst t'ontfaen,
 Nu gy kont den gloey'nden oven
 Van syn vlamig hert verdoven,
 Wilt dog nimmer stille staen.
 O myn Jesu! het aenschouwen
 Van uw deerelyk vertoog
 Trekt, naer menig herte-rouwen,
 Traenen uyt myn sondig oog:
 Wilt van geenen dorst meer klagen,
 'k Sal u al myn levens-dagen
 Komen laeven met die loog.
 't Sicht van een der minste steken,
 Waer uw lyf med' is doorwond,
 Sal langs myn gelaet doen leken

Menig traenen ieder stond;
Geene reden sal-se stutten,
'k Wil al d'aderen uytputten
Van myn hertens diepste grond.
Laes! wat soud ik g'heel myn leven
Storten min dan traenen-vloed,
Nu gy voor my hebt gegeven
Eene zee van dierbaer Bloed?
Om uw dankbaerheyt te toogen
'k Moeste bloeden uyt myn oogen
En myn lyf, gelyk gy doet.
Och! of oyt uw reyne liefde
Al myn leden soo doorgriefde!

XXI. Gesang,
Op Jesus twee leste Woorden en bittere Doodt.

Naer dat myn Heyland hadd' langs syn verstorven lippen
 Op syne drooge tong den edik laeten slippen,
 Roept hy, met eene stem in suchten schier versmacht,
 Syn oogen keerende ten Hemel: 't Is volbracht.^(f)

Myn ziele, 't groote werk, besloten voor de tyden,
 Is in den tyd volbracht door uwen Heylands lyden:
 Het menschelyk geslacht word in genad' ontfaen,
 Des Hoogstens strenge recht is eyndelyk voldaan.
 De sond', in AEdens Hof, aen eenen boom bedreven,
 Word op Kalvarien door eenen boom vergeven;
 De straf, die Adam trof om syn wêerspanningheyt,
 Doet Jesus hier te niet, door syn gehoorsaemheyt.
 Hy gaet de Hemelen in 't kort wêer openscheuren,
 En rond Jerusalem erbouwen nieuwe meuren;
 Nu word syn mogentheyt door g'heel dit Al vermaerd,
 Nu heerscht hy als Monarch van Hemel en van aerd.
 In 't eynd' het is volbracht, al wat'er is beschreven
 Van syn gewenschte Komst, van synen stryd ten leven:
 Nu staen de Prophetien en oud' Orakels stil,
 Myn Jesus heeft voldaan aen synen Vaders wil.
 O ziel! wanneer men my op 't sterf-bedd' nêer sal leggen,

(f) Sesde Woord.

Sult gy, het is volbracht, met Jesus kunnen seggen?
 Sult gy in uw gemoed voor Godt dan houden staen,
 Heer, wat gy, my op d'aerd' belast hebt, is voldaan?
 Als ik myn oogen vest op uwe losse werken,
 Ik kan in geen van al Godts welbehaegen merken,
 Want, verr' van synen will' daer in volbracht te sien,
 Gy wilt dat alles tot uw eygen liefde dien'.
 Ach! als de bleeke dood met haeren kop'ren horen,
 (Het is volbracht, ô mensch) sal tuyten aen uw ooren,
 En als sy tieren sal: sa voort, gy hebt gedaen,
 Gy moet op desen stond voor Godes Vierschaer staen:
 Hoe sult gy, dwaese ziel, dan schudden ende beven,
 Siend' hoe gy hebt versuymt naer synen wil te leven?
 Siend' in uw levens eynd' niet eene vrucht vergaerd,
 Van een soo ryken ougst, door u verquist op d'aerd'?

O Heer, die, om den wil uws Vaders te volbrengen,
 Den beker uyttronk, wien myn boosheyt u ded'mengen,
 Jont dat ik door uw hulp', tot dese boosheys zoen,
 Syn goddelyken Will' in alles mag voldoen;
 Dat geen vervolgingen, geen smerten, geene plaegen,
 My oyt aen synen will' in 't minste doen mishaege;
 Dat ik op d'aenkomst van myn levens jongste nacht,
 Met waerheyt seggen mag, myn Godt, het is volbracht.

Stil myne ziel, wat sien ik daer voor onwêer rysen?
 De duysternissen doen myn hert inwendig ysen;
 De Zonn'verliest haer licht; de Maen word rood als bloed;
 De Sterren vallen; den gevlamden blixem-gloet
 Jaegt uyt het Hemel-swerf syn vier, in duysend schichten,
 Die, spyt de duysternis, op Golgotha wêerlichten:
 Een vliegend'storm vervoert de wolken tegen een;
 De winden schuyffelen, en storten naer benêen

Met dichte vlaegen, als met spuyen, 't regen-water;
 Het schichtig treur-geschal der menschen, het geschater
 Der donderslaegen, 't vreed en bulderend' getier
 Van 't nêergevelde vee, en allerhande dier,
 Met 't schitterend' gekraek, der dwers gespleten boomen
 Op een gesmeten, doen de stoutste herten schroomen.
 Men siet geen pluymgediert verschynen in de lucht,
 Al wat bewegen kan begeeft sig op de vlucht.
 Den aard-boom schud en beeft, de vaste gronden dreunen,
 Waer med' den Schepper wild' de wereld ondersteunen:
 De rotsen scheuren met een yselyken krak;
 't Afgrysig onwêer stort hier steenen met een smak
 Ten afgrond, en vergaerd-se daer in groote hoopen;
 D'arduyne graven en spelonken bersten open;
 't Voorhangsel in 't beluyk des Tempels word in tweek
 Onsienelyk gescheurt, van boven tot benêen.

Och! mynen Heyland gaet den lesten adem geven:
 Ey! siet, hoe d'aders langs syn hals en boesem beven;
 De doode-verf beset syn wezen op een stond:
 Hy roept met luyder stem uyt syn benauwden mond:
 O Vader mynen Geest beveel ik in uw handen.^(g)
 Dit seggende, gaen los al syne levens-banden,
 Hy buygt syn hoofd, en sterft... O wee! ô vreden nood!
 Och! myne ziele, siet, hier is het leven dood!
 Siet hier d'Almogenden aen eene galg besweken;
 Den Geest, die ieder dier bezielt heeft, is geweken;
 Den Voeder van dit Al is een verstorven lyk;
 Den Heer der Engelen een dooden slaef gelyk;
 De Bron van liefd'is hier berooft van vier en vonken;

(g) Sevenste Woord.

Den oorspronk van het Licht in duysternis versonken;
 Den Albeweger word als marmer styf en kout;
 Den Wereld-stichter hangt verslagen aen het hout;
 Hier is d'Onnooselheyt gerecht voor onse sonden;
 Hier is den grooten Al in onsen niet verslonden;
 Maer stil, 't valt anders uyt, met dit verborgen lot,
 D'onsterffelykheyt straelt uyt desen dooden Godt;
 Die schandelyke galg, den roem en eer soo tegen,
 Dient Jesus tot triumph, en eeuwigstaende zegen:
 Hy heeft voor eeuwigheyt, in synen lesten nood,
 Al stervende, vernielt de krachten van de dood.
 Al heeft de pols syn hert, de ziel syn lyf begeven,
 Nog broed hy in syn lyk het zaed van 't eeuwig leven,
 En hoe verduystert syn gesichte wesen mag,
 't Verbergt een schoonder glans, dan oyt de wereld sag.
 Den helschen draeke ligt geketent en verwonnen,
 En siet geen hope meer van sig t'erstellen konnen,
 Hy spouwt, al vluchtende, met schroomelyk getier,
 Voor 't zegenryke Kruys een golf vergiftigt vier.
 Van hier, vervloekte beest; sluyt uw moordsieke blicken,
 Gy sult geen zielen meer, gelyk gy placht, inslicken;
 Gy dacht naer Jesus dood te krygen d'overhand,
 Maer siet u door syn Kruys voor eeuwig overmand.
 Syn nederlaege heeft u uyt den kamp gedreven;
 Gy moorde uw eygen self, hem nemende het leven,
 En syn vermogen was noyt over u soo groot,
 Dan als gy hem aen 't Kruys gehecht had en gedood.
 Sacht, myne ziele, 't is geen tyd triumph te singen,
 Terwyl men ieder siet al kermen d'handen vringen:
 Den lieven Leerling staet by 't Kruys gelyk een steen,
 Verslagen tot in 't hert. De droeve Magdaleen

Omhelst het bloedig hout, ter aerden nêergeboogen,
 Aensierend' haer dooden. Heer met twee geswollen oogen.
 Maria Cleophas valt hem, by haer te voet,
 En mengelt haer getraen met syn afdruppend' Bloed.

Maer droeve Moeder, wie sal uwen rouw beschryven?
 Wiens stemme sal daer toe bequaeme woorden dryven?
 Uw treurig kermen maekt myn bloed in d'aders styf,
 Uw druckig wezen jaegt den dood-schrik door myn lyf.
 De beulen, die u sien met sulk een rouw doorsteken,
 Gevoelen tegen dank hun woeste traenen leken,
 En soo de steenrots uw gelaet aenschouwen kon,
 Sy smolt voor 't selve weg, als sneeuw voor d'heete zon.
 Gy moet verr' boven maet tot rouw zyn uytgelaeten,
 Want d'oorzaak van dien rouw is verre boven maeten;
 De dood van uwen Soon is overmatig vreet,
 Is 't wonder dat s'u perst met overmatig leet?
 't En waere zyne minn' uw hert quaem onderschragen,
 Uw herte waer te krank, om sulk een leet te dragen;
 Dog meer die sterke minn' u in die krankheyt schoort,
 Meer uwen boesem word door 't sweerd van wee doorboort.
 Een Soon, en sulken Soon, soodanig te verliesen,
 Is om in 't Moeders hert het bloed te doen vervriesen;
 Maer 't gen'uw ziele brengt in d'aldermeeste nood,
 En is niet uw verlies, ma er syn onschulde dood.
 O Moeder, dit verlies soud' u soo sterk niet raken,
 Hadd' hy door soo veel ramp de dood niet moeten smaken,
 De grootheyt van syn schand de vreedheyt van syn pyn,
 In uw melydend' hert de scherpste sweerden zyn.

Ik mag by dese nog een pynlykheyt vervoegen,
 O Moeder, die uw ziel niet minder dede wroegen,
 En met een woord of twee vernieuwen het gedacht,

Van 't gene my verwyst, en u in traenen bracht.
 'k Mag by de vrede ween, verwekt door Jesus wonden,
 Ook voegen al de smert, veroorzaekt door myn sonden,
 Myn sonden, waer van een op 't hert u swaerder lag,
 Dan al de woorden t'saem, die gy in Jesus sag.
 Terwyl dien weerden Soon daer hing voor my besweken,
 Myn sonden quaemen nog naer syne ziele steken.

Gy sag my nevens 't Kruys met 't moord gewêer in d'hand,
 Myn woesten haet voldoen op Jesus ingewand.
 Ik gaf hem steek op steek; 'k verdobbelde de slagen,
 Om door syn teere lêen de nagelen te jagen;
 Het scheen ik nam vermaek om naer het Jods gespuys,
 Den Saligmaker wêer te hechten aen het Kruys.
 Indien der Joden aert uw ziele quaem doorbooren,
 In wat benauwtheyt moest myn boosheyd u versmooren,
 Wanneer gy uwen Soon, gekruyst voor myne sond',
 Door myne sonde wêer sag tot'er dood gewond.

O herte! soo gy door berouw zyt ingetoogen,
 Doet uw roodverwig sap oprysen naer myn oogen,
 Op dat ik tot in 't graf met bloedig vocht beweene
 Myn Saligmakers dood en syne Moeders weene.
 Nu gy aen alle beyd' hand-dadig zyt gebleven,
 Gy sult aen alle beyd' versoening moeten geven;
 Ey stort dan sonder maet, stort uyt dat plichtig bloet,
 Tot Soons en Moeders soen, tot uwer sonden boet.

Och! myne ziel, wat vraegt gy van dat steenig herte,
 't Gen' ongevoelig blyft, in soo veel rouw en smerte?
 Terwyl myn Heylands dood de rotsen scheurt van een,
 Dat onmedogend' hert blyft harder dan een steen.
 Die oogen staeg gewoon syn meening uyt te spreken,
 Doen, verr' van bloedig vocht, niet eenig traentje leken;

Besluit dan, droeve ziel, uyt oogen soo versteent,
Wat dit onaerdig hert van Jesus lyden meent.

O Jesu! 't is my leet, dat ik in hert nog oogen,
Om uw onrechte dood geraekt ben met medoogen;
Dog nu aen dese plicht nog oog nog hert voldoet,
'k Gaen weenen in den grond van myn bedroeft gemoet:
Uyt 't diepste van myn ziel gaen ik med'lyden rucken;
In 't diepste van myn ziel wil ik uw wezen drucken.

Maer Jesu, dit's u werk; komt, drukt daer door uw min
Al uwe doorenen, al uwe wonden in.
Drukt daer de nagels in, waer med' de Jodsche knechten
U aen het schandig hout soo nydig quaemen hechten:
Komt, drukt u in myn ziel, met dien bebloeden bast,
Soo diep, dat gy daer in met all' uw lyden wast.
O Jesu! mynen Godt, ik wensche t'alle stonden
Te voelen in myn ziel de smerten uwer wonden;
Och! och! wanneer verschynt dien minnelyken dag
Op welken ik voor u myn leven sterven mag.

Toesang.

De Vrede-Engelen weenden bitterlijk.

Wie houd syn oogen van geweent
Syn tong van klacht, syn borst van suchten,
Die Godes Soon siet overlêen,
Naer soo veel ramp en ongenuchten?

Wie is't die sig van droefheyt wacht,
Terwyl de dood doet in den nacht
De Zon van onse ziele vluchten.
O menschen! (soo gy menschen zyt,
Die, sonder weedom en medoogen,
Des Saligmakers jongsten stryt
Aensag met ongevoelige oogen)
Komt, hoort wat kermen en geklag,
Op desen doodelyken dag
Nêerdaelen uyt de hemel-boogen.
Het heyr der Seraphynen treurt,
Den Cherubyn vervalt in klachten,
De Throonen zyn door rouw gescheurt
Met al de machten ende krachten:
Ik sie de Vorst-en Heer-lykhêen,
Ik sie d'Arts-Engelen onder een,
In ongeneugt en droefheyt smachten.
'k Sie d'Eng'len, om hun Scheppers val,
In pyn'lykheyt en smert versonken
In traenen, bitterder dan gal,
Geheel verslonden en verdronken;
Den glans der Hemel-geesten is
Verscholen in de duysternis
Met Jesus goddelyke vonken.
Nu mynen Godt de dood besuert,
Is 't wonder, dat den Hemel truert?

XXII. Gesang,***Op Jesus doorboorde Zyde, en Afdoeninge van het Kruys.***

Dees vreedde Aerdbeving, die Vogels, Vee en Kudden
 Verstroyt, en tot den grond den Aerd-bôom doet ontschudden,
 Ontschud de herten der omstaende schaeren med'.
 Veel lopen g'heel verbaest, met troppen, in de sted',
 Die veldewaerts; een hoop van krachteloose vrouwen
 En kind'ren, konnen sig niet langer staende houwen,
 Maer vallen onder een ter aerde: het getraen,
 Gehuyl en jammer heeft geen eynde; vele slaen
 Hun naekte borsten, door de vers-gescheurde kleeren:
 Veel weten niet waer hêen vertrecken, waer sig keeren,
 En staen ontrent het Kruys, als beelden van arduyn.
 Daer zyn'er, die het hair met vlechten van de kruyn
 Afrucken; andere, die krabben hunne wangen;
 Veel roepen: Och! dien mensch is t'onrecht opgehangen,
 Syn uytgestorte Bloed roept tegen ons om vraek.
 Den Hopman van de wacht verslagen in de saek,
 En overdenkende den Heylands leste woorden,
 Die door het harnas hêen syn heydens hert doorboorden,
 Roept uyt, voor al het volk, met een verheven thoon:
 Dien overleden Mensch was waerlyk Godes Soon.

Myn Saligmaker, 'k sie uw heerschappye begonnen,
 Gy hebt alreed de ziel van een Romeyn gewonnen;

Uw grooten Geest is nouw gescheyden uyt het lyf,
 Of vind een krygsmans hert terstond tot syn verblyf:
 Den adem heeft soo ras uw boesem niet begeven,
 Of doet van stonden aen een doode ziele leven,
 T'wyl u het Jodsche volk, als eenen moorder schent,
 Gy word van 't heydendom voor Godes Soon gekent.
 Ach! naer gy, in doods-nood, uw beulen hebt verbeden,
 Gy moet, als eenen Godt, van ieder zyn beleden;
 Dit is een wonder werk, dat reden overtreft,
 En boven menschen-aert uw Wezenthelyt verheft.

Stil myne tong, terwyl gy voortgaet in te spreken,
 Ik sie de beenderen der moordenaeren breken:
 Ik sie de krygsliên met gelyke vreedheyt spoen,
 Om 't selve aen 't weerdig Lyf van mynen Godt te doen:
 Dog, soo sy naer hem toe met sulk een opset treden,
 Sy staken hun besluyt, hem vindend'overleden:
 Maer eenen uyt den hoop dryft, vol van raserny,
 Een lancie, scherp van stael, door syne rechte zy.
 Dat bloedig moord-tuyg had hem nouwelykx doorsteken,
 Of daed'lyk komt'er Bloed met Water nederleken,
 Den ruyter voelt daer med' besproeyen syn gesicht,
 En vind syn oog, te voor schier blind, nu g'heel verlicht.
 Soo ras hy meerder glans gewaer word in syn oogen,
 Syn ziel word onverwacht door klaerheyt opgetoogen;
 En t'wyl uytwendig hem verschynt een schoonder dag,
 Hy siet inwendig ook, het gen' hy nimmer sag.
 Hy siet uyt dese zyd', door syn bedryf, wyd open,
 Twee beken van genad' en liefde nederlopen;
 Hy siet, dat midden uyt dien bloed-en-water-vliet,
 De waere Godheyt self haer sonne-straelen schiet.
 Uytwendig siet hy 't Lyf van eenen mensch geschonden,

Inwendig eenen Godt gestorven voor syn sonden,
Geen twyffeling het licht van syne ziel verdooft,
Hy siet, en siende kent, en kennende gelooft.

Geluckigen Romeyn! wie onder al de menschen
Soud naer sulk eene jonst niet snaken ende wenschen?
Op eenen oogeblik in 't hert te zyn verlicht;
Op eenen oogeblik te kennen 't eeuwig licht.

O beken van genad', komt over my ook leken,
Kom ook in myn gemoed, dat helder licht ontsteken;
Kom; doet dat sterk Geloof ophelderen in my,
Doet my daer mede gaen in Jesus rechte Zy.
Kond ik, gelyk die lans, ook eens daer binnen raken,
Ik soude myn vertrek diep in syn herte maken,
En riep dan uyt, dat my hier binnen niemant stoor,
Dit is de lieve woonst, die ik voor al verloor.
Daer soude myne ziel dry Tabernakels rechten,
Een, waer sy haer verstand voor eeuwig aen soud hechten;
Een ander, waer sy haer geheugen binnen sloot;
Een derde, waer haer wil soud blyven spyt de dood.
Wat stooring soude daer myn kennis kunnen krenken,
Wanneer ik Jesus soud voor eeuwigheyt gedenken;
En met wat vreugde soud ik hem gedachtig zyn,
Als synen wil, voor al, geworden was de myn.
Nog vleys, nog wereld soud myn liefde doen verkillen,
Ik soude myne ziel in syne ziel versmiltlen;
Ik seyde: men vraegt niet meer, waer myn beminden zy,
Ik ben geheel in hem, en hy geheel in my.
Nu seek ik hem niet meer op wegen nogte straeten;
Hy heeft my door de spleet der steen-rots ingelaeten,
Daer heeft syn water-vliet myn dorst te niet gedaen,
Daer ded' syn vierig Bloed my g'heel in vlamme staen.

O herte! waere bron van goddelyke minnen,
 Wat ziele klaegt van dorst, die gy besproeyt van binnen?
 Wiens boesem raekt, door u, niet daedelyk in brant,
 Gy bluscht van d'eene zyd', gy stookt van d'ander kant.
 Gy bluscht den wellust-dorst, waer door ik wierd bevochten,
 Gy stookt in myn gemoed de reyne minne-tochten;
 De wulpsheyt trekt van my, soo ras gy my besproeyt,
 Verjaegt door 't hemels-vier, dat uyt u nedervloeyt.

Maer t'wyl uyt Jesus Zyd' het Bloed en 't Water breken,
 Gaet Joseph om syn lyk den roomschen Rechter spreken,
 Pilatus staet verbaest, wanneer men hem ontvout,
 Dat mynen Heyland is gestorven aen het hout:
 Dog soo die tyding door syn Hopman wierd gesteven,
 Hy heeft dien Jodschen Heer t'ontzielde Lyf gegeven.

Men recht naer dit verlot twee ladders langs den bast;
 Men vat de nagelen met staele tangen vast:
 De handen wierden eerst van 't schandig Kruys ontslagen,
 Die Joseph t'samen vangt om 't Lichaem t'onderschragen
 Met syne schouderen, terwyl men ieder voet,
 Van't rood geverfde hout, op selve wys afdoet.
 Joannes (snyt de loog, die guyselt van syn wangen)
 Heeft beyd' de voeten op syn lieve borst ontfangen,
 Waer langs hy 't weerdig Lyk laet sinken na benêen.
 De Moeders Nicht bereyd den Graf-doek; Magdaleen,
 Steekt beyde d'armen uyt naer haeren Minne-voeder,
 Terwyl hy nêersinkt in den schoot van syne Moeder,
 Die, sonder adem, sonder krachten, 't heylig Lyk
 Omarmt, door herte-wee, een stervende gelyk.
 Sy swymt, en swymende, met toegesloten oogen
 En blaauwe wangen, blyft op synen hals geboogen,
 Soo dat men geen verschil van Soon en Moeder siet.

Dog eyndelyk, als een, die uyt den slaep verschiet,
 Ontwekt sy schielyk uyt dien overval van rouwen,
 Om met een tranend'oog 't bebloede lyk t'aenschouwen,
 En roept al snicken: ach myn Jesu!... mynen Soon!
 Myn liefsten Benjamyn!... ik sterve duysend dōon.
 Hier mede valt sy met haer lippen op syn wangen,
 En kust syn bleeken mond, g'heel van de dood bevangen:
 Het schynt op ieder kus, dat haer de ziel verlaet;
 s'Ontmoet den hoogsten nood, alwaer sy d'oogen slaet.
 De spitse doorenen, die door syn herssens breken,
 Zyn als moord-priemen, die door haeren boesem steken;
 Sy siet niet eene wond, in Jesus Lyf, gedrukt,
 Of voelt een nieuwe dood, die haere ziel wegrukt.

Soo sat uyt 't Paradys (het voorbeeld van die Moeder,)
 De droeve Eva, met den nieuw-vermoorden Broeder,
 Den lieven Abel in haer troosteloosen schoot,
 Terwyl den moordenaer verslagen henen vloot,
 Vermaledyd, vervloekt, en van den Heer verworpen,
 Met 't moord-merk op syn hoofd, door vlekken ende dorpen,
 Indachtig, waer hy ging, of vol benouwtheyt sliep,
 't Gestorte Broeder-bloed, dat vraek ten Hemel riep.

Ach! Eva, wat verstand, sal uwe droefheytt gissen,
 Wanneer gy, door een slag, moest beyd' uw Sonen missen?
 Den dooden voor uw oog sag steken in een graf,
 Den moorder uyt uw huys gevlucht voor syne straf.

Kalvary-berg, vergeet myn eerste Moeders rouwen,
 Als Jesus Moeder my haer droefheytt doet aenschouwen:
 En Abels droeve dood, en Caijs woesten haet,
 Syn weynig, by het gen' Maria hier doorstaet.
 Gelyk men Abel niet by Jesus kan gelyken,
 Soo is't, dat Evas rouw voor Marias moet wyken:

In Abel was'er niet als asschen, aerd en stof,
 In Jesus is geheel den glans van 't hemels Hof.
 Van Abel was'er niet, als ramp en druk te wachten,
 In Jesus is de troost van alle de geslachten:
 Dien was het onderwerp van lyden, smert en nood,
 En desen is den Heer, den dwinger van de dood.
 Maria siende dan dien weerden Jesus sterven,
 Moest hem, op eenen stond, met al die gaven derven,
 Besluyt, hoe verr' haer wee die droefheynt overtrof
 Van haer, die niet verloor, dan weynig aerd' en stof.

Maer, 't gen' de smerten schynt van Eva te verheffen,
 Is, dat-se Cain sag, door Godes vonnis treffen:
 Een bitter ongeluk! van Godt te sien vervloekt
 Een sone, wiens geluk men meer, als 't eygen zoekt.

Ach! moet uyt desen grond den weedom hooger rysen,
 Wie sal de maete van Marias weedom wysen?
 Als sy soo vele soons voor eeuwig sag vergaen,
 Om 't leed haer liefsten Soon, hun Broeder aengedaen?
 Sy was aen 't aerds geslacht tot Moeder nouw verkoren,
 Of sag van 't aerds geslacht het meeste deel verloren,
 Het meeste deel vervloekt, berooft van 't eeuwig goed,
 Spyt Jesus Offer-werk, smaed, lyden, galge, bloed.
 Sy hadde 't Moeders hert gewillig g'heel gegeven,
 Om eenen Soon alleen te houden in het leven,
 Wat smerte moeste haer dan in desen nood omvaên,
 Siend'een soo grooten hoop na hun verderving gaen?

O Moeder! ben ik ook niet een van die Cainen,
 Die uwe ziele ded' vol rouw en hert-zeer quynen?
 Was ik niet in den hoop, wie gy op desen dag,
 Met 't haetig moord-geweer, dien Abel treffen sag?

Ach! als ik myn bedryf moet ongeveynst bekennen

Ik ben den minsten niet, van die hem quaemen schennen;
 Een strenger straf, als die van Cain my behoort,
 Myn feyl heeft Abel meer, als eene reys vermoort.
 Wanneer myn ziele my myn boosheyd doet beseffen,
 Ik durf myn oogen niet naer u, ô Moeder! heffen,
 Ik bid u om genaed', genaed' door Jesus Dood,
 Wie gy hier zielloos houd op uwen droeven schoot.

Toesang.

Ziele, blyft een weynig staen
 Wilt soo haest niet henen treden;
 Siet eerst met medogentheden
 Dese droeve Moeder aen.
 Siet eerst, of oyt sulcke rouwen,
 Die haer teere borst benouwen,
 Eenig mensche kond' doorstaen.

Och! 't en waere Godes kracht
 Haer inwendig had ontsteken,
 Sy waer over lang besweken,
 En in herte-wee versmacht;
 Het aenschouwen van de wonden,
 Door wie Jesus was geschonden,
 Had haer seker omgebracht.

Lieve Moeder! droeve Vrouw!
 Siet, een wettelyk medoogen
 Trekt de traenen uyt myn oogen,
 Als ik uw gelaet aenschouw;
 Uw gelaet, waer in de smerte
 Uytgebeeld is, die uw herte
 Moest doorstaen in desen rouw.

't Zy ik sien op Jesus Bloed,
 't Zy op uwe heete traenen,
 'k Voele myne ziele maenen,
 Tot een silte water-vloet:
 Och! wie maekt myn oogen beken
 Om geduerig aen te leken,
 Naer uw voorbeeld, t'myner boet.

Jesu Bloed en uw getraen
 Roepen stadig, sonder rusten,
 Ziele, siet wat uwe lusten
 Ons al hebben aengedaen:
 Ziele, siet eens wat al wonden,
 Wat al smerten, voor uw sonden,
 Soon en Moeder heeft doorstaen,

Dierbaer Bloed! en droef geweest
 Staet geduerig voor myn oogen:
 Wilt my geene rust gedoogen
 Rukt myn sondig hert van een,
 Hert, dat, spyt uw nederleken,
 Weet van schueren nog van breken,
 Altyd harder dan een steen.

'k Sal soo lang in myn gedacht
Mynen overleden Hoeder,
In den schoot van syne Moeder,
My verbeelden dag en nacht,
Tot myn hert, vol ongenuchten,
Rouw en weedom, blyft versuchten,
En in traenen zy versmacht.

**XXIII. Gesang,
Op *Jesus Begravenisse*.**

Terwyl de Moeder-maegd was besig met t'omermen
Den Saligmakers Lyk, en door haer treurig kermen,
d'Omstaenders oogen ded' versmooren in getraen;
Komt, Nicodemus, op die droeve schouw-plaets aen,
En brengt een mengeling, swaer ontrent hondert ponden,
Van Myrrhe en Aloë, tot zalvinge der wonden.
Men suyvert 't heylig Lyf van hoofde tot de voet,
Met sachte sponsien, van 't aengesteven Bloet,
Het gen' de Moeder doet eerbiediglyk vergaeren,
Om 't selve in kristalyn sorgvuldig te bewaeren.
Hier op word 't Lichaem in den doek, daer toe gekocht
Van Joseph, naer de wys der Joden, toegeknocht,
Naer dat het, tusschen al de scheuringen en wonden,
Met speceryen was gebalsemt en bewonden.

Godvruchte Mannen! g'hebt door die getrouwe plicht
Verbonden eenen Godt, en allen mensch gesticht:
Uw heylig voorbeeld komt van daeg myn ziele leeren,
Waer med' sy 't doode Lyf van Jesus kan vereeren.
Wild' ik haer wensch voldoen, 'k soud van den Indiaen
Syn aldergeurigste gewassen vragen gaen:
'k Soud wenschen tot dien eynd' te mogen ondersoeken,
Al wat den wysten Vorst ons naliet in syn boeken;

Ik soud', waer 't mogelyk, den aldersoetsten geur
 Uyttreken, uyt al 't gen'ons voortbrengt de nateur.
 Ik soud, indien ik mocht, uyt 's hemels wellust-zaelen,
 De geuren, waer med'sy bewierookt zyn, gaen haelen,
 Want tot de zalvinge van eenen dooden Godt,
 Is niet te kostelyk, selfs in het Engels-slot.
 Waer vliegt gy, mynen geest, door onbekende baenen,
 Soo spooreloos naer oost en westers Indiaenen?
 Waer steygert gy soo hoog, selfs tot in 't hemels Hof?
 Gy hebt, om 't gen' gy wenscht, in u bequaeme stof.
 Indien gy Jesus Lyk met Balsem wilt vereeren,
 Gaet op Kalvary-berg u nevens hem verneeren,
 Hy heeft tot in het graf sig selven uytgeput,
 't Is recht, dat gy daer ook u selven g'heel uytshut.
 Ach! die belydinge, die gy daer sult belyen,
 Word hem veel geuriger, als al de speceryen;
 Hy heeft geen Balsem-kruyd van noode voor zyn Lyk
 Al is dit zieleloos, 't blyft onbederffelyk.
 Maer ziele, 't gen' hem nog naer syne dood doet blaken,
 Is om u, nevens hem, onsterffelyk te maken;
 Wel aen, vernietigt u naer 't voorbeeld van dien Heer,
 Versterft u, t'wyl gy leeft, soo sterft gy nimmermeer.
 Stil: ik sie Nicodeem, en Joseph t'samen slaven,
 Om 't afgestorven Lyf des Heylands te begraven.
 Daer was by Golgotha een afgesloten thuyn,
 Waer binnen was een graf van donker graeuw arduyn,
 Dat Joseph selve had doen uyt de rotse houwen:
 Een welgeschikte plaets om lyken te betrouwen,
 Waer binnen geenen mensch tot nog begraven lag:
 Gepraemt dan zynde, door d'aenstaende Sabboth-dag,
 Nadien dit graf niet verr' van 't Kruys af was gelegen,

Sy hebben daer het Lyk van Jesus ingedregen,
En naer den ingang was met eenen grooten steen
Gesloten, zyn sy naer de Stad te rugg' getrêen.

O Koning! ô Monarch van ongemeten waerde,
Word gy op dese wys gesteken onder d'aerde?
Is dit geheel den dienst en statie, die u wacht,
Naer dat gy t'onser heyl en welvaert zyt geslacht?

Als Jacob eertyds was in Gessen overleden,
Quam Joseph synen Soon met 't weerdig Lyk gereden
Naer 't graf van Abraham, gekocht in Mambres veld,
Door al syn Broederen, en Pharos hof verseld.
En Moyses was daer naer op Nebo nauw besweken,
Of ded' g'heel Israël in rouw en traen uytbreken;
Sy weenden over 't Lyk met jammerlyk geklag,
Tot dat men dertig-mael de Sonne daelen sag.
Ach! wat is Isaacs Soon, en Moyses te gelyken
By hem, wien Golgotha sag aen het Kruys beswyken?
By hem, die Jacobs Stam stelt op syn vryen voet,
En leyd naer 't heylig land door syn gestorte Bloet?
Waer blyven dan van daeg die vry gekochte slaven,
Terwyl men hunnen Heer en Heyland gaet begraven?
Wie houd hun lyk-gekerm, en uytvaerd-klachten op,
Dat sy daer mede niet doen dreunen Sions top?
Men siet te nouwer nood dry, vier bedrukte vrouwen,
Die met de Moeders klacht versamen hunne rouwen;
Geen vrienden komen 't Lyk besproeyen met geweene,
Joannes vergeselt syn dooden Heer alleen.
Men sag van gisteren al syn Discipels vlieden,
Hoe souden sy de hand tot syn begraving bieden?
En 't volk, dat hem nog korts als Koning heeft ontfaen.
Siet hem nu voor een fielt, een Rykx-verraeder aen.

G'heel verre van syn Lyk, en Graf-sted' te beweenen,
 Verheugen in syn naem, en werken te verkleenen;
 Den Pharisey vervloekt syn goddelyke Leer,
 En schat die vrouwe klacht voor hem te groote eer.
 Myn ziel, nu aen dit Lyk soo menig menschen treuren,
 Komt, als wy door gekerm den droeven Hemel scheuren;
 Komt, als wy door geklag wêergalmen dit gewest,
 Soo dat het Anna self verneemt in Sions vest.
 't Is al volbracht myn ziel, het treur-spel is ten enden;
 Messias is in 't graf, waer sullen wy belenden?
 Wie troost ons nu in rouw? Wie helpt ons uyt den nood?
 Messias is in 't graf, geketent door de dood,
 Waer keeren myne ziel? Den Vader is begraven,
 Wie sal de kinderen besorgen ende laven?
 Den Koning ligt ter nêr; wie sal den onderdaen
 Vervloeken, als hy moet met synen vyand slaen?
 Den Herder is gevelt, wie sal de swacke kudden
 Beschermen in 't gevaer, en voor den wolf beschudden?
 O Kinders! weent en kryt, en kermt al even seer,
 Gy krygt, naer desen, noyt soo goeden Vader weer.
 O onderdaenen! g'hebt nu reden om te suchten,
 Gy zyt den Koning quyt, die g'heel de hell' ded' vluchten!
 O Schaepen bleet nu vry, met jammerlyk gebaer,
 Daer ligt den Herder, die u bystond in gevaer!
 Gy, myne ziele, die niet sonder hem kond leven,
 Hoe maekt gy't nu voortaan? Waer sult gy u begeven?
 Gy vond in hem een vriend, een voeder van uw min,
 Een Bruydegom, wie gy besat met hert en sin.
 Daer kond u geene druk, geen quellinge beswaeren,
 Of hy wist middelen om die te doen bedaeren;
 In voor of tegenspoed, in vroylykheyt of rouw,

Hy bleef u staedig by, hy toont u syne trouw.
 Wat vreedder onheyl kond gy immer syn beschoren,
 Ik heb in hem myn rust, myn herte self verloren:
 'k Besat het al in hem, met hem verlies ik 't al,
 Soo groot myn welvaerd was, is nu myn ongeval.
 O Joden! had gy my 't hert liever afgesteken,
 Eer gy op mynen vriend uw toornigheyt ging breken;
 Wat dolheyt dreef u aen, ô haetelyk geslacht,
 Dat gy myn bruydegom aldus hebt omgebracht?
 Swygt, ziele, swygt: de dood van uwen uytgelesen,
 Moet niet alleenelyk den Jood verweten wesen,
 Gy hebt tot desen ramp, daer gy soo over schreyd,
 Moetwillig uwe list en laegen aengeleyd.
 Uw ontrouw, snoode ziel, heeft felder als de Jooden
 Gewoed, om uwen Vriend en Bruydegom te dooden:
 De valscheyt van uw hert, de pracht van uw gemoed,
 Heeft uyt syn zyd' geperst, den lesten druppel Bloed.
 Gaet, schreyd vry over hem, tot uwe borst sal scheuren,
 Gy sult in syne dood uw eygen feyl betreuren;
 En soo gy weerdiglyk wilt weenen aen syn graf,
 Legt daer al uwen lust, al uwe sonden af.

Toesang.

Reyser, die naer vremde kusten,
 Altyd even onvermoeyt,
 Met soo groeten arbeyd spoeyt,

Om te volgen uwe lusten,
 Staedig door nieuwsgierigheyd,
 Soo gedreven, soo verleyd,
Dat-je noyt te deeg kont rusten.
Die nu trekt naer 't prachtig Romen
 Of naer Vorstelyk Bysant,
 En dan wêer vol iever brant,
Om op Rhodes reed' te komen,
 Waer Apollo door syn spriet
 Eertyds schepen vaeren liet,
Over Thetys holle stromen.
Stil zyn is u 't meeste lyden,
 Als gy u maer eens verbeeld
 Jupiters yvooren beeld,
Of de spitse Piramyden,
 Die elk, als een steenen pyl,
 Staende blyven by den Nyl,
Spyt den nyd van lot en tyden.
Memphis koninglycke Graven,
 Trecken daer uw nieuwsiek oog,
 Om met een soo vremd vertoog,
Uwe sinn'lykheyt te laven;
 Gy deyst vol verslagentheyd,
 Siende sulk een bouw bereyd
Om een mensche te begraven.
Reyser, 't is niet sonder reden,
 Dat gy dus verwondert staet;
 Want soo gy uw oogen slaet
Op de vuyle doode leden,
 Die daer in verborgen zyn,
 Gy sult walgen vol van pyn,

Over Memphis ydelheden.
Dog indien gy zyt gedreven
Om te vesten uw gesicht,
Op een konsteryk gesticht;
Siet een wonder hier verheven,
Dat, spyt Romen en Bysant,
Spyt AEgypt-en Grieken-lant,
Uytsteekt boven d'and're seven.
Dese spraek schynt u te stooren,
Siende hier geen prachtig werk,
Maer een uytgehouden zerk,
Tot een borgers graf beschooren,
't Wonder is niet in't gestigt,
Dog, het geen'er binnen ligt
Kan den Hemel self bekooren.
Ach! de liefde ligt daer binnen,
Liefde, die door d'hoogste nood,
Voor haer vyand ging ter dood,
Om aldus syn hert te winnen.
Reyser, segt my, in wat Ryk
Vond gy iet te sien, gelyk
Aen soo wonderlyke minnen?
Gaet, en roemt nu, dat gy sag
't Graf waer in de liefde lag.

**XXIV. Gesang,
Op Marias afscheyd van Jesus Graf, en de vernietinge van eenen
begraven Godt.**

De droevige Avond-sterr' ryst onder dies ten Hemel:
De nacht spreyd haeren rok door 't swervende gewemel
Der donker roode locht; het quynend' licht vertrekt,
Terwyl de duysternis het aerderyk overdekt:
Dit doet de vrouwen, die Marias rouw met traenen
En suchten mengelden, haer tot den afscheyd maenen.

Wat ongemeene wee doorsteekt het Moeders hert,
Wanneer sy van het graf haers Soons getrocken wert,
Tot drywerf siet sy om, en wilt te rugge treden,
Om op den ruygen zerk te strecken haere leden;
Haer teerigheyt en smert, vermeerdert door den noot,
Die haer dus met geweld van haeren Sone stoot.

O Moeder! neen, ik mis: ô kinderloose Vrouwe!
O Weduwe! wie sal uw herte wee ontvouwe?
'k Docht over lang, dat die niet hooger konde gaen;
Maer ach! sy rysen nog op ieder oogwenk aen.

't Schynt nog een Moeder, die haer Sonens ziel sag scheyen,
Te troosten, als sy mag, op syne dood-kist schreyen,
Betreuren syn verlies, met jammerlyke klacht,
En slyten in gekerm, en suchten dag en nacht.
Laes! gy sag uwen Soon soo spoedig niet besweken,

Of siet hem voor uw oog strakx onder d'aerde steken;
 Syn Lyk wierd nouwelykx door eenen zerk gedrukt,
 Of gy word door den nacht terstond van hem gerukt.

Een droeve weduwe, die haeren man sag sterven,
 Leert hem, al schreyende, met minder droefheyd derven;
 Haer herte word verlicht terwyl sy't graf betruert,
 Sy vind haer meer getroost, meer desen rouwe duert.

O Weduwe! wat smert doet uwe borst versteenen!
 Gy mist uw Bruydegom en moogt aen 't lyk niet weenen,
 Uw vriendens teere sorg, den nacht de duysternis,
 Die scheyden u met kracht van syn begravenis.
 Indien soo vreedden nood swaer valt gemeene vrouwen,
 Hoe moet dat scheyden u, getrouwe Bruyd, benouwen,
 Die uwen Bruydegom besat met ziel en hert,
 Die g'heel verslonden waer't in reyne minne-smert?
 'k Verbeelde my, dat u dien avond komt te vooren,
 Wanneer u niemant wild' in Bethlehem verhooren,
 En gy, met baerens nood bevangen en belaeen,
 Moest buyten een vertrek in 't duyster zoeken gaen:
 't Was med' ontrent dees uer; maer 't gen' u dan verlichte,
 Was haest getroost te zyn door Jesus lief gesichte,
 Was hem, eer korten tyd, te sien op uwen schoot,
 Die 't eeuwig staende Licht geheel in hem besloot.

Ach! verre dat gy dit op heden soud verbeyen,
 Men trekt u van syn graf, eer dat gy 't moogt beschreyen;
 Dien avond toond' u dan den Vorst van 't Engels Ryk,
 Maer desen rukt u af van syn ontzielde Lyk.
 Dan quam tot uwen troost den Hemel naer beneden;
 Nu baeren aerd en locht u niet als swaerigheden:
 Dan wierd door Engel sang uw blyden geest bekoort;
 Nu word door vrouwen klacht uw treurig hert gestoort.

Wat soetigheyt, of vreugd u ooyt is wedervaeren,
 Komt uw geheugen nu gevoeliger beswaeren;
 Gy voelt nu al de ween en sweerden in uw hert,
 Waer door dat rouwig deel oyt aengetroffen wert.
 Is 't wonder, dat men u siet soo onmaetig treuren,
 T'wyl al die smerten t'saem uw teere borst verscheuren?
 T'wyl u soo menig schicht, van rampen en verdriet,
 Van rouw en bitterheyt, door ziel en herte schiet?

Gelyk een schip, dat van syn anker afgedreven,
 Nu in de baeren word gedompelt, dan verheven,
 Terwyl het vliegend' storm 't self naer de klippen jaegt,
 En t'synder ondergang al d'Elementen daegt:
 Soo voelt gy, Moeder, u in dese zee van rouwen,
 Gesmeten hêen en wêer, tot in de ziel benouwen,
 Terwyl den fellen druk uw ingewand verscheurt,
 En gy van uwen Soon, uw anker, word gesleurt.

Eylaes! wie kan dien nood aenschouwen met syn oogen,
 En in syn herte niet geraekt syn door medoogen?
 Schoon dat myn herte waer soo hard als marmer-steen,
 't Wierd medelydende met uwe vreedde ween.
 Och! als ik in dien staet u sie van 't Graf vertrecken,
 Ik voele myn gelaet met traenen overdecken,
 Myn ziele wenscht een deel te lyden van uw pyn,
 Op dat gy daer van moogt ten deel ontslagen zyn.

Stil, myne ziele, laet de Moeder henen treden;
 Wy moeten naer het Graf wêer keeren onse schreden,
 Wy moeten in den geest gaen dringen door den zerk,
 En daer met wonder sien des Godtheyts grootste werk.
 Een werk, dat in de hell' den duyvel self gaet stooren,
 En door verslagentheyt, verbaest de Hemel chooren:
 Een werk, een waere proef van 't opperste gebiet,

Soo dat Godt, buyten hem, geen wonderlyker siet.
 Het ooge sal'er niet, als doode leden vinden,
 Die Joseph, en syn vriend in doeken quamen vinden,
 Maer als gy met den geest daer dieper in sult gaen,
 Dan wyst u het geloof een zielloos leven aen.
 Daer schuylt het eeuwig Licht in toegesloten oogen;
 In eenen styven romp 't oneyndig Alvermogen:
 Daer vind men in een Graf den vinder van het lot,
 Een niet geworden Al, een afgestorven Godt.

Is 't wonder, dat van daeg de Hemel-bogen dreunen,
 Nadien de hand beswykt, die s'al moet ondersteunen,
 En dat de duysternis het sonne-licht beving,
 Wanneer den eenigen Lichtgever onderging?
 't Is wonder, dat den mensch nog voorgeeft iet te wesen,
 Naer dat hy sag in niet versonken 't eeuwig Wezen!
 't Is wonder, dat hy syn verwaentheynt niet ontdekt,
 Siend'in een steene graf syn Schepper uytgestrekt.

O nêergedoken Licht! ô uytgeputte Godtheyd!
 Ik ken, in uwen Niet, myn opgeblaesen sotheyd,
 Ik ken, in uwen Niet, hoe dwaes ik wierd verleyd,
 Nu door een schemer-licht, dan door laetdunckentheyd.
 Ik scheen my iet te zyn in myn hooveerdige oogen;
 Een glinster van vernuft had myne ziel bedroogen:
 Maer als gy voor myn pracht u selven dus verneert,
 'k Bemerke, dat myn plicht geheel was omgekeert.
 Ik moest om te voldoen, waer aen ik was verbonden,
 Myn opgeblaesentheynt versmooren in myn sonden,
 'k Moest, wat myn ydel oog in my verheven siet,
 Geheel versinken doen in myn verdorven niet.
 Eylaes! ik was uyt slyk en modder opgeresen,
 'k Was min als eenen niet, en docht my iet te wesen,

En op dat myn ziele soud sien dien valschen schyn,
Gy wilt (ô mynen All!) self g'heel vernietigt zyn.

Myn Godt, weest eeuwiglyk in desen Niet aenbeden,
Ik strecke voor uw Graf myn ziele met myn leden,
In die verworpen plaets, dit dood geraemten kot,
Erken ik, eer ik u, voor mynen Heer en Godt.

Maer dooden Hemel vorst, hoe lange sal het dueren,
Dat locht en aerde sal aen uwe Graf-sted' trueren?
Hoe lange sal die hand, uyt wie het leven sprood,
Staen onder d'heerschappye der overwonne dood?
't Geheugt my, 't gen' daer op gy eertyds hebt gesproken:
Soo Jonas in den visch dry dagen was geloken,
Sal ook den Soon des Menschs dry dagen zyn in 't graf,
En syne sterflykheyt naer dese leggen af.

O troostelyke spraek! gy sult dan naer dry dagen
Wêer opstaen, van de dood voor eeuwig zyn ontslagen!
O graf van mynen Godt! 'k verwonder my niet meer,
Dat gy uytshynen sult in glorie, roem en eer.
Nu Jesus wêer in u aennemen sal het leven,
't Is reden, dat gy word verheerlykt en verheven,
Meer als Jerusalem, als Bethleem, Nazareth
En and're, waer hy oyt syn voeten heeft geset.
Dees hebben, ik beken't, in 't leven hem ontfangen,
Maer ach! dat leven was met sterflykheyt omvangen;
Gy hebt in u ontfaen syn afgestorven Lyk,
't Gen' uyt u rysen sal, voor al onsterffelyk.
Kalvary-berg sag hem nog levend', maer doorsteken,
En tusschen moordenaers aen eene galg besweken;
Maer gy ontfing hem dood, en sult hem op sien staen,
En, tusschen d'Engelen, naer syne Moeder gaen.

Met recht dan, wonder graf, sal ieder u waerdeeren,

Sal ieder uwen zerk aenbidden, vieren, eeren,
 Nadien in u de dood, met g'heel de helsche macht,
 Door eenen dooden Godt, verplet word en verkracht.
 Ach! t'wyl den Hemel-vorst gestorven voor myn sonden,
 In u verborgen ligt, met eenen doek bewonden,
 Ik acht u weerder, als het Sterrenryk gewelf,
 Ik acht uw heylig Graf, meer dan den Hemel self.

Toesang.

Ziel verdryft de slapens-lust;
 't Is nu geenen tyd van rust,
 'k Voele my inwendig raken
 Door een ieverig gedacht,
 Dat my doet naer Jesus blaken;
 Gaen wy, ziele, g'heel den nacht
 Nevens syne Grafsted' waken.
 Oogen, gy sult op dien steen
 Laeten vloeyen uw geweën;
 Herte, gy sult daer versuchten,
 Uyt den grond van uwe borst,
 Over uw ontrouwe tuchten,
 Die den geest van uwen Vorst
 Uyt syn lichaem deden vluchten.
 Geenen rouw word u te groot,
 Uwen Al, uw Liefde is dood!
 De Fonteyn van alle gaven,

Uyt wie alle schoonheyt sprood,
Ligt in dese rots begraven!
Ach! wie sal voortaan in nood
Uw behoefdig herte laven?
Maer, ô ziele, weest getroost,
Eer de Sonne sal in d'oost,
Naer den Sabbothdag, verschynen,
Sal dien overleden Godt,
Vry van lyden, vry van pynen,
Weder opstaen uyt dat slot,
Om uw smert te doen verdwynen,
Waken wy dan tot dat licht,
Hem verthoont aen ons gesicht.

**XXV. Gesang,
Op Jesus Verrysenisse.**

Myn ziel, den dag genaekt, wanneer den Heer der Heeren
 Van d'overwonne dood, voor goed sal triompheeren;
 De nacht-gordyn verschuyft, den oogenblik komt aen,
 Die hem vol heerlykheit sal sien uyt 't graf opstaen.
 Daer gaet syn groote Ziel met d'oude Vaders schimmen,
 Uyt d'helsche voorgeborgt, Kalvary-berg opklimmen;
 Den aerdboom schud en beeft, en dreunt met groot gebaer,
 Als of hy synen Godt en Schepper wierd gewaer.
 Den Geest van mynen Vorst vliegt snelder als de winden,
 Om in 't arduyne Graf syn styve lêen te vinden,
 Hy stort sig wederom in 't afgestorven hert,
 Soo dat het doode Lyk terstond wêer levend' wert.
 Syn lichaem, dat voor-hêen was lyvig, swaer en sterflyk,
 Word op een oogenblik licht, snel en onbederflyk;
 Hy dringt daer mede door den toegesloten zerk,
 En laet d'Oud vaders sien syn Godtheyds seker merk.
 Wat penn' sal na den aert de soete vreugd beschryven,
 Die syn aenschouwen doet in hunne zielen dryven?
 Sy worden weggerukt door eenen hemel-smaek,
 Die hun gemoed vervult met goddelyk vermaek.
 Triumph! de vrede dood is eyndelyk verwonnen,
 En sal haer heerschappye niet meer oprechten kunnen,

Den Saligmaker legt al hunne boeyen af,
 En sluyt geheel haer macht in dit gezegelt Graf.
 't Geweld, dat sy wel eer placht overal te plegen,
 En maekt den aerdschen mensch voortaan niet meer verlegen,
 Hy siet in 't wonder werk, door Jesus hier volbracht,
 Wat lot haer over is, en hem hier naer verwacht.
 Hy siet dat monster-dier, 't gen' alles heeft verbeteret,
 Niet meer met schroom en angst, en grouwsaemheyt beseten,
 Hy siet haer smert en pyn, en perssing g'heel vernielt,
 Soo ras myn Heyland heeft syn Lichaem wêer bezielt.
 De dood, wiens schrickig beeld het stoutste hert vervaerde,
 Ja, dikwils door haer vrees veel doode lyken baerde,
 Word nu soo aengenaem gewenscht en liefgetal,
 Dat selfs een teere Maegd naer haer verlangen sal.
 De duysternis, waer med' sy plachte te verschynen,
 Moet nevens haer in 't graf voor eeuwigheyt verdwynen,
 De klaerheyt, die men hier op Jesus aenschyn siet,
 Doet haeren swarten nacht en nevel g'heel te niet.
 Den etter en den stank, 't gekrielt der vuyle wormen,
 Waer in sy eertyds scheen de menschen te vervormen,
 Verandert in een geur van hemel-soetigheyt,
 Door Jesus adem tocht en onverdorventheyt.

Triumph dan! duysentmael triumph! het eeuwig leven
 Ontnomen aen den mensch, is wêer den mensch gegeven,
 Den vloek, die 't aerds-geslacht soo lange heeft gedeert,
 Is van het aerds-geslacht nu voor altyd geweert.
 Het leven, dat voorhêen tot slavernye verwesen,
 Geleek geen leven meer, maer eene dood te wesen,
 Is wederom erstelt, de slavernye is uyt,
 Naer desen Adam wêer het Paradys ontsluit.

Geluk, strydbaeren Held, die heden soo veel zegen,

Als winnaer van de dood komt uyt het graf gestegen;
Geluk, met eene winst, die onder uw geweld,
Geheel de heerschappye van Aerd en Hemel stelt.
Wy, die voortaan ons deel daer van genieten moeten,
Verkennen uwe macht, en kussen uwe voeten,
Wiens wonden ieder mensch naekt stellen in 't gedacht,
Waer langs hy treden moet, die naer uw glori' tracht.
Terwyl dien zegenpraël my komt tot vreugd bewegen,
Des Heerens Engel is ten Hemel afgezeggen;
Hy licht uyt syne plaets den steen, die 't metselwerk
Van 't heylig Graf besloot, en set sig op den zerk.
De straelen van syn oog gelyken blixem-vonken,
Syn kleed is wit als sneeuw, vers uyt de locht gesonken;
De klaerheyt van syn schoon en schrickelyk gesicht,
Verdooft het purper bloos van 't rysend' morgen-licht.
Hier op komt schroom en angst der Princen wachten raken,
Aen wie het was belast hier nevens 't Graf te waken,
Hun herten zyn van moed, hun moed van kracht ontblood,
Sy schynen al gelyk bevangen met de dood.
Soo ras hun eerste vrees begonde te begeven,
Zyn sy met volle vlucht recht naer de Stad gedreven,
En leggen voor den Raed, die wonderheden uyt,
Waer op men hun den mond met groote giften sluyt,
Met last, aen ieder, als een waerheyt t'openbaeren;
Syn volk heeft hem gerooft, 't wyl sy in slape waeren:
Dit woord wierd van de Jôon tot heden toe ontfâen.
Maer Magdaleen, en haer geselschap uytgegaen,
Soo haest men in de locht den dage-raed kond' merken,
Die komen na het Graf, vervoert door liefdens vlerken,
Voorsien met Balsem zalf, en vragen onder een,
Wie van de Graf sted' hun uytlichten sal den steen.

Dit seggende, zyn sy te saemen toegelopen,
En sien den zerk gekeert, het Graf voor hun wyd open,
Waer in afstappende, ontdekken s'alle dry
Een Jongeling, gekleed in 't wit, ter rechter zy;
Sy treden achterwaerts, door vrees en schrik bevangen,
Terwyl den Engel heeft dêes reden aengevangen.
En weest soo niet beangst; gy zoekt in dese kluis
Jesum van Nazareth, gestorven aen het Kruys,
Dien vind gy hier niet meer, hy is nu korts verresen,
En sal voortaan geen dood meer onderworpen wesen:
Siet daer, aenschouwt de plaets van syn begravenis.
Maer nu, gy weet het slot van dees geheymenis,
Gaet syn Discipelen, en Petrus strakx ontdekken,
Dat Jesus sal voor hun naer Galileyen trecken,
Daer sullen sy hem sien, gelyk hy heeft voorseyt.

Dit was aen Magdaleen soo ras niet uytgeleyt,
Of sy loopt Petrus en Joannes vlytig tegen,
Vol van verslagenthey, en seyde hun onderwegen:
Den Heer is uyt het Graf genomen desen dag,
En wy en weten niet waer hy verschuylen mag.
Sy, op die vremde maer', verdapperen hun schreden,
En d'een naer d'andere, zyn beyd' in 't Graf getreden,
Dog vinden daer niet in, als 't dood-kleed en den doek,
Die Jesus hoofd omwond, geleyt in eenen hoek.
Dies keeren sy verbaest te rugg' naer Davids Stede,
En trecken, in hun spoor, twee van de vrouwen mede,
Soo dat daer niet een mensch verbleef als Magdaleen,
Die by de Graf-sted' stond versnikt in haer geweent.
Twee Engels komen sig aen haer in 't wit vertoogen,
En vragen wat geval haer traenen perst uyt d'oogen.
Sy antwoord: och! men heeft myn Heer van hier geligt,

En ik en wete niet, waer hy verborgen ligt.
Dees woorden, die de min ded' in haer herte stoken,
En hadden nouwelykx haer lippen uytgesproken,
Of sy, omkeerende, siet haeren Heyland staen,
Die, in een ander schyn, quam door den hof gegaen.
Hy, siende syn vriendin, om synen t'wil, verlegen,
Gevoelt syn minnend' hert tot haeren troost genegen,
En seyde haer: Vrouwe segt, wat is't, dat u behoeft,
Dat gy soo bitter weent? Wie zoekt gy soo bedroeft?
Sy weder (denkend' aen den Heer van 't Hof te spreken)
Roep: Heer, en vraegt dog niet, waerom myn traenen leken:
Dog, soo gy mynen Vorst gehaelt hebt uyt dit Graf,
Segt, waer hy wesen mag, wien ik myn herte gaf.
Ik sal, soo ras gy my die plaetse sult ontdekken,
My, by syn Lichaem, gaen op myne knyen uytstrecken,
Afwasschen ieder wond, waer med' hy was doorboort,
En dragen hem naer 't huys het gen' my toebehoort.
Op dese minne-spraek word Jesus hert t'ontvonken;
Hy schiet syn liefste toe een van de soetste vonken,
Die syn ontsteken oog oyt uytgesonden heeft,
En seyde: Maria! sy hem kennende, begeeft
Haer selven vol van drift, om, met veel teere kussen,
Aen synen weerden voet haer liefde te gaen blussen,
Al roepend': Meester! maer dien lust word haer ontseyt,
Terwyl den Vrede-vorst haer desen last opleyt.
Gaet, seyde hy, uyt den naem van uwen welbeminden,
Getrouwe Magdaleen, myn droeve Broeders vinden;
Verkondigt d'eerste maer' van myn verheven lot,
En segt hun, dat ik klim tot myn, en hunnen Godt.
Hy heeft soo veerdig niet dit lief bevel ontbonden,
Of sy trekt naer de Stad, waer hên sy was gesonden,

En boodschapt dit geheym aen ieder Leereling,
 Die dese maer' ontfanen vol van verwondering.
 Maer, triomphanten Godt, die van de dood verresen,
 Aen d'uwe toonen gaet, uw aldoorstraelend' Wezen,
 Hoe komt, dat dese jonst aen Magdaleen geschiet,
 Eer u den liefsten selfs van uw Discipels siet?
 Terwyl u haere min soo krachtig heeft beseten,
 Hebt gy uw Bloed-verwant, en soetsten Vriend vergeten?
 Dien Vriend, die soo gerust op uwen boesem lag,
 Als gy het boos verraed in Judas herte sag?
 Dien Vriend, die u alleen gevolgt heeft in uw lyden;
 Ja, als gy hing aen 't Kruys, nog staende bleef ter zyden?
 Dien Vriend, wien gy tot Soon aen uwe Moeder gaf,
 En die uw heylig Lyk hielp dragen in het Graf?
 Ik weet, dat uwe dood, die ons van d'hell' verlost,
 Aen uwe Minnaeres veel duysend traenen koste;
 Maer gy weet ook daer by, wat uwen Minnaer leed,
 Wanneer dien vreden nog uw vierig hert doorsneed.
 Of soud de vlyt, waer door sy heden wierd gedreven,
 Tot naerdeel van dien Vriend, haer sulk een voordeel geven?
 En zyt gy soo besorgt tot haere hertens vreugd,
 Om dat sy soo besorgt ook uwer min geheugd?
 Maer neen, uw lief besluyt, ons eertyds aangewesen,
 Komt met een helder licht in myne ziel geresen,
 Gy seyde, dat d'Engelen min vroylykheyt ontfanen,
 Van veel rechtveerdige, als van een sondaers traen.
 Ach! gy en stelt soo ras de Hemel-poort niet open,
 Of komt die Sondaeres vol blydschap toegelopen;
 Uw aenschyn beeld haer uyt, wat vreugd den Hemel smaekt,
 Om dat haer sondens-leed haer hert soo hevig raekt.
 De liefde, die haer heeft haer sonden doen versaken,

Doet u, soo vol van min, tot haer besoeking blaken,
Dat gy tot haeren troost, den eersten stond besteet,
Dat gy om haeren t'wil, Joannes selfs vergeet.

O liefsten Minne-Godt, mag ik na myn berouwen,
Mag ik het selve niet op uwe min betrouwen?
Mag ik niet vol van hop' verblyden in myn boet,
Die u dees Hemel-vreugd, my desen troost aendoet?
Mag ik, die, door uw hulp, wil van de sonden vluchten,
Niet hopen, dat gy u verheugd in myne suchten?
Mag ik in dese vreugd, die mynen rouw verwekt,
Niet roemen op de hand, die my ten graef uyttrekt?

Ach! uw Verrysenis komt heden my bewysen,
Hoe minsaem gy myn ziel ded' van de dood verrysen,
Hoe krachtig uw gemoed door blydschap wierd geraekt,
Als ik door uw genad' myn boosheyt heb gestaekt.
Ik wil soo lang ik leef die boosheyt gaen vervloeken,
Op dat my dagelyks uw goedheyt komt bezoeken,
En uwe ziele zy in een volkomen vreugd,
My siende, sondig mensch, genegen tot de deugd.
Neen, myn Verlosser, neen, geen lust sal my bekooren,
Die u, door onlust, soud het herte kunnen stooren,
Gy hebt in Magdaleen my over lang ontdekt,
Het gene my tot troost, u tot vernoegen strekt.
Gy toont my desen dag hoe ik voortaan moet leven,
Om u geen oorsaek meer tot ongenucht te geven;
Gy leert my in het graf, dat gy van daeg ontsloot,
Hoe ik myn ziele moet bevryden van de doodt.
Gy doet my heden sien het graf van myne sonden,
Waer in ik eertyds lag vol doodelyke wonden;
Waer uyt ik van de dood, door uwe hulp', opstond,
U sonder toornigheyt, my sonder schuld bevond.

Ach! nu my uw genad' dat graf ded' openbreken,
 Geen wellust, geene sond', sal my daer meer insteken,
 'k Wil blyven gelyk gy, verresen van de dood,
 Verresen voor altyd uyt myne zielens-nood.

Toesang.

Menschen, die soo treurig zyt
 Als gy door den snellen tyd
 Uytgeteert en afgesleten,
 Siet dat uwen levens loop,
 Sonder wederkeerens hoop,
 Is bepaelt en afgemeten;
 Als gy door den ouderdom
 Uytgemergelt, styf en krom,
 Schynt ten grave nêr te daelen;
 Als dien avond ondergaet,
 Naer wie geenen dageraet
 Uw gesichte sal bestraelen.
 Laes! hoe kreunt, hoe kermt gy niet,
 Wyl gy, in soo swaer verdriet,
 Uwe leden siet afsmelten;
 Wyl gy uwen slappen voet
 Stadig ondersteunen moet,
 Nu met krucken, dan met stelten:
 En met reden; want wie sou
 Konnen lyden sonder rou,

Al de rampen, die in 't kort
Door het lot verwesen wort
Tot een spyse van de wormen?
Siet, soo loopt de reden mis,
Als sy niet bestraelt en is,
Door de klaere Sonne-lichten,
Die het goddelyk Geloof,
Altyd helder, nimmer doof,
In de ziele weet te stichten.
Ach! wanneer dit Jesus wyst,
Die van daeg uyt 't graf verryst,
Om ons eeuwig te doen leven,
Al de droefhey, smert en pyn,
Die wy onderworpen zyn,
Konnen ons niet meer doen beven.
Ieder siet in synen Godt,
D'aenkomst van het salig lot,
Dat hem eeuwig sal bevryden
Van den ramp en swaerighey,
Die hem syne sterflykhey,
In dit traenen-dal ded' lyden.
Hoe vertroost dit eenen mensch,
Die daer eyndigt synen wensch!

XXVI. Gesang,
Op verscheyde Openbaeringen van den Saligmaker.

Naer dat den Heyland had op dese wys verschenen
 Aen syne minnaeres, is hy voor haer verdwenen,
 En spreekt in syn gedaent ook d'and're Vrouwen aen,
 Die tot d'Apostelen met dese tyding gaen.
 Sy leggen hun in 't lang die wonderheden vooren,
 Maer konnen hun geloof niet wecken door hun ooren,
 Hoe krachtig d'Engel-stem, en haer verklaring zy,
 't Word alles aengesien voor enkel raeserny.
 't Geviel, dat op dien tyd twee van de Leerelingen,
 Gesaementlyk uyt Stad, naer 't slot van Emmaus gingen,
 Een wooning, in een stil en aengenaem gewest,
 Op sestig stadien gesticht van Sions vest.
 Sy sochten hun gedacht, belemmert met veel sorgen,
 t'Erstellen in het groen, op 't rysen van den morgen,
 Ook hadden sy 't wel voor, tyd, land-streek en saysoen,
 Geleeken t'saem geschikt, om desen dienst te doen.
 Den lieffelyken geur van duysend Lente-blommen,
 Ging Zephyrus aldaer door 't veld verwillekommen,
 T'wyl hondert vogeltjens hem groeten in hun tael,
 Waer onder boven al uytscheen den Nachtegael.
 Den weg weer-zyds beplant met schoone Olyve-boomen,
 Wierd t'eener zyd' besproeyt met kristalyne-stroomen,

Gestort uyt eene beek, wiens levendige bron
 Haer snelle waters dreef, naer 't dal van Gabaön.
 Het oog en konde sig niet door't gezicht versaeden,
 In 't aengenaem verschiet van menig groene paeden,
 Geleyd door heuvelen en daelen, op en nêer,
 Langs wyngaerd, weyd en bosch, doorsneden hêen en wêer.

Het was op desen weg, dat die bedrukte herten,
 Door onderlinge spraek, verlichten hunne smerten,
 Vertellende te saem, vol weedom en verdriet,
 Al 't gen'er onlangs was op 't hoogste Feest geschiet.
 Terwyl sy onder een erhaelden dese reden,
 Komt Jesus aen hun zyd' in reyser-schyn getreden,
 En op dat hy met hun te vryer henen trekt,
 Hy maekt, dat geen van beyd' door d'oogen hem ontdekt.
 Dan vraegt hy hun, waer van sy met elkander spreken,
 Dat sy met sulk een rouw en hert-zeer zyn doorsteken?
 Hier op seyde Cleophas, een van de twee: zyt gy
 Alleen dan vremdeling in Judas heerschappy,
 Dat gy de reden komt van onse droefheyde vragen?
 Of is u onbekent, het gene dese dagen
 Aen Jesus is geschied, een wonderen Propheet
 Van Nazareth, wiens leer en daeden ieder weet?
 Kan't wesen, dat de maer' u niet en ded' bemerken,
 Den wyde-verbreyden roem van syn verheven werken,
 Waer mede hy voor Godt, en al het volk uytsteeen?
 En weet gy niet wat loon, voor al die wonderhêen,
 De Priesters en den Raed hem eyndelyk bewesen?
 Hoe sy hem als een dief, en moordenaer verwesen,
 Om op Kalvary-berg te sterven aen een bast?
 Eylaes! op syn beloft betrouwen wy soo vast,
 Dat wy voor Israëls Verlosser hem aensagen:

Maer ach! g'heel onse hop' is in den wind geslagen!
 Siet hier den derden dag, dat dit al is volbracht.
 't Is waer, voegt hy daer by, een tydinge gebracht.
 Korts na den dageraad, door dry godtvruchte Vrouwen,
 Quam ons door schroom en angst, tot in de ziel benouwen;
 Sy seyden, als sy 't Graf besochten voor den dag,
 Dat dien Prophetens Lyk niet meer daer binnen lag;
 Ja, dat'er Engelen dien tyd verschenen waeren,
 Die syn Verrysenis hun quaemen openbaeren,
 Ook zyn'er sommige van d'onse uytgegaen,
 Die sagen, met'er daed, de Graf-sted' open staen,
 En daer de doeken in, waer med' hy was bewonden;
 Maer niemant onder hun heeft ergens hem gevonden.

Ach! wat verwondering treft mynen Heyland niet,
 Als hy sulk ongeloof in syn Discipels siet!
 En wat vervoordering kan syne Leer verwachten,
 Als sy verkondigt word aen d'heydensche geslachten,
 Nadien syn Leerling self, voor wie hy heeft gepreekt,
 Dry dagen naer syn dood in sulk een blindheyt steekt?
 Geloof! hoe traeg word gy van eenen mensch beleden,
 Die altyd steunen wilt op sinnen en op reden!
 Hoe qualyk buygt voor u 't vermetelyk verstand,
 Dat altyd tegen u al syne krachten spand.
 't En zy gy met geweld het selve komt bedwingen,
 't Leert, door laetdunkentheyd, uw strenge Wet ontspringen,
 Al waer men tast en siet, gebruykt gy geene macht,
 Dog, tast en siet men niet, gy word'er niet geacht.
 't Vernuft, dat sig alleen laet door de sinnen scherpen,
 En wilt sig nimmermeer voor u ten onder werpen,
 Het volgt syn kennis naer, gy steygert boven aert,
 Soo kont gy geen'er wys te saemen syn gepaert.

Van hier dan, ô vernuft, met al uw schranderheden,
 'k Omhelse Jesus Leer' gewillig, voor de reden,
 Alwaer ik g'heel verdaest, blind, spraekeloos en doof,
 't Ontbreekt my nergens aen, ontbreekt my geen geloof.

Terwyl dien iever my soo vierig heeft ontsteken,
 Ik hoor' myn Minne-vorst aldus de syne aanspreken:
 O dwaese! ô traeg van hert, om door 't Geloof t'ontfaen,
 't Gen' u soo menige Propheten weesen aen;
 En moeste Christus niet al dese dingen lyden,
 En soo syn Ryk ingaen van glori' en verblyden?

Dit seggende heeft hy hun alles uytgeleyt,
 Dat t'synen opsicht was, van Moyses af, voorseyt.
 Sy komen onder dies de brug van 't slot t'ontdecken,
 Waer Jesus veynsende te willen voorder trecken,
 Van hun wêrhouden word; sy seggen hem verwacht
 Den morgen hier met ons: den avond valt; den nacht
 Gaet schielyk over 't land haer swarte wolken spreiden.
 Met dese woorden laet den Heer sig binnen leyden;
 En soo de spyse nu op tafel was geset,
 Schickt hy sig aen den disch; en naer een kort gebed,
 In 't binnenst' van syn ziel, te hebben uytgesproken,
 Heeft hy het brood gevat, gezegent en gebroken,
 En deelde 't dan aen beyd' syn Leerelingen uyt.
 Maer siet, gelyk een mensch, getrocken uyt de muyt,
 Het licht op eenen stond gewaer word met syn oogen,
 Soo is die schemering van hun gesicht getoogen,
 Sy sien, sy kennen hem, bevaên met schaemt' en schrik,
 Terwylen hy verdwynt, op 't selven oogenblik.

Ach! roepen sy, hoe wierd ons herte niet ontsteken,
 Wanneer wy hem op weg soo minsaem hoorden spreken,
 Wanneer hy ons 't geheym der Schriften open leyd',

En toonde wat men oyt voor desen van hem seyde.

Sy hadden nauwelyks geëyndigd dese reden,
 Of zyn van stonden aen weer naer de Stad getreden,
 Bodschappende aen d'elf Apostels, t'saem vergaerd,
 Hoe Jesus op die plaets hun was geopenbaerd.
 Terwyl een ieder dubt, en vreest te zyn bedrogen,
 Komt midden onder hun Messias sig verdoogen;
 En segt hun: vred' met u, stelt alle schroom van kant,
 Ik ben 't, raekt myne borst en leden met uw handt,
 Siet daer myn open Zyd', siet daer myn nagel wonden:
 Gelyk myn Vader my ter wereld heeft gesonden,
 Soo send ik u: gaet hên, verkondigt uyt myn mond,
 Aen alle volkeren myn Leering en verbond.

Hier door quam sulck een vreugd d'Apostels hert invaeren,
 Dat s'al 't voorleden leed niet meer indachtig waeren.
 Maer Thomas, eenen van de twaelf, en was daer niet,
 Als myn Verlosser sig van d'ander raken liet:
 Dies seyde hy, als hem dit wonder wierd beschreven,
 Dat hy aen 't selve noyt geloove soude geven,
 't En waer hy Jesus mogt aensien, soo wel als sy,
 En steken syne hand in syn doorwonde Zy.

Verblinden Leereling, wat komt u dan te vooren?
 Vreest gy de goedheyt niet van uwen Heer te stooren?
 Is't mogelyk, dat gy in ongeloof volherd,
 Naer dat u wierd voorseyd, 't gen' hier verkondigt werd?
 Komt, luystert naer 't verhael van uwe med'gesellen,
 Hoort, wat u Petrus, wat Joannes sal vertellen;
 Sy spreken al gelyk; sy hebben alle thien
 Den Heer in dese plaets gesproken en gesien.
 Denkt niet, dat eene schim is voor hun oog verschenen,
 Hy seyde self: tast toe, geen schim heeft vleys nog beenen,

Soo gy my hebben siet: daer was het, dat hy sat,
 Dat hy gebraeden visch, en honig met hun at.
 Maer 't is vergeefs geseyd, want Thomas speelt den dooven,
 En hoe men 't hem getuygt, hy wil het niet gelooven;
 Hy blyft acht dagen lang in dit versteent gemoed,
 Tot mynen Jesus hem syn Wonden raken doet.
 Dan roept hy met een hert, om syn misdaed verlegen:
 Myn Heer, en mynen Godt! den Heyland seyde daer tegen:
 O Thomas, voor gy sag, gy en geloofde niet,
 Wel-salig, die gelooft, ook sonder dat hy siet.

Myn ziel! die jonste word aen Thomas hier bewesen,
 Om u van ongelooft, door 't syne te genesen;
 Messias heeft door't sien 't geloof in hem gebouwt,
 Op dat gy sonder sien, naer hem, gelooven soudt.
 Ten waer gy hem, soo traeg, dit wonder sag getuygen,
 Gy soud soo vlytig niet voor 't selve nederbuygen;
 Syn twyffeling verstrekt u tot een seker merk,
 Syn blindheyt doet u sien, syn swakheyt maekt u sterk.
 Indien den Mensche-Godt, hier van in syn erleven,
 U licht-gelooovige getuygen had gegeven,
 Gy soud met achterdocht en twyffel zyn beswaert,
 Om syn Verrysenis, en wond'ren Hemelvaert.
 Hy laet d'Apostels self in ongelooft steken,
 En van dit wonder werk, als van een raedsel spreken
 Op dat gy, siende hem verwonnen en beschaemt,
 Die groote waerheyt soud belyden ongepraemt.
 Belyd dan, myne ziel, dien heerelyken zegen,
 Op welken hy uyt 't graf vol glori' komt gestegen.
 Bewyst hem dankbaerheyt in syn Verrysenis,
 Indachtig syn genad', en uw verbintenis.

Toesang.

Jesu! 't wyl gy soo vol eeren,
 Van de dood gaet triompheren,
 Op den zerk-steen van uw graf
 Kom ik u eerbiedig groeten,
 Leggende voor uwe voeten
 Alle twyffelingen af.
 't Is niet noodig aen myn oogen
 Uwe leden te verdoogen,
 Uwe wonden te doen sien,
 Geene sienelyke dingen
 Moeten myne ziel bedwingen,
 Om u dese plicht t'aenbien.
 't Is genoeg, dat my door d'ooren
 D'overlevering hield vooren,
 Wat gy selve hebt voorseyd;
 't Is genoeg in 't Schrift te lesen,
 Dat gy zyt uyt 't graf verresen,
 En bevryd van sterflykheyd.
 Hemel Koning, Heer der Heeren!
 Dese kennis doet my eeren
 Uwen zegenryken dag;
 Dese kennis daer en-boven,
 Doet my levendig gelooven,
 Meer als Thomas voeld' en sag.

Dese kennis doet my branden,
Om te breken myne banden,
 Om te worden los en vry,
Om met u altyd te leven,
Om by u te zyn verheven,
 In des Hemels Heerschappy'.
In die kennis wil ik sterven,
Om die glori' te verwerven.

**XXVII. Gesang,
Op Jesus Hemelvaart.**

Wanneer ik heden wil myn aerdsche ziel ontroeren,
Om die met mynen Godt ten Hemel op te voeren,
Rukt my myn sterflykheyt en swaerte naer benêen,
Gelyk het tegenwicht van eenen molen-steen.
De sinnen, die staeg aen myn hert in slaepe wiegen
Beletten mynen geest soo veerdig op te vliegen.
En mynen kranken will' word van syn wit verleyd,
Door 't onverstorven vleys, en myne sinn'lykheyd.
Hoe sterk my tot dien eynd' 't Geloove komt bewegen,
Myn eygen liefde houd my even sterk daer tegen;
Een swarte duysternis belemmert myn gemoet,
Wyl myn verdorven aert in slyk en aerde vroet.

Verlosser van myn ziel, die als met Arents-vlercken,
Van daeg door eygen kracht stygt in de Hemel-percken,
Trekt myne ziel met u in desen snellen tocht,
Voor eenen oogenblik van 't aerdryk in de locht.
Maekt dat ik, spyt de boey en ketens, die my knellen,
U gaen met mynen geest in die triomph versellen,
Op dat geen aerdsche lust myn herte meer aenroert,
Terwylen gy't met u van d'aerd' ten Hemel voert.

Maer oppersten Monark, na dien gy voor hebt, heden
Het Hemels Koningryk, als Winnaer in te treden,

Sult gy die klaere proef van uw volkomen macht
 Niet blyken doen in 't sicht van g'heel het aerds geslacht?
 Sult gy, opklimmende, tot boven d'hoogste wolken,
 Door sulk een wonder niet verbaesen alle volken,
 En ieder doen aensien de glori' van den staet,
 Die gy bekomen hebt door lyden, schand en smaet?
 Sult gy, tot dit verhoog van daeg niet doen vergaeren,
 Door 't Engels tromp-geschal, by een, al d'aerdsche schaeren,
 Op dat'er geenen mensch voortaan ter wereld zy,
 Die uwe Majesteyt en grootheyt niet bely?
 Dit werk, dit werk alleen sal ieder overtuygen,
 Om sig naer uwe Leer' en jongsten will' te buygen,
 En moedig in te gaen den weg van ramp en druk,
 Waer door gy selve klom tot glori' en geluk.

Swygt, spooreloose ziel; 't en zy gy wilt verdolen
 In 't goddelyk geheym, voor 's menschens oog verscholen;
 't Staet u, nog iemant toe, door sulk een ondersoek,
 Te gaen doorsnuffelen dien toegesloten boek.
 Gelyk den Heyland wierd in 't heymelyk gebooren,
 Soo trekt hy heymelyk in 't Ryk der Hemel-chooren,
 En laet het wonder werk, dat heden moet geschien,
 Slechts van d'Apostelen, en weynig menschen sien.

Naer dat hy onder hun sig self nu veertig dagen,
 Als eenen and'ren mensch, gemeensaem hadd' gedragen,
 Trekt hy met hun al t'saem, vergaerd in eenen trop,
 Tot dit besluyt, den Berg van Oliveten op.
 Daer is't dat hy verklaert, hoe hy van Vaders wegen
 In Hemel en in aerd' heeft volle macht gekregen,
 En dat hy iedereen belast met synen mond,
 Te melden syne Leer geheel de wereld rond.
 Daer is't, dat hy gebied, dat sy aen al die leven,

Het recht van 's Hemels erf, door 't Doopsel souden geven,
 En dat hy hun belooft geduerig by te staen,
 Tot in der eeuwen end', de wereld sal vergaen.

D'Apostels, soo sy hem die woorden hooren spreken,
 Zyn door verslagentheyten en droefheyten g'heel besweken:
 Die suchten, desen weent, dien staet gelyk een boom,
 Al wat den Heyland segt gelykt hun eenen droom.
 Daer zyn'er in den hoop, die op dien tyd verwachten
 Erstelt te sien het Ryk van Israëls Geslachten;
 Sy vraegen 't aen den Heer, die hun tot antwoord geeft,
 Dat synen Vader dit by sig verborgen heeft:
 Maer dat des Hoogstens Geest uyt 's Hemels gulde Zaelen,
 In hunne herten sal met syne kracht nêrdaelen;
 En dat sy, dus versterkt, by Heyden ende Jood
 Getuygen sullen zyn van syne Wet en Dood.

Naer dese spraek is hy, met een klaerblickend'wezen,
 In hunner aller sicht hoog in de locht geresen,
 En rysende van d'aerd', steekt op den selven tyd
 Syn handen uyt, waer med' hy hun gebenedyd.
 Terwyl d'Apostelen hem dus sien opgetoogen,
 Is hy in eene wolk verborgen voor hun oogen,
 Gelyk men dikwils siet het helder Sonne-licht,
 Door eene dicke locht verdonkert voor 't gesicht.

Soo is Elias, by Jordaenens-vloet, voor henen,
 Uyt Eliseus oog, op eenen stond verdwenen,
 Wanneer hy met een karr' en peerden vol van vier,
 Van d'aerde wierd vervoerd tot in der wolken swier,
 Dien droeven Leereling riep vrugteloos, met d'ermen
 En oogen Hemelwaerts, syn Meester na al kermen,
 Wyl desen door de locht in eene wolk opsteeg,
 En Eliseus niet dan synen mantel kreeg.

Ach! met geen minder drift sien dees Apostel-schaeren
 Hun liefsten Minne vorst van daeg ten Hemel vaeren,
 Sy volgen altemael met een genegend'oog,
 De klaere wolk, waer door hy opvliegt naer omhoog.
 De liefde, die hun hert soo lange heeft beseten,
 Maekt, dat s'om synen t'wil hun eygen selfs vergeten,
 Sy blyven onbeweegt met d'oogen opwaerts staen,
 't Schynt dat hun herten t'saem met hem ten Hemel gaen.

O! vierige yveraers van Jesus Leer en zeden,
 Uw voorbeeld trekt van daeg myn ziel uyt myne leden,
 Geen aersche saek strekt my voortaan tot vreugd of pyn,
 Ik wil met myn begeert g'heel in den Hemel zyn.
 'k Wil uyt dit ballingschap met mynen geest gaen sweven,
 Om in myn Vaderland altyd gerust te leven,
 Daer is de waere spys, die my versaeden moet,
 Daer is de saligheyt, die myne hope voedt.
 Daer is het weerdig Hooft voor eeuwig ingetreden,
 Dat my verkoren heeft tot een van syne leden,
 En dat voor weynig smert, versterving en geweld,
 My syne Kroon beloof, syn Ryk-stoel open steld.
 Ach! om tot dese Kroon, dien Ryk-stoel te geraken,
 Geen arbeyd, geene ramp sal my kleenhertig maken,
 Den prys, die Jesus my in syn triomph aenbied,
 Verwekt myn ziele soo, dat sy geen moeyt ontsiet.

Stil myne tong, terwyl den Saligmakers zegen,
 My met d'Apostels doet syn glorie overwegen,
 Siet daer twee Engelen met wit gewaed omvaên,
 Die spreken g'heel den hoop met dese woorden aen:
 O Galileyers! hoe blyft gy dus staen met d'oogen,
 Soo onbewegelyk gevest naer d'hemel boogen?
 Dien Jesus, wien gy hier op desen blyden dag,

Met sulk een heerlykheit, ten Hemel klimmen sag,
 Sal naer verloop van tyd, omringt met Engel-schaeren,
 Sig aen de wereld wêer vol glorie openbaeren,
 Ontschudden aerd' en hell' door syn volkomen macht,
 En daegen voor syn Throon geheel het aerds geslacht.

Met desen troost zyn sy te saem naer Stad getreden,
 En schikten in een huys hun herten tot gebeden,
 Verwachtende den dag vol iever en gedult,
 Wanneer sy sullen zyn met 's Hoogstens Geest vervult.

Maer, weerde Moeder Maegd, sal ik 't hier laeten blyven,
 En niet een enkel woord van uwe teerheyt schryven?
 Sal ik, gelyk de Schrift, en tegen myn gewoont,
 Niet spreken van uw min aen uwen Soon betoont?
 Sal ik ten eynde van myn loopbaen gaen verflouwen,
 En t'wyl gy zyt vol brand, in myn gemoed verkouwen?
 Sal ik myn werk voldoen met Jesus Hemelvaerd,
 En seggen niet een woord, van 't gene gy ded' op d'aerd?
 Uw herte staet te naekt voor myn gedachten open,
 Om dat ik daer voorby soo onbedacht soud lopen,
 Hoe seer my uwen Soon met hem naer boven rukt,
 Myn ziel word naer benêen door uwe min gedrukt.

Aenbiddelyke Vrouw! hoe is't met u gelegen,
 Terwyl gy Jesus siet ten Hemel opgestegen?
 Terwyl hy soo vol vreugd tot synen Vader gaet?
 Terwyl hy soo vol rouw u hier alleen verlaet?
 Voelt gy uw minnend' hert niet door begeert opswellen,
 Om hem in syn triomph en glorie te versellen?
 Gy, die inwendig leed, al wat hy moest doorstaen,
 Gy, die hem tot'er dood soo trouw hebt bygestaen.
 Ach! als gy hem van daeg siet door de wolken breken,
 't Hert moet in uw borst, 't bloed in uw hert ontsteken,

Uw ziel moet innerlyk bevaên zyn met een lust,
 Om eeuwig met dien Soon te zyn in d'Hemel-rust.
 Neen, Moeder, neen, ik ben in 't vonnissen bedrogen;
 Een edelder begeert heeft uwen wil bewogen,
 't En is nog d'Hemel-rust, nog Jesus Heerlykheyd,
 Die uwen geest bekoort, en uwe sinnen vleyt.
 Uw onvoorbaetig hert en liet sig noyt aenwecken,
 Door 't gen' u kond tot vreugd en vergenoegen strecken,
 Gy hebt in Jesus dood syn Vaders wil aenbêen,
 En zyt in syn, vertrek met selven wil te vrêen.
 Ach! sonder desen stak u self den Hemel tegen,
 Met desen is uw ziel tot d'hoogste ramp genegen,
 In dien is 't, dat geheel uw hertens lust bestaet,
 Door dien word gy vertroost, t'wyl Jesus u verlaet.
 Soo leert gy my van daeg, soo lang ik hier sal leven,
 Myn wil aen Godes wil ten vollen overgeven,
 Soo toont gy waer myn ziel in voor-en tegenspoet,
 In rykdom en gebrek haer ruste vinden moet.

Toesang.

Triomphanten Vrede-Koning,
 Die van daeg des Hemels wooning
 Soo vol heerlykheyd intreed,
 Wilt genadiglyk ontfangen
 Dese nederige Gefangen,
 t' Uwer Prijs en Lof besteed.

Syn uw hertens minne-tochten,
Naer het leven niet ontvlochten,
 Weest indachtig wie ik ben;
Myne hand moet hier begeven;
Want een voorworp soo verheven,
 Eyscht een Seraphine pen.
Hoe gelukkig sal ik wesen,
Soo myn hert in dit te lesen
 Door uw liefde word geraekt,
Met dit insicht in 't voorleden,
Met dit insicht heb ik heden
 Desen Lofsang opgemaekt.
Grooten Koning, Heer der Heeren,
T'wyl gy nedersit vol eeren
 Aen uw Vaders rechte hand,
Wilt my uyt de Hemel zaelen,
Met den minsten vonk bestraelen
 Van uwe reyne minne-brand.
Met dien wensch kom ik u groeten,
Leggende voor uwe voeten
 Dese myn Gefangen nêer:
Ach! indien sy u behagen,
Jont my, 't gen' ik u derf vragen,
 En dan verg ik u niet meer.
Mag ik dit alleen verwerven,
'k Wil vrywillig alles derven.

EYNDE VAN HET TWEEDE EN LESTE DEEL

Approbatie.

Naer overlesen te hebben het Boeksken genaemt HET LEVEN EN DE DOOD VAN ONSEN SALIGMAKER etc., hebbe bevonden dot het selve niet alleen vooren houd, in seer schoone Rym-dichten, het Leven van onsen Saligmaker, van syne Geboorte tot syne bittere Dood, maer ook de gewichtige Waerheden van het Evangelie op eene seer krachtige maniere, door de Rym-konste, indrukt in het herte van den Leser, daerom oordeele dot het selve niet alleen van de Liefhebbers van de Rym-konste, die daer in sullen kunnen verwonderen den uytmuntenden en verheven geest van den Auteur, maer ook van alle godtvruchtige zielen, met veel profyt, sal gelesen worden. Desen 22. Mey 1767.

A. van TIENEVELT,
Archid. Lib. Cens.

Nihil oppono nomine Regio.

J.-F. DIERICX, Lib. Cens. Reg.